

**Lokālplānojums
nekustamā īpašumā "Strauti",
Bērzaunes pagastā, Madonas
novadā, zemes vienībā ar
kadastra apzīmējumu 7046 009
0007, kas groza Madonas novada
teritorijas plānojumu**

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums

Vides pārskata projekts

SIA „55M”

2019.gada oktobris

SATURS

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI.....	4
TERMINU SKAIDROJUMS.....	5
IEVADS	6
1. LOKĀLPLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	7
1.1. LOKĀLPLĀNOJUMA IZSTRĀDES GALVENIE MĒRĶI UN PAMATPRINCIPI	7
1.2. LOKĀLPLĀNOJUMA SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	8
1.3. LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMA APRAKSTS	8
2. VIDES PĀRSKATA PROJEKTA SAGATAVOŠANA.....	13
2.1. SIVN PROCESS UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS	13
2.2. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA	14
3. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI	16
4. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS	21
4.1. ESOŠAIS VIDES STĀVOKLIS NOVADĀ	22
4.1.1. <i>Klimats</i>	22
4.1.2. <i>Reljefs un ģeoloģiskā uzbūve</i>	22
4.1.3. <i>Zemes izmantošana</i>	23
4.1.4. <i>Pazemes ūdeņi</i>	24
4.1.5. <i>Mūsdienu eksodinamiskie procesi</i>	24
4.1.6. <i>Derīgie izrakteņi</i>	25
4.1.7. <i>Virszemes ūdeņi</i>	25
4.1.8. <i>Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas</i>	27
4.1.9. <i>Kultūrvēstures objekti</i>	29
4.2. VIDES KVALITĀTE	31
4.2.1. <i>Gaisa kvalitāte</i>	31
4.2.2. <i>Trokšņu līmenis</i>	33
4.2.3. <i>Virszemes ūdens kvalitāte</i>	35
4.2.4. <i>Pazemes ūdens kvalitāte</i>	37
4.2.5. <i>Atkritumi</i>	38
4.2.6. <i>Tehnogēnā un ekoloģiskā riska objekti un teritorijas</i>	40
4.2.7. <i>Ainaviskā kvalitāte</i>	42
5. AIZSARGJOSLAS UN DARBĪBAS IEROBEŽOJUMI TAJĀS.....	44
5.1. VIDES UN DABAS RESURSU AIZSARDZĪBAS AIZSARGJOSLAS	45
5.2. EKSPLOATĀCIJAS AIZSARGJOSLAS	46
5.3. SANITĀRĀS AIZSARGJOSLAS	47
5.4. DROŠĪBAS AIZSARGJOSLAS AP PAAUGSTINĀTA RISKĀ OBJEKTIEM	48

6. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS VAR IETEKMĒT PLĀNOŠANAS DOKUMENTS	49
7. ALTERNATĪVĀS IZVĒLES PAMATOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS	50
8. IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS.....	51
9. AR LOKĀLPLĀNOJUMU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS, TĀ ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDĪ.....	52
10. RISINĀJUMI BŪTISKĀKO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN SAMAZINĀŠANAI	57
11. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS MEHĀNISMI.....	60
12. IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS.....	61
13. PASĀKUMI MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	61
KOPSAVILKUMS.....	63
IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS UN LITERATŪRAS AVOTI	65

PIELIKUMI

1.pielikums. Vides pārraudzības valsts biroja 01.10.2019. lēmums Nr.4-02/51 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

AAA – aizsargājamais ainavu apvidus.

AS – akciju sabiedrība.

CŪ – centralizētā ūdensapgāde.

DAP – Dabas aizsardzības pārvalde.

DUS – degvielas uzpildes stacija.

ES – Eiropas Savienība

ĪADT – īpaši aizsargājamas dabas teritorijas.

LV – Latvijas Republika.

LVĢMC – Valsts vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs.

MK – Ministru kabinets.

NAI – notekūdeņu attīrīšanas iekārtas.

SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību.

SIVN – stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

VP – stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskats.

VPVB – Vides pārraudzības valsts birojs.

VVD – Valsts vides dienests.

V.j.l. – virs jūras līmeņa.

Z.j.l. - zem jūras līmeņa.

TERMINU SKAIDROJUMS

Degradēta teritorija – teritorija ar izpostītu vai bojātu zemes virskārtu vai pamesta apbūves, derīgo izrakteņu ieguves, saimnieciskās vai militārās darbības teritorija.

Ietekme uz vidi – paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, gaisu, ūdeni, klimatu, ainavu, materiālās vērtības, kultūras un dabas mantojumu un visu minēto jomu mijiedarbību [1].

Īpaši aizsargājamā dabas teritorija (ĪADT) – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, lai aizsargātu un saglabātu dabas daudzveidību – retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus, dendroloģiskos stādījumus un dižkokus, kā arī sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas [2; 2.pants].

Lokālplānojums - vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā republikas pilsētas daļai, novada pilsētai vai tās daļai, ciemam vai tā daļai vai lauku teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai.

Natura 2000 teritorija – ir Eiropas Savienības valstu kopīgi radīts aizsargājamo dabas teritoriju tīkls jeb sistēma. Tajā ietilpst īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kuras ir Eiropas Savienībā nozīmīgas un attiecīgajā bioģeogrāfiskajā rajonā vai rajonos būtiski sekmē īpaši aizsargājamiem biotopu veidiem vai īpaši aizsargājamām sugām labvēlīga aizsardzības statusa saglabāšanu vai atjaunošanu, var būtiski veicināt Natura 2000 tīkla vienotību, kā arī būtiski sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu attiecīgajā bioģeogrāfiskajā rajonā vai rajonos. [2; 43.pants]. Latvijā izveidotajā Natura 2000 teritoriju tīklā ietvertas 333 ĪADT [likuma pielikums].

Paredzētā darbība – aprīkojuma, iekārtas un tehnoloģijas ieviešana, papildināšana vai maiņa, projekta īstenošana, būvniecība, dabas resursu ieguve vai izmantošana, cilvēka darbības neskartu vai mazpārveidotu teritoriju un ainavu ietekmēšana, kā arī citas darbības, kuru veikšana vai galarezultāts var būtiski ietekmēt vidi [1; 1.pants].

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) – procedūra, kas veicama likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā, lai novērtētu plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes samazināšanai un novēršanai, kā arī lai nodrošinātu sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu plānošanas dokumenta izstrādāšanas procesā [1; 1.pants].

Vides pārskats – atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā (turpmāk – plānošanas dokumenti), vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu [1;1.pants].

IEVADS

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra (turpmāk tekstā SIVN) veikta saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) 2019. gada 01.oktobra lēmumu nr. 4-02/51 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”. **Vides pārskata projekts ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros lokālplānojuma izstrādei nekustamā īpašuma “Strauti”, Bērzaunes pagastā, Madonas novadā, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007 daļai, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu.** Šajā lokālplānojuma teritorijā iecerēts mainīt teritorijas plānojumā noteikto atļauto teritorijas izmantošanu – Lauku zemes (L) uz Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R), lai paplašinātu esošo Rūpnieciskās apbūves teritoriju ar mērķi mainīt Teritorijas plānojumā esošo funkcionālo zonējumu, lai projekta ietvaros izveidotu industriālo zonu Sauleskalna ciemā, paplašinot jau esošo ražošanas teritoriju

Lokālplānojumu nekustamā īpašuma „Strauti” zemes gabala daļai izstrādā Madonas novada pašvaldība.

Lokālplānojumam stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu veica un Vides pārskata projekta projektu sagatavoja SIA „55M” saskaņā ar 09.10.2019. līgumu Nr.MNP/2.4.5/19/211 ar Madonas novada pašvaldību. SIVN veikts, balstoties uz LV likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un LV MK 2004. gada 23. marta noteikumiem Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

SIVN veikts lokālplānojuma izstrādes laikā ar mērķi, novērtēt šī plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un tajā ietvertos pasākumus iespējamās ietekmes mazināšanai. Vides pārskata projektā ir iekļauta informācija un veikta pieejamo datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka normatīvie akti un kompetentās institūcijas vides aizsardzības jomā. Vides pārskata projektā ir analizēts esošais vides stāvoklis lokālplānojuma teritorijā un tās apkārtnē, šobrīd aktuālākās vides problēmas, kā arī lokālplānojuma nozīme esošo vides problēmu risināšanā un kopējā vides kvalitātes paaugstināšanas veicināšanā. Sagatavotais Vides pārskata projekts ir *Lokālplānojuma nekustamā īpašumā “Strauti”, Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu sastāvdaļa.*

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ietver Vides pārskata projekta sagatavošanu, apspriešanu, sabiedrības iesaistīšanu Vides pārskata projekta apspriešanā, Vides pārskata gala redakcijas sagatavošanu un konsultāciju veikšanu.

Plānošanas dokumenta izvērtējuma rezultātā secināms, ka lokālplānojumā iecerētās zemes izmantošanas izmaiņas nākotnē var sniegt pozitīvu sociālekonomisko ieguldījumu pagastam novadam kopumā, neradot būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi un risinot esošās vides problēmas (degradētas teritorijas revitalizācija).

1. LOKĀLPLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Madonas novada un Bērzaunes pagasta, tai skaitā, Sauleskalna ciema attīstību nosaka līdz šim izstrādātie stratēģiskie un telpiskie plānošanas dokumenti (1.tabula).

1.tabula. Madonas novada attīstības plānošanas dokumenti

Teritoriālā vienība	Dokuments
Madonas novads	Madonas novada attīstības programma 2013. – 2020. gadam.
	Madonas novada teritorijas plānojums 2013.-2025. gadam.
	Madonas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.- 2038. gadam.

1.1. LOKĀLPLĀNOJUMA IZSTRĀDES GALVENIE MĒRKI UN PAMATPRINCIPI

Lokālplānojums tiek izstrādāts nekustamam īpašumam "Strauti", Bērzaunes pagastā, Madonas novadā, zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu, atļautās teritorijas izmantošanas Lauku zemes (L) vietā nosakot funkcionālo zonu Rūpnieciskās apbūves teritorija (R), lai izveidotu industriālo zonu Sauleskalnā.

Lokālplānojuma mērķis:

grozīt Madonas novada teritorijas plānojumu, lai radītu priekšnoteikumus teritorijas ilgtspējīgai attīstībai, sekmējot rūpnieciskās apbūves teritoriju attīstību atbilstoši Madonas novada pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2013.-2038. gadam. Sekojoši esošās atļautās teritorijas izmantošanas – Lauku zemes (L) vietā nosakot funkcionālo zonu Rūpniecības apbūves teritorija (R).

Lokālplānojuma izstrāde nepieciešama, lai veiktu teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zonējuma maiņu, precizētu aizsargjoslas un citus apgrūtinājumus, kā arī teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumus, ciktāl lokālplānojums nebūs pretrunā ar novada attīstības stratēģijas mērķiem un attīstības programmas prioritātēm.

Lokālplānojuma uzdevumi ir:

- pamatot izmaiņas Teritorijas plānojumā un nekustamā īpašuma “*Strauti*”, Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007 esošā funkcionālā zonējuma maiņu uz *Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R)*;
- izvērtēt Lokālplānojuma teritorijā plānotās funkcionālās zonas ietekmi uz blakus esošo zemesgabalu pašreizējo un atļauto izmantošanu un attīstības iespējām;
- izstrādāt perspektīvos transporta kustības risinājumus, ņemot vērā plānojamās darbības raksturu un apjomu;
- paredzēt inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājumu atbilstoši teritorijas perspektīvajai attīstībai;
- projekta sastāvā izstrādāt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus lokālplānojumā ietvertajai teritorijai, noteikt apbūves parametrus, precizēt funkcionālās zonas galvenos izmantošanas veidus un atļautās papildizmantošanas;

- atbilstoši mēroga noteiktībai precizēt apgrūtinātās teritorijas un objektus, kuriem noteiktas aizsargjoslas.

Lokālplānojums atbilst šādiem plānošanas dokumentiem:

- Madonas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2013.-2038. gadam definētajam stratēģiskajam mērķim – SM1 – „Gudra, spēcīga un pastāvīga ekonomika”, ITP1 – „Kopsadarbības, inovatīvas un ekoeftīvas uzņēmējdarbības attīstība”,
- Madonas novada Attīstības programmas 2013.-2020. gadam vidēja termiņa prioritātei septiņiem gadiem: VTP1 „Konkurētspējīgas un daudzveidīgas uzņēmējdarbības attīstība”, kam noteikts Rīcības virziens RV.1.1. „Uzņēmumu konkurētspējas veicināšana un saražotā produkcijas un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību īpatsvara paaugstināšanu”. U.1.1.4.: Veicināt pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanu un daudzveidību. R.24.: Atbalsta sniegšanas novadu raksturojošo pakalpojumu un ražotņu veidošanai un attīstīšanai.

Lokālplānojuma teritorijā tiek noteikta Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) ar mērķi izveidot industriālo zonu Sauleskalnā.

Lokālplānojuma ietvaros šai teritorijai izstrādāti teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa, kas ietver visas izmantošanas prasības.

1.2. LOKĀLPLĀNOJUMA SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

Lokālplānojums izstrādāts saskaņā ar:

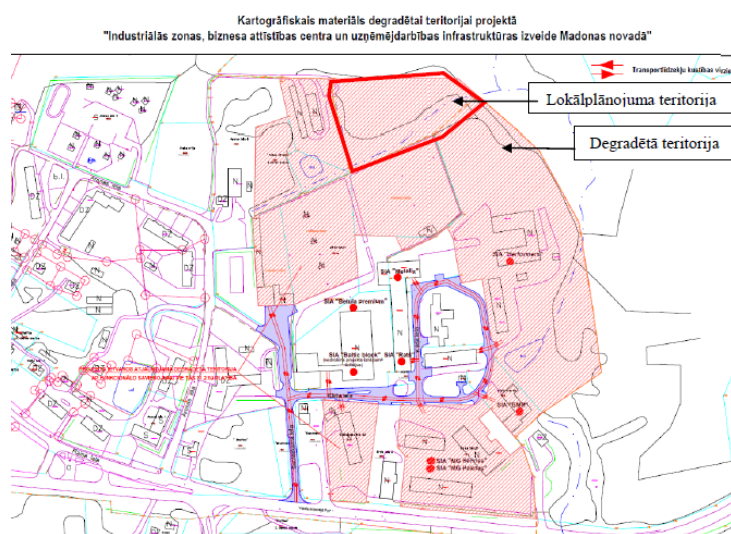
- LV Likumu Par pašvaldībām (19.05.1994., ar grozījumiem līdz 08.10.2015.);
- LV Attīstības plānošanas sistēmas likumu (08.05.2008., ar grozījumiem līdz 06.11.2013.);
- LV Teritorijas attīstības plānošanas likumu (13.10.2011., ar grozījumiem līdz 13.02.2014.);
- LV MK 2014.gada 14.oktobra noteikumiem Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” (ar grozījumiem līdz 30.10.2018.);
- MK 2013.gada 30.aprīļa noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”;
- Madonas novada pašvaldības domes 2013.gada 16.jūlija saistošiem noteikumiem Nr.15 „Madonas novada Teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un Grafiskā daļa”;
- Madonas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.- 2038.gadam;
- Madonas novada Attīstības programma 2013.-2020.gadiem;
- Madonas novada pašvaldības domes 16.04.2019. lēmumu Nr.146 (protokols Nr. 6. 11.punkts) „Par lokālplānojumu nekustamā īpašumā „Strauti”, Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7046-009-0007, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu”.

1.3. LOKĀLPLĀNOJUMA RISINĀJUMA APRAKSTS

Lokālplānojums tiek izstrādāts nekustamam īpašumam "Strauti", Bērzaunes pagastā, Madonas novadā, zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu, atļautās teritorijas izmantošanas Lauku zemes (L) vietā nosakot funkcionālo zonu Rūpnieciskās apbūves teritorija (R). Lokālplānojuma teritorija ir 1,26 ha [3].

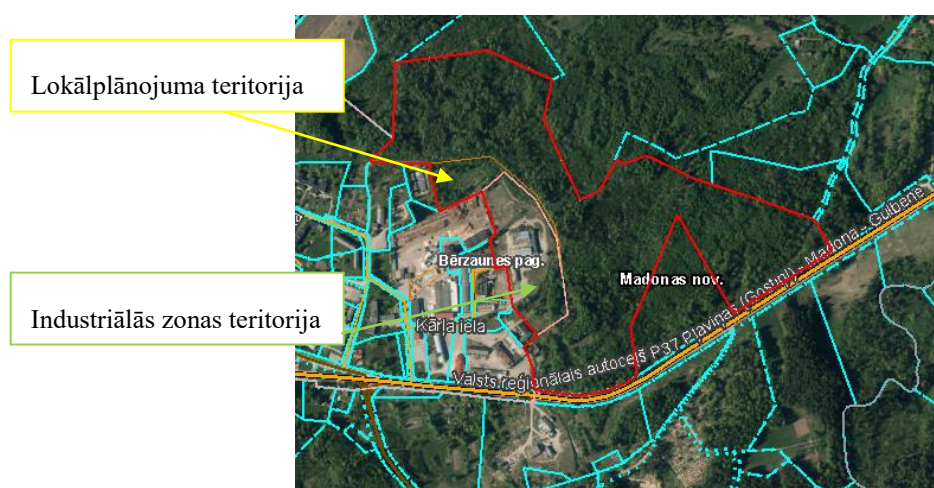
Madonas novada pašvaldība plāno īstenot projektu ESF 5.6.2.SAM „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām”. Projekta ietvaros tiks veidota industriālā zona Sauleskalnā. Lokālpilnojumā teritorija atbilst degradētās teritorijas statusam.

Lokālpilnojumā izstrādāts ar mērķi grozīt Madonas novada teritorijas plānojumu 2013.-2025.gadam, mainot teritorijas plānojumā esošo funkcionālo zonējumu, lai projekta “Industriālās zonas, biznesa attīstības centra un uzņēmējdarbības infrastruktūras izveide Madonas novadā” ietvaros izveidotu industriālo zonu Sauleskalna ciemā, paplašinot jau esošo ražošanas teritoriju. Kopējā projekta platība ir 7,2 ha, t.sk., apbūvei paredzētā platība ir ~ 4 ha un atklātās uzglabāšanas laukuma izveidei ~ 3,2 ha. Projekta ieviešanas teritorijā ir iekļauta Lokālpilnojumā teritorija (1,26 ha), kur paredzēta atklāta uzglabāšanas laukuma izveide (1.att.).



1.att. Plānotais industriālais parks un pašreizējā transporta plūsmas organizācija

Nekustamā īpašuma “Strauti” kopējā platība ir 31,06 ha (2.att.). Industriālās zonas izveidei īpašumā “Strauti” paredzēts nojaukt fiziski un morāli nolietoto ēkas Kārļa ielā 7 un Kārļa ielā 7A (neatrodas lokālpilnojumā teritorijā), tā vietā ir plānots izveidot teritoriju ar vienu vai vairākām ēkām un atklātās uzglabāšanas laukumu (daļēji atradīsies lokālpilnojumā teritorijā).



2.att. nekustamais īpašums „Strauti” ar lokālpilnojumā un industriālās zonas teritorijām [4]

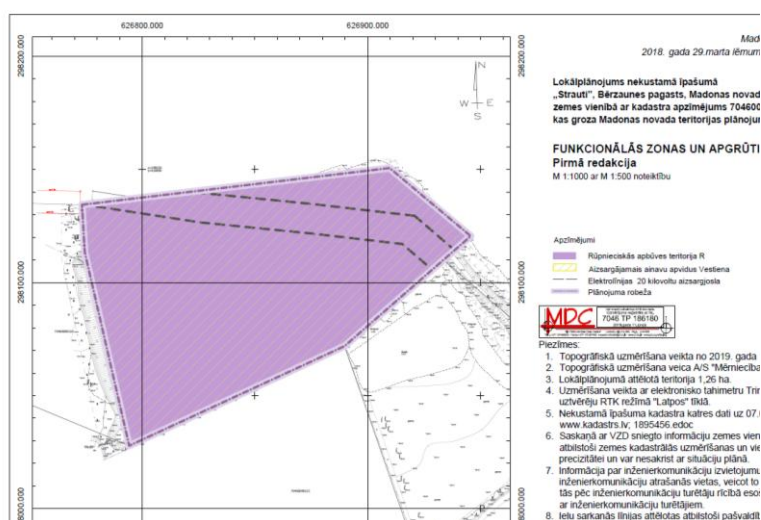
Nekustamā īpašuma un tā daļas - lokālpilnojumā teritorijas īpašnieks ir juridiska persona. Lokālpilnojumā teritorija dienvidos robežojas ar juridiskai personai piederošu īpašumu Kārļa ielā 1 un rietumos ar Madonas novada pašvaldības īpašumu (bij. katlumājas teritoriju).

Atbilstoši spēkā esošajam Madonas novada teritorijas plānojumam īpašumam „Strauti” spēkā noteiktais funkcionālais zonējums ir “Rūpnieciskās apbūves teritorija” (R) un “Lauku zemes” (L), kas ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem (2.tabula).

2.tabula. Lokālplānojumā paredzētās atļautā izmantošana

Nekustamais īpašums	Esošā atļautā izmantošana (4.att.)	Lokālplānojumā paredzētā izmantošana
„Strauti”, kadastra Nr. 7046 009 0007	Lauku zemes (L)	Rūpnieciskās apbūves teritorija (R)

Lokālplānojums paredz grozījumus teritorijas plānotajai (atļautajai) izmantošanai uz Rūpniecības apbūves teritoriju (R) (3.attēls).



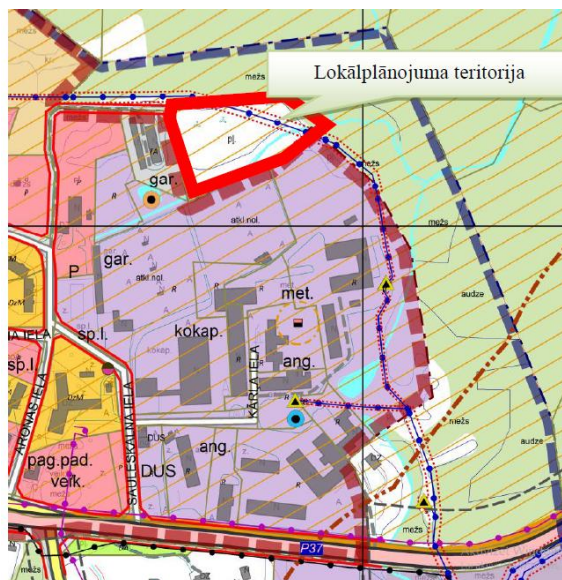
3.att. Lokālplānojuma teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas grozījumi [3]

Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Galvenie teritorijas izmantošanas veidi:


















- Energoapgādes uzņēmumu apbūve;
- Noliktavu apbūve;
- Transporta apkalpojošā infrastruktūra;
- Transporta lineārā infrastruktūra, inženiertehniskā infrastruktūra;
- Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve;
- Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve
- Smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve;
- Vieglās rūpniecības apbūve.

Teritorijas papildizmantošanas veidi:

- Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve;
- Tirdzniecības un/vai pakalpojumu objektu apbūve;
- Biroju ēku apbūve.



Plānotais (atļautais) izmantošanas veids:

	C - JAUKTAS CENTRA APBŪVES TERITORIJAS (tikai Madonas pilsētā)
	DA - DABAS APSTĀDĪJUMU TERITORIJAS
	DA1 - DABAS APSTĀDĪJUMU TERITORIJAS - kapsētu TERITORIJAS
	DzD - DAUDZSTĀVU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJAS
	DzM - MAZSTĀVU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJAS
	DzS1 - SAVRUPMĀJU APBŪVES TERITORIJAS (pilsētā)
	DzS2 - SAVRUPMĀJU APBŪVES TERITORIJAS (ciemos)
	DzS3 - SAVRUPMĀJU APBŪVES TERITORIJAS (esošajās mazdārziņu teritorijās)
	L1 - LAUKU ZEMES
	L2 - LAUKU ZEMES
	M1 - VALSTS MEŽU TERITORIJAS
	M2 - PĀRĒJĀS MEŽU TERITORIJAS
	P - PUBLISKĀS APBŪVES TERITORIJAS
	R - RŪPNIECĪBAS APBŪVES TERITORIJAS
	TA - TEHNISKĀS APBŪVES TERITORIJAS
	TR - TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRAS TERITORIJAS
	Ū - ŪDEŅU TERITORIJAS



Lokālpilnošanas teritorija

4.att. Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana saskaņā ar esošo novada teritorijas plānojumu [5]

Jaunizveidojamā zemes gabala minimālā platība 1200 m², apbūves intensitāte 120%, apbūves maksimālais augstums 16 m, stāvu skaits līdz 4, minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 15%.

Lokālpilnojumam paredz piekļuvi nekustamajam īpašumam „Strauti”2 variantos no autoceļa P37 (5.att.).



5.att. Transporta plūsmas risinājuma priekšlikums

Lokālplānojuma teritorijā nav inženierkomunikāciju un nav iespējams pieslēgties Sauleskalna ciema centralizētajai ūdens un kanalizācijas sistēmai, apkures sistēmai. Teritoriju šķērso gaisvadu elektrolīnija un ~30 m uz D atrodas transformatora punkts, kur var pieslēgties elektroapgādei. Lokālplānojuma risinājums paredz ierīkot lokālās ūdensapgādes, lietus un sadzīves notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu.

2. VIDES PĀRSKATA PROJEKTA SAGATAVOŠANA

2.1. SIVN PROCESS UN IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS

Vides pārskata projekts ir sagatavots saskaņā ar LV likumu "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (14.10.1998., ar grozījumiem līdz 17.05.2018.) [1] un LV MK noteikumiem nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" (23.03.2004., ar grozījumiem līdz 06.12.2016.) [6].

Darba gaitā ir veikta:

- a) informācijas un datu vākšana un apkopošana par:
 - iepriekš veiktajiem plānojumiem Madonas novada un Bērzaunes pagasta teritorijai, to Vides pārskatiem,
 - Bērzaunes pagasta un izpētes teritorijas, tās apkārtnes vides kvalitāti, resursiem un dabas vērtībām,
 - izpētes un tai pieguļošās teritorijas esošo stāvokli, infrastruktūru,
 - blakus esošo objektu - palešu bloku ražotni Sauleskalnā „Baltic Block”, DUS u.c.
- b) veiktas konsultācijas ar attiecīgām valsts institūcijām (VVD Madonas RVP, Dabas aizsardzības pārvaldi, Veselības inspekciju u.c. institūcijām) par lokālplānojuma iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, un SIVN nepieciešamību.

Vides pārskata projekta sagatavošanai ir izmantota:

- a) Madonas novada pašvaldības un iestāžu rīcībā esošā informācija;
- b) Madonas novada attīstības programma 2013.-2020. gadam un Madonas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.- 2038. gadam, kam ir izstrādāts Vides pārskata projekts;
- c) Madonas novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam, kam izstrādāts Vides pārskata projekts;
- d) SIA „Baltic Block” palešu bloku ražotnei VVD izsniegtā B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr.MA13IB0014 ar izmaiņām, SIA „Bērzaunes komunālais uzņēmums” izsniegtā B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr.MA14IB0002, SIA „BETULA PREMIUM” koģenerācijas stacijai izsniegtā B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr.MA12IB0026;
- e) publiski pieejamā informācija un pētījumu rezultāti par vides stāvokli novadā, pagastā, Sauleskalna ciemā, lokālplānojuma teritorijā un tās apkārtņē;
- f) pieejamie informācijas avoti un datu bāzes, t.sk. VSIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (LVĢMC), Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP), un Valsts vides dienesta (VVD) dati.

Esošās situācijas sadaļas sagatavošanā ir apskatīti un analizēti līdz šim Madonas novada teritorijā spēkā esošie plānošanas dokumenti (skat. 1.tabulu).

Par Vides pārskata projekta izstrādi ir notikušas konsultācijas ar valsts iestādēm par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību. Vides

pārskata projekta izstrādē ir izmantoti šādi vides politikas veidošanas un ieviešanas pamatprincipi:

Alternatīvu izvērtēšanas princips – nepieciešams izvērtēt kā lokālplānojumā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas ietekmēs vides apstākļus un to kvalitāti.

Atklātības princips – SIVN ir atklāts process, kas paredz interešu grupu un institūciju iesaisti, iedzīvotāju informēšanu, organizējot sabiedrisko apspriešanu un publicējot iegūtos rezultātus un secinājumus, kā arī, izvērtējot un Vides pārskatā iekļaujot iedzīvotāju un citu interesentu priekšlikumus vai rekomendējot lokālplānojuma izstrādātājiem veikt kvalitatīvākas izmaiņas vai precizējumus plānošanas dokumentā.

Ilgspējības princips – esošajām un nākamajām paaudzēm nodrošina kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, kā arī dabas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, kas jāņem vērā, plānojot tuvāko attīstību un realizējot attīstības projektus.

Integrācijas princips – SIVN procedūra tika uzsākta paralēli lokālplānojuma izstrādei. Šis princips nodrošina vides prioritāšu integrēšanu plānošanas dokumentā un ļauj izvairīties no konceptuālām kļūdām. Šādā gadījumā SIVN palīdz veikt piedāvāto rīcības virzienu analīzi un identificēt tās rīcības, kurām no vides viedokļa nepieciešama papildus izpēte par to ietekmi.

Piesardzības princips – ir pieļaujams ierobežot vai aizliegt darbību vai pasākumu, kas var ietekmēt vidi vai cilvēku veselību, bet kura ietekme nav pietiekami izvērtēta vai zinātniski pierādīta, ja aizliegums ir samērīgs līdzeklis, lai nodrošinātu vides vai cilvēku veselības aizsardzību.

Starppaaudžu taisnīgums – pašreizējai paaudzei ir jā saglabā vai jāvairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.

Grūtības stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanā un Vides pārskata projekta sagatavošanā joprojām rada informācijas trūkums un nepieejamība par vides kvalitāti un piesārņojuma avotiem Madonas novadā, tai skaitā, Bērzaunes pagastā.

Atbilstoši VPVB prasībām (1.pielikums), Vides pārskata projekts kopā ar lokālplānojumu tiks nosūtīts šādām institūcijām komentāru un priekšlikumu sniegšanai:

- ✓ Valsts vides dienesta Madonas reģionālajai vides pārvaldei,
- ✓ Dabas aizsardzības pārvaldei,
- ✓ Veselības inspekcijas Vidzemes kontroles daļai.

2.2. SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana tiks organizēta vienlaikus ar lokālplānojuma „Lokālplānojums nekustamā īpašuma „*Strauti*”, Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007 daļai, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu” sabiedrisko (publisko) apspriešanu, bet pats sabiedriskās apspriešanas process notika paralēli kā atsevišķa procedūra atbilstoši likumdošanas prasībām. Lokālplānojuma redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana norisināsies laikā **no 2019.gada 13.novembra līdz** Paziņojumi par Vides pārskata projekta sabiedrisko apspriešanu, t.sk. sabiedriskās apspriešanas sanākumi, tiks publicēti laikrakstā „Stars”, novada informatīvajā izdevumā „Madonas novada vēstnesis” un ievietots Madonas novada pašvaldības mājaslapā www.madona.lv, kā arī VPVB mājaslapā www.vpvb.gov.lv un teritorijas attīstības plānošanas informatīvajā sistēmā TAPIS.

Sabiedrība ar Vides pārskata projektu un lokālpārplānojumu varēs iepazīties Madonas novada pašvaldībā, Saieta laukumā 1, Madonā. Rakstiskus priekšlikumus varēs iesniegt Madonas novada pašvaldībā Saieta laukumā 1, Madonā vai sūtot pa pastu Madonas novada pašvaldībai (Saieta laukums 1, Madona, Madonas novads, LV4801), sūtot elektroniski uz adresi dome@madona.lv vai iesniedzot Latvijas ģeotelpiskās informācijas portāla www.geolatvia.lv sadaļā „Teritorijas attīstības plānošana”.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notiks 2019.gada
plkst....., Madonas novadā.

No institūcijām saņemtajos atzinumos izteiktie komentāri, priekšlikumi un norādījumi tiks iestrādāti Vides pārskata gala redakcijā, kas tiks iesniegta Vides pārraudzības valsts birojam atzinuma saņemšanai.

Pēc lokālpārplānojuma apstiprināšanas, 14 dienu laikā tiks sagatavots un publicēts informatīvs ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā ņemti vērā un Vides pārskatā iestrādāti sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie ieteikumi. Minētais ziņojums tiks publicēts pašvaldības mājaslapā www.madona.lv un TAPIS.

3. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS UN ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶI

Ilgtspējīgas attīstības jēdziens definēts Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Pasaules Vides un attīstības komisijas ziņojumā „Mūsu kopējā nākotne” (saukts arī par Bruntlandes komisijas ziņojumu, 1987.). Ilgtspējīga attīstība tiek skaidrota kā „attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai”. To raksturo trīs savstarpēji saistītas dimensijas: vides, ekonomiskā, sociālā. Tas nozīmē, ka stingras vides aizsardzības prasības un augsti ekonomiskie rādītāji nav pretrunā viens otram un, ka ekonomiskā attīstība nedrīkst notikt uz vides jautājumu rēķina.

Galvenie starptautiskie vides aizsardzības mērķi un principi ir noteikti ANO Riodežaneiro deklarācijā „Par vidi un attīstību” (1992.) un citos starptautiskos līgumos, kā arī nacionālajā likumdošanā – „Vides aizsardzības likumā” (2006.) [7]. ES Ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir viens no būtiskākajiem ES stratēģiskajiem plānošanas dokumentiem, kas nosaka ES virzību uz ilgtspējīgu attīstību.

Starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā ir ietverti starpvalstu konvencijās un Eiropas Kopienas direktīvās. Latvija ir ratificējusi virkni Starptautisku konvenciju, tādējādi apņēmoties dot savu ieguldījumu šajos dokumentos nosprausto mērķu īstenošanai. Uz Madonas plānošanas dokumentiem ir attiecināmi sekojošu konvenciju mērķi:

Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību (Helsinku konvencija) [8].

Helsinku konvencijas mērķis ir samazināt, aizkavēt un novērst Baltijas jūras vides piesārņošanu, sekmēt Baltijas jūras vides atveseļošanu un tās ekoloģiskā līdzsvara uzturēšanu. Konvencijas dalībvalstis apņēmušās veikt drošības pasākumus, ja būs pamats domāt, ka tieši vai netieši jūras vidē nokļūstošās vielas vai enerģija var radīt draudus cilvēka veselībai, kaitēt dzīvajiem resursiem un jūras ekosistēmām, mazināt rekreatīvo vērtību vai traucēt citu likumīgu jūras izmantošanu, pat ja nav neapgāzamu pierādījumu cēloņsakarībai starp izmešiem un šīm parādībām. Tādēļ tās sekmēs videi labvēlīgāko pieeju un labāko pieejamo tehnoloģiju, kā arī principa "piesārņotājs maksā" piemērošanu. Konvencijas mērķu īstenošanai nodibināta Baltijas jūras vides aizsardzības komisija - Helsinku Komisija (HELCOM), kuras dalībvalstis ir Dānija, Igaunija, Eiropas Ekonomiskā Kopiena, Somija, Vācija, Latvija, Lietuva, Krievija, Polija un Zviedrija un ir izstrādātas HELCOM rekomendācijas u.c. ieteikuma rakstura dokumenti.

Konvencijas par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību (Bernes konvencija, 1979.) [9].

Konvencijas mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un arī veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām. Katrai dalībvalstij ir jāveic pasākumi, lai uzlabotu nacionālo politiku savvaļas floras, faunas un dabisko dzīvotņu aizsardzībai īpaši pievēršoties apdraudētajām un izzūdošajām sugām, sevišķi endēmiskajām, apdraudētajām dzīvotnēm, saskaņā ar šīs Konvencijas nosacījumiem. Tas nozīmē, ka līdz ar šo katru dalībvalsts uzņemas pievērst uzmanību savvaļas floras un faunas saglabāšanai savas plānošanas un attīstības politikā un pasākumos pret piesārņošanu. Minētās Konvencijas prasību izpildē Latvijā nozīmīga vieta ir arī Madonas pagastam, kura teritorijā atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas ir bagātas ar retiemi augiem un putniem.

Konvencijas par starptautiskās nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi (Ramsāres konvencija, 1971.) [10].

Konvencijas mērķis ir aizsargāt mitrājus. Tās izpratnē mitrāji ir platības ar purviem, dumbbrājiem vai ūdeņiem, kuri var būt dabiski vai mākslīgi veidojušies, pastāvīgi vai īslaicīgi. Mitrāju aizsardzība ir nepieciešama, lai nodrošinātu piemērotu dzīves vidi ūdensputniem.

Konvencijas par bioloģisko daudzveidību (Riodežaneiro konvencijas, 1992.) [11].

Konvencijas mērķi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu. Valstīm saskaņā ar Apvienoto Nāciju Hartu un starptautisko tiesību principiem ir suverēnas tiesības izmantot savus resursus savas vides politikas ietvaros un pienākums gādāt par to, lai darbība to jurisdikcijas un kontroles zonā neradītu kaitējumu videi citās valstīs vai teritorijās ārpus to valstiskās jurisdikcijas.

Katrai dalībvalstij iespēju un vajadzību robežās bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un dzīvās dabas ilgtspējīgas izmantošanas mērķis ir jāiekļauj atbilstošos nozaru un starpnozaru plānos, programmās un politikā. Tas nozīmē, ka šādam mērķis ir jābūt gan Madonas novada teritorijas attīstības pamatā, gan jāievēro lokālplānojuma izstrādē.

Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (UNESCO konvencija) [12]

Konvencija nosaka, ka katrai tās dalībvalstij ir pienākums nodrošināt kultūras un dabas mantojuma, kas atrodas tās teritorijā, identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un nodošanu nākamajām paaudzēm. Tādēļ tām jādara viss, kas ir to spēkos, gan maksimāli izmantojot esošos resursus, gan arī nepieciešamības gadījumā izmantojot starptautisko, tajā skaitā jebkuru tai pieejamo finansiālo, māksliniecisko, zinātnisko un tehnisko palīdzību un sadarbību.

Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma, kas atrodas to teritorijā, aizsardzību, konservāciju un popularizāciju, šīs Konvencijas dalībvalstīm iespēju robežās un atbilstoši katras valsts apstākļiem jācenšas:

- ✓ īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu piešķirt kultūras un dabas mantojumam zināmas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību aptverošas plānošanas programmās;
- ✓ nodibināt, ja tādu vēl nav, savā teritorijā vienu vai vairākus kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizācijas dienestus, kam būtu atbilstošs personāls un līdzekļi, kas ļautu izpildīt tiem uzliktos pienākumus;
- ✓ attīstīt zinātnes un tehnikas studijas un pētījumus un pilnveidot darba metodes, kas ļauj valstij novērst briesmas, kas draud tās kultūras un dabas mantojumam;
- ✓ veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu;
- ✓ atbalstīt tādu nacionālu vai reģionālu centru izveidošanu vai attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai, konservācijai vai popularizācijai, kā arī lai veicinātu zinātniskos pētījumus šajā jomā.

ES ir izstrādātas Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEC „Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” (Biotopu direktīva) un Eiropas Padomes Direktīva 79/409/EEC „Par savvaļas putnu aizsardzību”. 92/43/EEC direktīvas mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību,

aizsargājot dabiskos biotopus un savvaļas faunu un floru ES esošo dalībvalstu teritorijā. 79/409/EEC direktīvas mērķis ir visu ES dalībvalstu teritoriju apdzīvojošo savvaļas putnu sugu ilgtermiņa aizsardzība un saglabāšana. Abās direktīvās noteiktās prasības putnu un biotopu aizsardzībā Latvijā ir nostiprinātas ar Latvijā pašreiz spēkā esošajiem dabas aizsardzības tiesību aktiem un tajos noteiktajiem ierobežojumiem un aprobežojumiem gan attiecībā uz privāto zemes īpašnieku, gan pašvaldību, gan valsti kā zemes īpašnieku.

Uz Madonas novada attīstību kopumā un lokālplānojumu ir attiecināmi vairāki starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi, kas saistīti ar ilgtspējīgu attīstību. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti Eiropas 6.Vides aizsardzības rīcības programmā „Vide 2010: mūsu nākotne, mūsu izvēle”.

Uz lokālplānojuma īstenošanu ir attiecināmi šādi šīs rīcības programmas mērķi:

- ✓ Klimata izmaiņu jomā – stabilizēt siltumnīcas efekta gāzu koncentrāciju atmosfērā līmenī, kas neizraisa klimata izmaiņas.
- ✓ Dabas un bioloģiskā daudzveidības jomā – aizsargāt un atjaunot dabiskās ekosistēmas un apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos Eiropas un globālā mērogā.
- ✓ Vides, veselības un dzīves kvalitātes jomā – sasniegt tādu vides kvalitāti, ka cilvēka radītais piesārņojums nepalielina ietekmi vai risku sabiedrības veselībai.
- ✓ Dabas resursu un atkritumu jomā – nodrošināt, ka atjaunojamo un neatjaunojamo dabas resursu patēriņš nerada papildus slodzi videi, un panākt, ka ekonomisko izaugsmi nosaka nevis resursu izmantošanas, bet gan izmantošanas efektivitātes pieaugums.

Valsts vides politikas mērķi ir definēti Vides politikas pamatnostādņēs 2014.-2020. gadam, kas apstiprinātas ar Ministru kabineta 2014. gada 26. marta rīkojumu Nr.130 [13]. Vides politikas virsmērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot ilgtspējīgu attīstību, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli. Uz Madonas novada attīstību, kā arī uz lokālplānojuma īstenošanu ir attiecināmi šādi vides politikas mērķi:

- ✓ Saistībā ar gaisa kvalitāti - nodrošināt gaisa kvalitāti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.
- ✓ Saistībā ar ūdens kvalitāti - nodrošināt normatīvo aktu prasībām atbilstošu ūdens kvalitāti, tai skaitā, notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti.
- ✓ Zemes izmantošanas un atkritumu apsaimniekošanas jomā - nodrošināt zemes resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot ilgtspējīga patēriņa un ražošanas principa īstenošanu.
- ✓ Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai - nodrošināt dabas aizsardzības un saimniecisko interešu līdzsvarotību.
- ✓ Klimata pārmaiņu jomā - nodrošināt Latvijas ieguldījumu globālo klimata pārmaiņu novēršanā, nodrošinot vides aizsardzības un ekonomisko interešu līdzsvarotību.

Tā kā lokālplānojuma teritorijā paredzēts paplašināt rūpnieciskās ražošanas teritoriju ar atbilstošu infrastruktūru, iespējams, tas var radīt ietekmi uz dabas daudzveidību piegulošajās teritorijās, tādā gadījumā jāņem vērā arī Bioloģiskās daudzveidības nacionālajā programmā (apstiprināta MK 2000.gada 16.maijā, protokols Nr.23, 22§) [14]. noteiktos mērķus:

- ✓ saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidības,
- ✓ saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību,
- ✓ saglabāt savvaļas sugu, kā arī kultūraugu un mājdzīvnieku šķirņu ģenētisko daudzveidību,
- ✓ veicināt tradicionālas ainavas struktūras saglabāšanos,
- ✓ nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

Īstenojot lokālplānojuma teritorijā paredzēto darbību, ir jārada kompromiss starp teritorijas izmantošanu, sociālā taisnīguma un dabas aizsardzības prasību ievērošanu kopumā, ņemot vērā to, ka lokālplānojuma teritorija atrodas ĪADT - aizsargājamā ainavu apvidū „Vestiena”.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam [15]. nosaka ilgtspējīgas attīstības virzienus, tai skaitā, ūdens aizsardzībai, klimata pārmaiņu un ozona slāņa aizsardzībai, dabas resursu izmantošanai, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un atkritumu apsaimniekošanai.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (LIAS) jeb „Latvija 2030” ir hierarhiski augstākais ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments. Tajā izvirzīti valsts ilgtermiņa attīstības mērķi, prioritātes un rīcības virzieni, kas īstenojami, realizējot pakārtotās nozaru un teritoriju attīstības politikas. Līdz ar to visi attīstības plānošanas dokumenti jāveido saskaņā ar LIAS noteiktajiem virzieniem un prioritātēm. Stratēģijā iekļauta Telpiskās attīstības perspektīva, kurā iezīmēts integrēts skatījums valsts teritorijas līdzsvarotai un ilgtspējīgai attīstībai, lai Latvijas galvenās vērtības, resursi un priekšrocības tiktu izmantotas visefektīvākajā veidā.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģija nosaka to, ka Ilgtspējīga ekonomiskā izaugsme un tehnoloģiskā attīstība paredz pāreju no fosilās enerģijas un autotransporta ietilpīgas ekonomikas uz atjaunojamu enerģijas avotu, dažādotu transporta risinājumu un otrreiz pārstrādājumu materiālu balstītu ekonomiku.

Lokālplānojuma izstrāde ir balstīta Madonas novada kopējā ekonomisko attīstībā. Turpmāk uzskaitīti to vides un dabas jomu mērķi, kuras uzskatāmas par prioritārām Madonas novadā un Bērzaunes pagastā.

Ūdeņu kvalitātes politikas mērķi, kas varētu tikt attiecināti uz Madonas novadu un Bērzaunes pagastu, ir sekojoši:

- ✓ uzlabot pazemes un virszemes ūdeņu kvalitāti, novērst to tālāku piesārņošanu un pakāpeniski samazināt esošo piesārņojumu;
- ✓ veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens lietošanu, īpašu uzmanību pievēršot pazemes ūdens resursu saglabāšanai un eutrofikācijas apdraudētiem ezeriem un ūdenstecēm;
- ✓ aizsargāt ūdens ekosistēmas, kā arī no ūdens atkarīgās sauszemes ekosistēmas un mitrājus;
- ✓ nodrošināt dzeramā ūdens atbilstību kvalitātes normatīviem;
- ✓ Bērzaunes pagastā ir reģistrēta 1 potenciāli piesārņota vieta (LV VGMC datu bāze [16]).

Piesārņoto vietu izpētes un sanācijas politikas mērķi ir sekojoši:

- ✓ novērst vai mazināt iepriekšējas saimnieciskās darbības rezultātā radušos piesārņojumu un tā kaitīgo ietekmi uz cilvēku veselību, īpašumu, vidi un bioloģisko daudzveidību;
- ✓ panākt augsnes, grunts, pazemes un virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanu piesārņotajās vietās;

- ✓ nepieļaut piesārņoto vietu bīstamo vielu iekļūšanu virszemes un pazemes ūdeņos;
- ✓ atjaunot un uzlabot vides kvalitāti piesārņotajās vietās;
- ✓ teritoriju plānošanā ņemt vērā esošo vides piesārņojumu;
- ✓ noteikt reālo zemes vērtību un atbilstošu nekustamā īpašuma nodokli, ņemot vērā piesārņotības pakāpi.

Bioloģiskās daudzveidības politikas mērķi ir sekojoši:

- ✓ saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabisko struktūru daudzveidību;
- ✓ saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
- ✓ pilnveidot dabas aizsardzības sistēmu.

Būvniecības nozare ir viena no dinamiskākām nozarēm Latvijas tautsaimniecībā, un arī Madonas novadā, tai skaitā Sauleskalnā, plānota tās attīstība. **Būvniecības** politikas mērķi ir sekojoši:

- ✓ veicināt ilgtspējīgu, dabas un energoresursus taupošu būvniecību un būvmateriālu ražošanu;
- ✓ sekmēt vietējo un videi draudzīgu būvmateriālu ražošanu un pielietojumu;
- ✓ saglabāt vēsturisko un tradicionālo apbūvi, kā arī pagarināt būvju un konstrukciju kalpošanas laiku, izmantojot zinātniski pamatotas tehnoloģijas.

Sauleskalnam piegulošajās teritorijās meža zemes aizņem nozīmīgas platības.

Mežsaimniecības politikas mērķi ir sekojoši:

- ✓ saglabāt meža bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko funkciju kvalitāti klimata un ūdens režīma regulācijā, kā arī augsnes aizsardzībā;
- ✓ palielināt oglekļa dioksīda piesaisti, atbalstot lauksaimniecībā neizmanto to zemju apmežošanu, un veicināt pārdomātus pasākumus mežaudžu produktivitātes paaugstināšanai;
- ✓ nodrošināt mežu ilgtspējīgu un pareizu apsaimniekošanu un mežu produktivitātes palielināšanu.

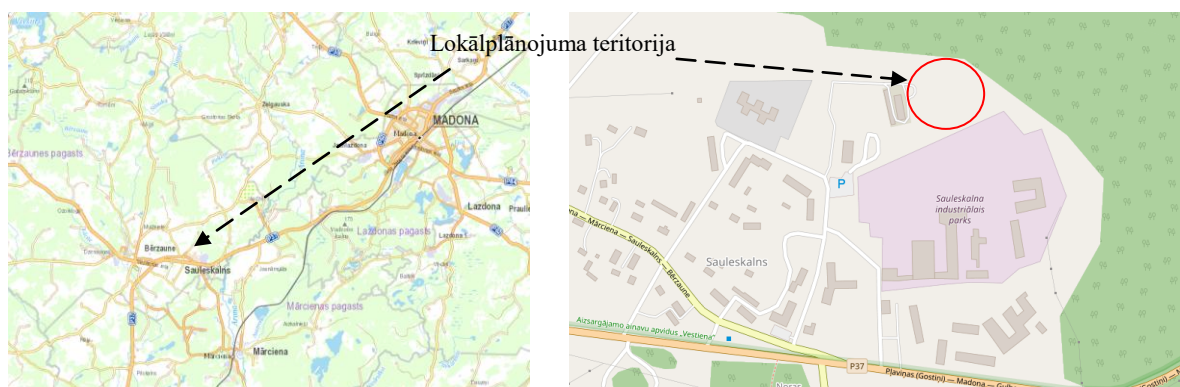
4. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Lokālplānojuma teritorija nekustamā īpašumā „Strauti” atrodas Madonas novadā, Bērzaunes pagastā, Sauleskalna ciemā.

Sauleskalns atrodas novada teritorijas centrālajā daļā, Bērzaunes pagasta A malā, netālu no robežas ar Mārcienas pagastu. Atrodas apmēram 20 km uz DR no novada centra – Madonas pilsētas. Novads ir izveidots 2009.gada 6.jūnijā valstī veiktās administratīvi - teritoriālās reformas ietvaros. Tas ietver 15 teritoriālās vienības – Madonas pilsētu kā novada centru un 14 pagastus, tai skaitā, Bērzaunes pagastu ar pagasta pārvaldes centru Sauleskalnā.

Bērzaunes pagasts robežojas ar Vestienas, Aronas, Kalsnavas un Mārcienas pagastiem, kā arī DR daļā neliela robeža ar Pļaviņu novada Vietalvas pagastu. Attālums līdz novada centram Madonai ir 13 km. Bērzaunes pagasta kopplatība ir 11731,1 ha, no tiem 51% aizņem meža zemes, 38% lauksaimniecības zemes. Pagastā reģistrēti 1466 iedzīvotāji uz 01.07.2019.[17]. Sauleskalna un Bērzaunes pagasta attīstību lielā mērā ietekmē labi attīstīta transporta infrastruktūra: valsts autoceļu P37 Pļaviņas–Madona–Gulbene, kā arī valsts autoceļš P81 Rīga–Ērgļi–Bērzaune. Tuvākā dzelzceļa stacija ir Mārcienā.

Lokālplānojuma teritorija atrodas Madonas novada Bērzaunes pagastā Sauleskalnā. Ciema teritorija R malā robežojas ar Bērzaunes ciema teritoriju. Lokālplānojuma teritorija izvietota ciema ziemeļaustrumu malā (skat.6.-8.att.). Lokālplānojuma teritorijas kopējā platība ir ~1,26 ha, un tā atrodas privātīpašumā.



6., 7.att. Lokālplānojuma teritorijas atrašanās vieta



8.att. Lokālplānojuma teritorija

Lokālplānojuma teritorijas pašreizējā izmantošana ir noteikta kā Lauku zemes (LA) [5], bet, izstrādājot lokālplānojumu, plānots noteikt funkcionālo zonu - Rūpnieciskās apbūves teritorija (R) [3]. Kopumā lokālplānojuma teritorija iekļaujas jau esošajā rūpniecības apbūves teritorijā, to paplašinot līdz esošai rūpniecības zonai.

Izpētes teritorija robežojas ar meža zemi (Z un A daļā) un ar rūpnieciskās apbūves teritoriju (D un R daļā). Tā ir aizaugusi ar krūmājiem, neapbūvēta, vietām piesārņota ar atkritumiem. Teritoriju pa kontūru ierobežo savstarpēji savienoti ar caurtekām meliorācijas grāvji. Plānojuma teritoriju Z un A daļā šķērso gaisvadu elektrolīnija. Saimnieciskā darbība izpētes teritorijā nenotiek.

4.1.ESOŠAIS VIDES STĀVOKLIS NOVADĀ

4.1.1. Klimats

Madonas novadam raksturīgas nelielas klimatiskās atšķirības, ko nosaka reljefs un virszemes ūdens objektu tuvums. Lokālplānojuma teritorija, tāpat kā daļa Madonas novada, ietilpst Vidzemes augstienes klimatiskajā rajonā. Valdošie ir rietumu virziena vēji, kas nes mitrās jūras gaisa masas un nodrošina nokrišņu daudzumu 600-700 mm gadā. Visvairāk nokrišņu parasti ir jūlijā un augustā, bet vismazāk – martā [18].

Apmākušos dienu skaits ir liels – 160-170 dienas gadā, īpaši pēdējā rudens mēnesī un pirmajos ziemas mēnešos. Saulainākie mēneši ir pavasara beigās un vasarā (maijs-augusts).

Aukstākais mēnesis ir janvāris, kad vidējā gaisa temperatūra pazeminās līdz -7°C , bet atsevišķos gados tā ir bijusi zemāka, bet pēdējos gados - arī augstāka. Vasarās, līdzīgi kā ziemās, gaisa temperatūras režīmu ietekmē cikloni. Vidējā vasaras temperatūra ir $+15^{\circ}$ - $+18^{\circ}\text{C}$. Bez sala periods ir viens no īsākajiem valstī un tas ir 120 - 130 dienas. Aktīvo temperatūru summa (augu augšana aktīvajā periodā, kad diennakts vidējā t° ir virs $+10^{\circ}\text{C}$) ir apmēram 1800°C .

Madonas novads izceļas ar samērā noturīgu sniega segu ziemā. Diezgan biežo atkušņu dēļ ciemā uz ielām veidojas ledus kārtas, kas sevišķi izteikti ir pavasara sākumā (martā, atsevišķos gados pat aprīlī). Sniega sega izveidojas un saglabājas no decembra sākuma līdz marta beigām vai aprīļa sākumam. Tikai pāris reizes 100 gados patstāvīga sniega sega ziemā neizveidojas [18].

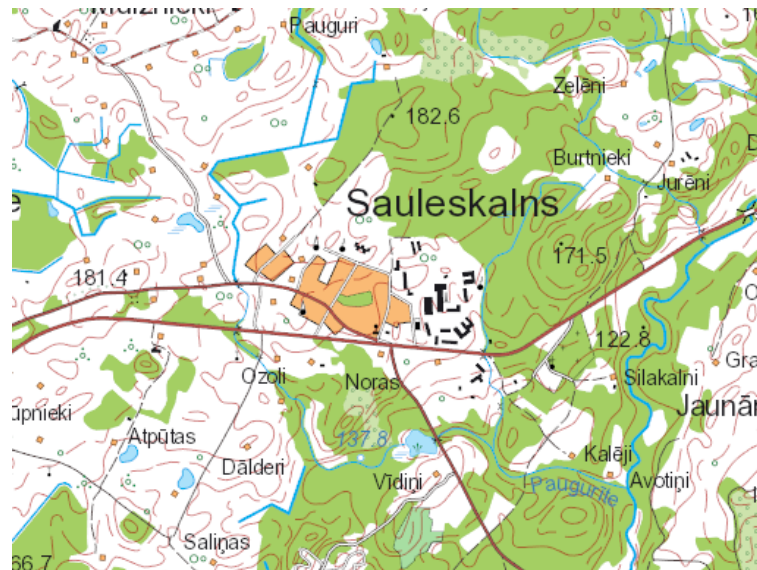
Vidējais augsnes sasaluma dziļums ir 50-60 cm, bet atsevišķos gados var sasniegt 1m. Diezgan parasta ir sniega uzsnigšana uz vēl nesasalušas zemes, kas tā arī paliek nesasalusi visu ziemu zem biezas sniega kārtas.

Izpētes teritorijā parasti gadā ir aptuveni 60 miglainas dienas, 18 dienas ar puteni un 25 dienas ar negaisu.

4.1.2. Reljefs un ģeoloģiskā uzbūve

Bērzaunes pagasts atrodas Vidzemes augstienes Vestienas paugurainē. Reljefs izteikti paugurains. Pagasta ziemeļrietumu malā atrodas Gaiziņkalns - augstākā Latvijas virsotne (311,6 m vjl.), lielpaugurs (garums 1,1 km, platums 650 m) ar stāvām, gravu saposmotām nogāzēm. Gaiziņkalna apkaimē ir puse no 25 Latvijas augstākajām virsotnēm (270 m vjl. un augstākām), t.sk., Abrienas (287,3 m vjl.), Bolēnu (282,5 m vjl.), Dēklaiņu (275,8 m vjl.) kalns. Neliela reljefa paaugstināšanās vērojama ciema ziemeļrietumu virzienā.

Lokālplānojuma teritorijā reljefa augstuma atzīmes ir ap 158-160 m v.j.l. (9.att.) [19]. Teritorija ir izrakņāta, tur atrodas ~4-5 m dziļi meliorācijas grāvji. Reljefs ir nelīdzens, izrakāts, vērojamas atšķirības relatīvā augstuma atzīmēs tā dažādās teritorijas daļās.



9.att. Reljefs izpētes teritorijas apkārtnē

Augstienes lielākajā daļā kvartāra nogulumu biezums pārsniedz 60–80 m, bet Vestienas pauguraines hipsometriski augstākajos iecirkņos – pat 150 m un vairāk. Izpētes teritorijas ģeoloģiskā griezuma augšējo daļu veido kvartāra nogulumiežu sega, kuras kopējais biezums ir ap 40-60 m – tas atšķiras pauguros un zemienēs. Kvartāra nogulumu slāni veido, galvenokārt, glacigēnie (gQ_3ltv) nogulumi - morēnas smilšmāls un mālsmilts, bet starppauguru ieplakās sastopami arī neliela biezuma purvu nogulumi (kūdra, bQ_4ltv). Līdzējā ciema daļā, kur tuvu zemes virskārtai ir gruntsūdens līmenis vai arī ledāju veidoti formējumi, sastopami fluvio-glaciālie ieži – smilts un grants.

Zem kvartāra nogulumu slāņiem apmēram 55-80 m dziļumā no zemes virsmas iegūļ augšdevona Daugavas (D_3dg) un Pļaviņu (D_3pl) svītas dolomīti, dolomītmerģeļi. Ar šiem nogulumu slāņiem saistīti tāda pat nosaukuma pazemes ūdens horizonti, kas tiek ekspluatēti ciema centralizētajā ūdensapgādes sistēmā. Starp abiem augšminētajiem horizontiem iegūļ apmēram 10 m biezs Salaspils svītas (D_3slp , māls, merģelis) mālaino nogulumu slānis, kas kalpo par sprostsāni

4.1.3. Zemes izmantošana

Augsnes tips ir ļoti atkarīgs no tās izmantošanas veida, kultivācijas pakāpes. Teritorijās, kur jau no ciema dibināšanas laikiem ir ierīkoti sakņu un augļu dārzi, ir izveidojušās kultūraugsnes ar samērā biezu augsnes trūdvielu horizontu (ap 40-60 cm) – velēnu karbonātu augsnes vai velēnu vāji podzolētās augsnes. Ciema nomalēs, kur nesen bijis mežs vai krūmājs, ir velēnu stipri podzolētā augsne.

Reljefa pazeminājumos - arī lokālplānojuma teritorijā - ir velēngleja un purvu augsnes, ko sekmīgi varētu izmantot saimniecībā. Augsnes cilmeži ir atbilstoši nogulumiežu izvietojumam dažādās vietās - kūdra, smilts-grants, mālsmilts.

Sauleskalna ciemā galvenie zemes lietojuma veidi ir mazstāvu un savrupmāju dzīvojamās apbūves teritorijas (DzM un DZS), publiskās apbūves teritorijas (P), rūpnieciskās apbūves teritorijas (R), dabas apstādījumu teritorijas (D), lauku zemes (L) [5]. Lokālplānojuma teritorija Z un A malā robežojas ar pārējo mežu teritorijām (M) teritoriju.

Teritorija atrodas īpaši aizsargājamā dabas (*Natura 2000*) teritorijā – aizsargājamā ainavu apvidū “*Vestiena*”, un atbilstoši dabas aizsardzības plānam tā atrodas urbanizācijas ietekmes areālā, kā arī robežojas ar esošu *Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R)* ciemā un *Mežu teritoriju (M)* [20].

Lokālplānojuma teritorijā nav valsts ģeodēziskā tīkla punktu. Bērzaunes pagasta teritorijā tāds ir 1 (Viesunēni) [21].

4.1.4. Pazemes ūdeni

Sauleskalna ciema teritoriju raksturo visumā vienkārši hidroģeoloģiskie apstākļi. Aktīvās ūdens apmaiņas (saldūdens) zona iever kvartāra un pirmskvartāra ūdens kompleksus līdz vidusdevona Narvas svītas sprostslnāim.

Kvartāra nogulumu izplatīti visā ciema teritorijā. Teritorijas hidroģeoloģiskā griezumā augšējo daļu veido smiltis, morēnas mālsmilts un smilšmāls. Ar gruntsūdeņiem saistīto smilts slāņu biežums sasniedz tikai dažus metrus. Gruntsūdeņi nodrošina individuālā sektora ūdensapgādi, tos plaši izmanto viensētās (grodu akas).

Gruntsūdens sastopams dažādos kvartāra nogulumos. Ar aluviālajiem nogulumiem (*aQ₄lv*) saistīto gruntsūdens horizontu, galvenokārt, veido dažādgraudu smiltis, kas izplatītas ūdensteču ielejās (Aronas, Paugurītes u.c.).

Glacigēno (morēnas, (*gQ₃lv*)) nogulumu slāni veido smilšmāls vai mālsmilts ar atsevišķām smilšaina materiāla lēcām un starpslāņiem, kur sporadiski sastopams pazemes ūdens ar nelielu spiedienu. Ūdens saturošo lēcu un starpslāņu biežums ļoti nevienmērīgs, gruntsūdeņu dziļumi ļoti svārstīgi no 1,0 līdz 10 m. Ūdeņi ir hidrokarbonātu jeb hidrokarbonātu-sulfātu kalcija-magnija tipa. Būtībā smilšaino lēcu iegulās sastopamie spiedienūdeņi ir labas kvalitātes dzeramie ūdeņi, tomēr plašāku izmantošanu ierobežo to neaizsargātība no piesārņošanas. Tomēr šie mālaine nogulumu kopumā kalpo par lokālu sprostslnāni starp pazemes ūdens horizontiem.

Ūdensapgādei Sauleskalna ciemā izmanto zem kvartāra nogulumiem iegulošo augšdevona Daugavas (*D₃dg*) un Pļaviņu (*D₃pl*) pazemes ūdens horizontus. Šo horizontu pazemes ūdeņi ir saldūdeņi un spiedienūdeņi. Kopumā tie ir aizsargāti no virszemes piesārņojuma, jo tos pārklājošo mālaino ūdeni vāji caurlaidīgo nogulumu biežums ir virs 10 m. Artēziskā ūdens statistiskais līmenis ir augstāks par gruntsūdens līmeni (parasti virs zemes virsmas).

Lokālplānojuma teritorijā nav ierīkots un neatrodas neviens ūdensapgādes avots. Netālu esošajām dzīvojamām mājām un objektiem ir nodrošināta centralizētā ūdensapgāde vai pieslēguma vietas. SIA „Baltic Block” ražotnes vajadzībām ūdens tiek piegādāts no ciema centralizētās ūdensapgādes sistēmas, ko apkalpo SIA “Bērzaunes komunālais uzņēmums”.

Kopumā izpētes teritorijā gruntsūdens konstatēts ~3-4 m dziļumā teritorijā esošajos grāvjos.

Pazemes ūdens plūsma lokāli vērsta uz novadgrāvjiem, bet kopumā uz Aronas upes ieleju DA virzienā. Lai veiktu šīs teritorijas apbūvi nākotnē, būs nepieciešams dabiskās, vājās grunts nomainīt ar uzbūrtu, ūdeni labi filtrējošu materiālu. Lai pasargātu piegulošās dabiskās teritorijas un gruntsūdeņus no piesārņojuma, plānoto laukumu būtu nepieciešams izbūvēt ar cieto segumu.

4.1.5. Mūsdienu eksodinamiskie procesi

Bērzaunes pagasta teritorijā eksodinamisko procesu raksturu, intensitāti un attīstības tendences nosaka dabisko hidrometeoroloģisko, hidro- un litodinamisko, ģeotektonisko, ģeoloģisko un

daļēji arī antropogēno faktoru kopums. Liela daļa pagasta teritorijas ir pauguraina ar ievērojamām reljefa relatīvā augstuma izmaiņām. Šajā teritorijā ir izveidojušās daudzas upītes ar iegrauztām dziļām ielejām un straujtecēm. Nokrišņu ūdeņu darbība veicina gravu sānu un dziļuma eroziju, kas īpaši spilgti novērojama Aronas upei. *Erozija* izraisa arī upju un strautu gultnes izskalošanu, kā rezultātā izlīdzinās upes garenprofils. Izskalotais materiāls akumulējas upes ielejā lejpus pa straumi. Erozijas procesi pastiprinās palu laikā un lietavu periodā, paaugstinoties ūdens līmenim upē un palielinoties straumes ātrumam. Ūdens plūsmu rezultātā tiek izskaloti krasti upes līkumos. Aktīvie krastu erozijas procesi ir līdzsvarā ar upes akumulējošo darbību. Ja kādā posmā erozijas procesi tiktu mākslīgi ierobežoti, tie pastiprinātos citur.

Ciema teritorijai ir līdzenais reljefs, līdz ar to vāji ūdeni caurlaidīgi ieži reljefa pazeminājumos ir labvēlīgs faktors *pārpurvošanās procesiem*. To ietekmē arī meliorācijas sistēmu stāvoklis. Pārpurvošanos var izraisīt aizsērējušas caurtekas, kā arī to neierīkošana, veicot saimniecisko darbību. Pārpurvošanās procesi vērojami reljefa pazeminājumos, kur zemes virspusē atsedzas ūdeni vāji caurlaidīgi nogulumi. Šajos iecirkņos ūdens notece ir apgrūtināta vai nenotiek vispār. Tāpat ir apgrūtināta ūdens infiltrācija. Procesu iedarbībai ir pakļautas starppauguru ieplakas. Jāatzīmē, ka pārpurvošanās procesi noris ļoti lēnām – aptuvenais kūdras uzkrāšanās temps purvos ir 1 mm gadā.

Lokālplānojuma teritorijā tās apkārtnē nav konstatēti eksodinamiskie procesi.

4.1.6. Derīgie izrakteni

Sauleskalnā, t.sk. lokālplānojuma teritorijā un tās apkārtnē, saskaņā ar LVGMC datiem nav nevienas cieta derīgo izraktena atradnes ar akceptētiem krājumiem [22]. Tuvākās atradnes ir smilts, smilts-grants „Sūņi”(1983.g.) Bērzaunes pagastā ~3,1 km uz D un smilts-grants atradne ”Kļaviņi” Mārcienas pagastā ~1,5 km uz D no lokālplānojuma teritorijas.

4.1.7. Virszemes ūdeni

Lokālplānojuma teritorija izvietojas Daugavas lielbaseinā Aiviekstes upes sateces baseina teritorijā. Hidrogrāfiskais tīkls ir rets, un to veido upītes, kā arī mākslīgi veidotas hidrobūves (dīķi, kanāli, grāvji). Lokālplānojuma teritorijas apkārtnes hidrogrāfiskais tīkls attēlots 10.attēlā.



10.att. Hidrogrāfiskais tīkls [www.balticmaps.eu]

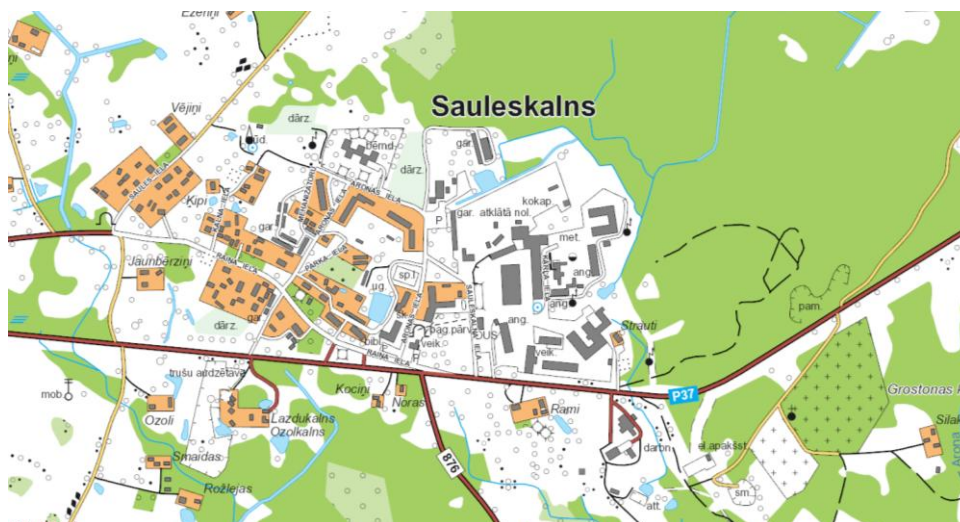
Lokālplānojuma teritorijai tuvākās ūdenstece ir Aronas upe (0,9 km attālumā uz dienvidaustrumiem) un Paugurīte (~0,8 km attālumā uz D un R).

Aronas upe iztek no Skujiešu ezera Aronas pagastā Vestienas paugurainē 197,8 metrus virs jūras līmeņa. Tā ir Aiviekstes labā krasta pieteka Madonas novadā. Garums 44 km, baseina platība 315 km². Kopējais kritums 115 metri, bet upei tekot pa Vidzemes augstienes dienvidaustrumu nogāzi, kritums vietām sasniedz 6 m/km. Lejtecē, tekot pa Aronas paugurlīdzenumu, kritums ir tikai 0,8 m/km. Baseina lejasdaļa purvainā. Upē vairāki dzirnavu aizsprosti. Upes sateces baseina lielāko daļu aizņem meži un intensīvā lauksaimniecībā ir maz izmantojamo platību [23].

Aronas upes sateces baseinā, kur ilggadīgā noteces slāņa lielums ir 300 - 380 mm, ir raksturīga vislielākā notece [24].

Paugurīte ir Aronas upes labā krasta pieteka. Sākas mežainā teritorijā un, šķērsojot autoceļus P37 un V876, gar Sauleskalnu apliecot loku, ietek Aronā. Augštecē upes gultne ir regulēta, tālāk tā līkumo un veido meandrus. Meliorētajā augšteces posmā līdz autoceļa V876 posmam Bērzaune-Sauleskalns. Tā ir valsts nozīmes ūdensnoteka. Upes kopējais garums ir ~6,0 km.

Līdzās lokālplānojuma teritorijai atrodas dīķis rūpniecības teritorijas ugunsdzēsības vajadzībām, bet pašā teritorijā atrodas 3 savstarpēji savienoti dziļi (4-5 m) grāvji, kas ir ar seklu, stāvošu ūdeni (11.att.).



11.att. Virszemes ūdensobjekti lokālplānojuma teritorijas apkārtnē (M 1:5000) [kartes.lgia.gov.lv]



12.att. Meliorācijas sistēmas [19]

Citu virszemes ūdens objektu lokālplānojuma teritorijā nav. Ciema teritorijā un tā apkārtnē ir vairākas mākslīgi veidotas ūdenstilpnes (dīķīši).

Teritorijas uz ZR un DR no ciema ir meliorētas (12.att.), lai nosusinātu lauksaimniecībā izmantojamo zemi. Lokālpļānojumā esošie meliorācijas grāvji nav attēloti meliorācijas sistēmu pārvaldības kadastrā [19].

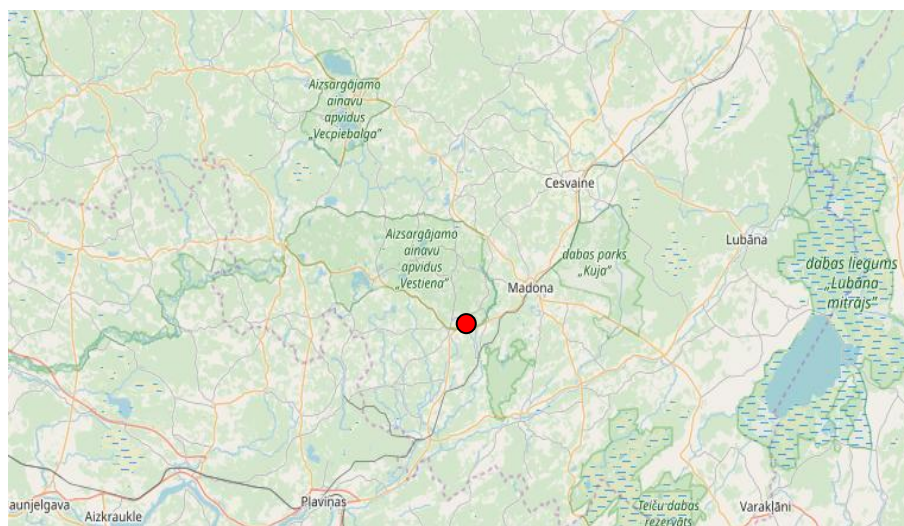
4.1.8. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Madonas novadā atrodas 13 starptautiskas nozīmes *Natura 2000* aizsargājamās dabas teritorijas [20]:

- 2 dabas rezervāti (Teiču dabas rezervāts un Krustkalnu dabas rezervāts),
- 1 aizsargājamo ainavu apvidus (AAA „Vestiena”),
- 4 dabas parki (Aiviekstes paliene, Driksnas sils, Gaiziņkalns, Kuja),
- 6 dabas liegumi (Ilziņa ezers, Kāla ezera salas, Lubāna mitrājs, Barkavas ozolu audze, Lielsalas purvs, Vesetas palienes purvs), un
- 6 dabas pieminekļi – 2 aizsargājamās alejas (Dzelzavas muižas alejas un Vestienas muižas aleja), Bolēnu Acu avots, Krākas (Svētes - Dreimaņu) avoti, Kalsnavas dendrārijs, Sāvienas baronu kapu dendroloģiskie stādījumi.

Lokālpļānojuma teritorija, kas atrodas Sauleskalna ciema ZA malā, izvietojas īpaši aizsargājamā dabas (*Natura 2000*) teritorijā Aizsargājamais ainavu apvidus „Vestiena”. Citas tuvākās ĪADT un aizsargājamie dabas objekti ir sekojošas (skat.13.att.):

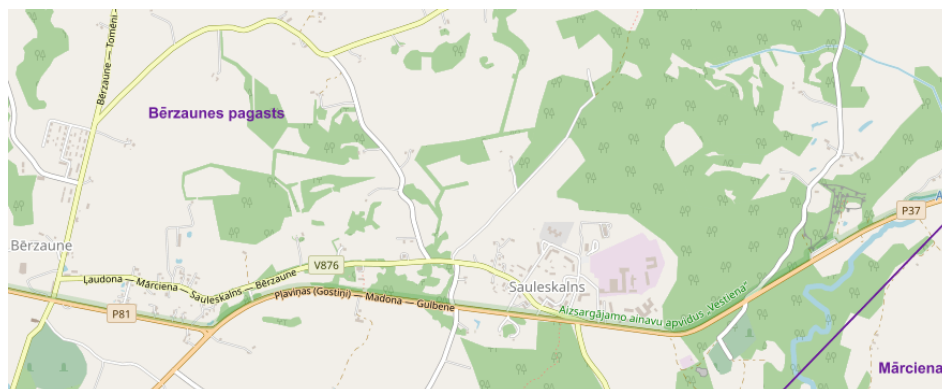
- ~3,52 km attālumā uz DR esošais Krustkalnu dabas rezervāts (Mārcienas pagasts),
- ~8,0 km uz ZR atrodas dabas pieminekļis Bolēnu Veselības avots Bērzaunes pagastā.



13. att. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas lokālpļānojuma apkārtnē

Vestienas aizsargājamo ainavu apvidus (Vestienas AAA)

Īpaši aizsargājamā dabas (*Natura 2000*) teritorija ir dibināta 1977.gadā, lai saglabātu un aizsargātu Vidzemes augstienes raksturīgo ainavu un dabas kompleksu daudzveidību [20]. ĪADT aizņem 27 117 ha un ietilpst 5 pagastos; 3 no tiem ir Madonas novada pagasti, tai skaitā Bērzaunes pagasts ar lokālpļānojuma teritoriju. AAA „Vestiena” robeža stiepjas gar Sauleskalna ciema teritorijas D malu pa autoceļa P37 nodalījuma joslu (14.att.).



14.att. AAA „Vestiena” dienvidu robeža [www.meteo.lv]

Aizsargājamo ainavu apvidus „Vestiena” ietver Vidzemes augstienes centrālo daļu ar Latvijas augstāko virsotni - Gaiziņkalnu, kā arī citus apkārtējos lielpaugurus, kuru augstums pārsniedz 270 m vjl. (Sirdskalns, Abrienas kalns, Bolēnu kalns u.c.). AAA „Vestiena” ietilpst dabas parks Gaiziņkalns, dabas liegums Ilziņa ezers un Kāla ezera salas, ģeoloģiskais veidojums Bolēnu Acu avots un Vestienas muižas aleja.

Teritorijā ietilpst gan ainaviski, gan bioloģiski vērtīga Vestienas ezeru grupa - Kāla ezers, Talejas ezers, Ilziņas ezers u.c. Teritorijā konstatēti tādi ES Biotopu direktīvas biotopi kā – Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju, Eitrofas augsto lakstaugu audzes, Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas, Pārejas purvi un slīkšņas, Veci vai dabiski boreāli meži, Aluviāli krastmalu un palieņu meži u.c. Teritorijā sastopams liels skaits aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu.

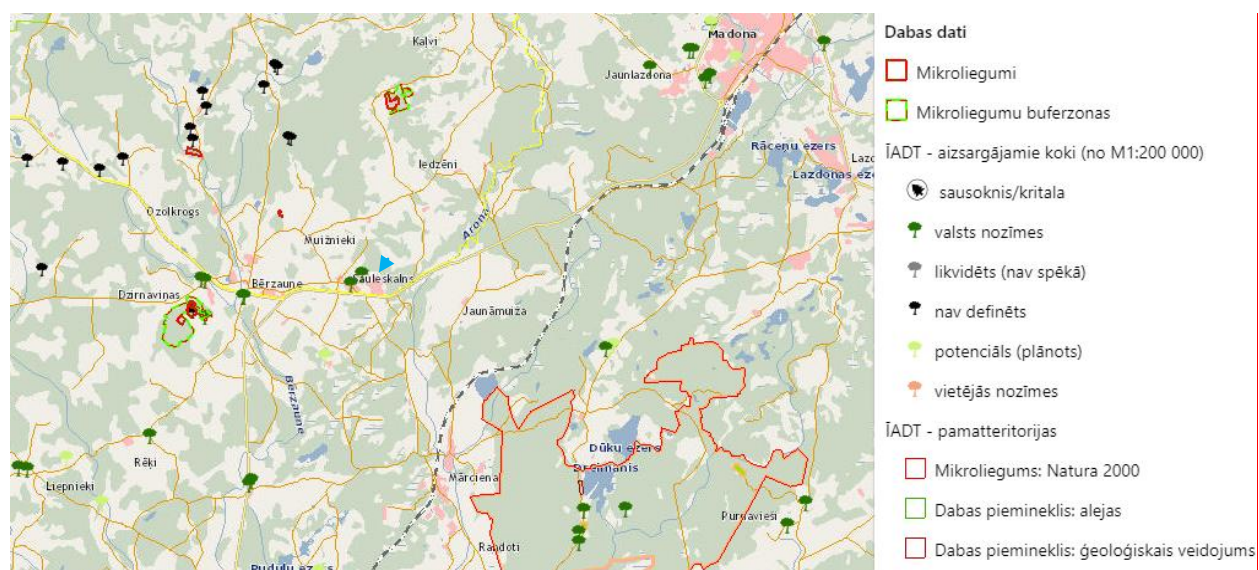
Teritorijai ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns, bet nav izstrādāti Individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi [20].

Aizsargājamais ģeoloģiskais un ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis **Bolēnu Veselības avots** atrodas aizsargājamo ainavu apvidū "Vestiena". Teritorija ir izvietojusies Vestienas paugurainē Vidzemes augstienes centrālajā daļā. Dabas pieminekli veido Bolēnu avots un to ietverošais gravas veida ielejveida pazeminājums glaciāla pauguru masīva (pirmmasīva) nogāzē, netālu no Bolēnu kalna. Dabas pieminekļa kopējā platība 1,19 ha. Apkārtējais reljefs ir veidojies pēdējā apledojuma noslēgumā ledāja dinamikas un kušanas ūdeņu erozijas un akumulācijas procesu ietekmē. Avotu barojošais ūdensnesējs horizonts, domājams, ir fluvioglaciālas izcelsmes starpmorēnu smilts un grants slāņi. Teritorijā atrodas ES aizsargājams biotops – minerālvielām bagāti avoti un avoksnāji (7160). Bolēnu avots ir nozīmīgs no kultūrvēstures viedokļa kā vēsturiska svētvieta un teiku objekts. Minētais dabas veidojumu komplekss ir nozīmīgs no hidroģeoloģijas viedokļa, kā arī ainaviski un kultūrvēsturiski vērtīgs [20].

Tuvākie dabas pieminekļi – valsts nozīmes aizsargājami koki atrodas ~0,14 km attālumā uz R un 0,44 km attālumā uz DR no lokālplānojuma teritorijas (DAP dabas datu pārvaldīšanas bāze „Ozols”. Datu bāzē „Ozols” reģistrētie dižkoki ir tikai daļa no dižkokiem, kas atrodas Madonas novadā).

Par aizsargājamiem kokiem – dižkokiem, atbilstoši LV MK 16.03.2010.noteikumam Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 2.pielikumam, ir uzskatāmi visi koki, kas sasnieguši šajā normatīvajā aktā noteiktos izmērus [25]. Lokālplānojuma teritorijā izpētes laikā nav konstatēts neviens dižkoks.

Lokālplānojuma apkārtnē (~2,2-3,6 km attālumā) uz Z, ZR un R atrodas 3 mikroliegumi (15.att.).



15.att. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabas pieminekļi lokālplānojuma apkārtnē [20]

Izpētes teritorijā nav konstatētas īpaši aizsargājami biotopi, mikroliegumi, aizsargājamu sugu dzīvotnes. Savukārt ārpus lokālplānojuma teritorijas nelielā platībā konstatēts Eiropas Savienības prioritāri aizsargājams meža biotops *Purvainie meži* [3].

4.1.9. Kultūrvēstures objekti

Bērzaunes pagasta teritorijā atrodas 9 valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļi, 1 valsts nozīmes mākslas piemineklis un 5 vietējas nozīmes arheoloģijas pieminekļi (3.tab.).

3.tabula. Kultūrvēsturiskie pieminekļi Bērzaunes pagastā

Pieminekļu vērtības grupa	arheoloģijas	arhitektūras	Mākslas	Vēstures
Valsts	9	-	1	-
Vietējie	5	-	-	-

Sauleskalna ciema teritorijā neatrodas aizsargājami kultūras pieminekļi, bet ~0,9 km attālumā uz A no lokālplānojuma teritorijas Aronas upes labajā krastā izvietojies valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis Aronas pilskalns un Brencēnu senkapi (4.tab.).

4.tabula. Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi Bērzaunes pagastā [26]

Pieminekļu vērtības grupa	Pieminekļu veids	Nosaukums	Atrašanās vieta
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Bērzaunes viduslaiku pils	Bērzaunē
Valsts nozīmes	Māksla	Kapa plāksne Tīzenhauzeniem	Bērzaunes luterāņu baznīcā
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Kapmuižas senkapi	Kapmuižā
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Bolēnu acu avots	pie Bolēniem
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Brencēnu senkapi	pie Brencēniem
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Gožu senkapi	pie Gožiem
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Bindēnu pilskalns	pie Lāčplēšiem un Kalna Bindēniem

Valsts nozīmes	Arheoloģija	Lejasbrencēnu senkapi	pie Lejasbrencēniem
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Lipšu viduslaiku kapsēta ar krustakmeni	pie Lipšiem
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Aronas kalns - pilskalns	pie Madonas - Pļaviņu šosejas
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Lejasgaiziņu senkapi	pie Pelādām un Lejasgaiziņiem
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Skutēnu senkapi	pie Skutēniem Krustiņu ezera Z krastā
Valsts nozīmes	Arheoloģija	Spridzēnu senkapi (Zviedru kapi)	pie Spridzēniem
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Susurēnu senkapi	pie Susurēniem
Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Viesūnēnu senkapi	pie Viesūnēniem

Apmēram 0,66 km uz DA, autoceļa P37 kreisajā pusē atrodas Grostonas kapi ar seniem apbedījumiem (16.att.).



16.att. Kultūrvēstures objekti

4.2. VIDES KVALITĀTE

4.2.1. Gaisa kvalitāte

Sauleskalnā lielāko gaisu piesārņojošo vielu emisiju rada stacionārie piesārņojuma avoti - siltumapgādes nodrošināšanai izmantotā koģenerācijas stacija, ražošanas uzņēmumos uzstādītās gaisa piesārņojumu emitējošās iekārtas (piemēram, kokapstrādes uzņēmumos), kā arī degvielas uzpildes stacija (DUS). Ciemā ir 2 lieli rūpnieciski uzņēmumi - SIA „Baltic Block”, SIA „Betula PREMIUM”, salīdzinoši neliela ir autoceļu noslodze. Nozīmīgākais transporta koridors, kas iet gar ciema D malu, ir P37 Pļaviņas-Madona-Gulbene autoceļš. Autotransports rada piesārņojumu gaisā ar izplūdes gāzēm, putekļiem un troksni. Sauleskalnā un tā apkārtnē nav arī ķīmisko un bīstamo vielu ražotāju. Gaisa piesārņojuma avoti, kas Sauleskalnā, varētu ietekmēt kopējo gaisa kvalitāti, tomēr ne būtiski.

Pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datiem, gaisu piesārņojošo vielu emisijas reģionā, kur atrodas Madonas novads, nepārsniedz normatīvos noteiktos robežlielumus. Novadā nav veikti sistemātiski vides novērojumi un/vai tās stāvokļa modelēšana, izņemot atsevišķus objektus un teritorijas daļas. Gaisa piesārņojuma emisiju apjomu no stacionāriem avotiem raksturo valsts statistikas datu bāzes „2-Gaiss” dati [27].

Saskaņā ar VVD piesārņojošo darbību atļauju reģistru Sauleskalnā un tā tiešā tuvumā neatrodas A kategorijas piesārņojošas darbības uzņēmumi. B kategorijas atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai ir izsniegtas 3 uzņēmumiem [28].

Laba gaisa kvalitāte ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem ilgtspējīgai teritorijas attīstībai un iedzīvotāju labklājībai. Lai nodrošinātu gaisa kvalitāti cilvēka veselības un ekosistēmas aizsardzībai, tiek noteikti gaisa kvalitātes normatīvi, kas paredz pieļaujamo gaisa piesārņojuma līmeni. Latvijā kvalitātes normatīvus ārtelpu gaisam, gaisu piesārņojošo vielu pieļaujamo līmeni vidē un raksturlielumus, parametrus, monitoringa metodes pasākumus, kas veicami, ja gaisa kvalitātes normatīvi tiek pārsniegti, nosaka 2009. gada 3. novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” [29].

Atmosfēras gaisa piesārņojuma avotus var iedalīt divās kategorijās: stacionāro (katlumājas, ražošanas uzņēmumi, dzīvojamo māju apkures iekārtas u.c.) avotu emisijas un emisijas no mobilajiem (vietējais un tranzīta transports) avotiem. Sauleskalnā, tai skaitā arī lokāplānojuma tuvumā rūpnieciskās apbūves teritorijā, darbojas ražošanas uzņēmumi, ir salīdzinoši neliela autoceļu noslodze, kas nerada būtiskus draudus gaisa kvalitātei. Šī iemesla dēļ netiek veikta autotransporta radīto emisiju uzskaitē, netiek veikts nepārtraukts gaisa kvalitātes monitorings un līdz ar to nav uz mērījumu pamata balstītu datu, vai netiek pārsniegti gaisa kvalitātes robežlielumi.

Lokāplānojuma teritorijā lokāplānojuma izstrādes laikā nav konstatēti stacionāri gaisa piesārņojuma avoti – teritorijā nenotiek saimnieciskā darbība. Tā kā lokāplānojuma teritorija atrodas pie Sauleskalna rūpnieciskās zonas, tad tās tiešā tuvumā izvietoti uzņēmumi, kuri veic piesārņojošas darbības, kā rezultātā gaisā tiek emitētas gaisu piesārņojošas vielas. Lielākie atmosfēras piesārņotāji lokāplānojuma teritorijas tuvumā ir koģenerācijas stacija, kas apgādā ar siltumenerģiju ražošanas uzņēmumus un iedzīvotājus Sauleskalnā, kokapstrādes uzņēmumu radītās emisijas un emisijas no degvielas uzpildes stacijas. Teritorijā un tās tuvumā nav ķīmisko un bīstamo vielu ražošanas uzņēmumu, kā kurināmais netiek izmantoti neatjaunojamie sēru saturošie kurināmā veidi.

Teritorijai blakus atrodas koka palešu bloku ražotne (Kārļa ielā 1, Sauleskalnā), kurā uzstādītas tehnoloģiskās iekārtas, kas no mazvērtīgās koksnes ļauj ražot augstas pievienotās vērtības gala produktu - palešu klucīšus. SIA „Baltic Block” palešu bloku ražotnei ar

ražošanas jaudu līdz 80 000 m³/gadā ir izsniegta B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja (Nr.MA13IB0014). Ražotnē ir 20 punktveida piesārņojuma avoti, kas emitē gaisā cietās daļiņas PM_{2,5} un PM₁₀, gaistošos organiskos savienojumus (GOS), kopējo organisko oglekli (Ckop.), formaldehīdu. Gaistošo organisko savienojumu GOS emisijas veidojas no žāvēšanas, ekstrūzijas, iepakojšanas, zāģēšanas procesiem. Kopējās emisijas gaisā veido 25,5235 t/gadā [28]. Saskaņā ar 2018.gada datiem vielu faktiskās emisijas ir tuvas piesārņojošās darbības atļaujā noteiktajam emisiju limitam.

Siltumenerģija tehnoloģisko procesu nodrošināšanai tiek saņemta no blakus esoša uzņēmuma SIA „BETULA PREMIUM” (Kārļa ielā 1a), kas nodrošina Sauleskalnā arī centralizēto siltumapgādi. Koģenerācijas stacijā (~150 m attālumā uz D no lokālplānojuma teritorijas) uzstādīta austriešu firmas „Polytechnik” ražotā biomasas priekškurtove ar jaudu 9,9 MW, „Maxxtec” ražotais eļļas katls 8,281 MW ar sūkņiem un apsaisti, firmas „Turboden” ģenerējošā iekārta ar elektrisko jaudu 1,86 MW un tā saucamo ”ūdens sadaļu”, kurā ietilpst kondensatora siltuma izmantošana un siltuma novadišanu līdz izvadam no katlu mājas.. Kā kurināmais tiek izmantota koksnes šķelda (31068 t 2018.gadā). Uzņēmumam izdota atļauja B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.MA12IB0026, saskaņā ar ko gaisā emitētās piesārņojošās vielas ir PM₁₀, PM_{2,5}, slāpekļa dioksīds (NO_x) un oglekļa oksīds (CO).

2011.gadā novada pašvaldība īstenoja projektu, kura ietvaros izbūvēta jauna siltumtrase no koģenerācijas stacijas posmā Kārļa iela-Raiņa iela (450 m), Kārļa iela – Aronas iela (500m), Kārļa ielā (250m).

Kā nozīmīgākos gaistošo organisko savienojumu (GOS) emisijas avotus jāmin degvielas un gāzes uzpildes stacija. Tuvākie šādi objekti (bij. SIA „Latvijas nafta” 86.DUS) atrodas ~0,3 km uz D no lokālplānojuma teritorijas.

Saskaņā ar Valsts statistikas pārskata „2-Gaiss” datiem, nozīmīgākās emisijas 5 gadu periodā apkoptas 5.tabulā. Dati pieejami par tiem uzņēmumiem, kuriem sniegt datus par gaisu piesārņojošām vielām nosaka normatīvie akti. Par pārējiem uzņēmumiem šādi dati nav pieejami, bet, ņemot vērā tajos uzstādīto iekārtu nelielās jaudas un ražošanas apjomus, var pieņemt, ka to devums piesārņojošo vielu summārajā koncentrācijā ir nebūtisks.

Saskaņā ar Valsts statistikas pārskatā „2-Gaiss” sniegtajiem datiem nozīmīgākās piesārņojošo vielu emisijas atmosfēras gaisā veido oglekļa oksīds, slāpekļa dioksīds, kopējais organiskais ogleklis, GOS, kā arī cietās daļiņas. Secināms, ka nav novērojama emisijas palielināšanās tendence. Atbilstoši pieejamai informācijai, uzņēmumiem izsniegtajās B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujās norādītie emisiju limiti netiek pārsniegti.

5.tabula. Gaisu piesārņojošo vielu emisijas lokālplānojuma teritorijas apkārtnē pa gadiem

Uzņēmums	Gaisu piesārņojošo vielu emisijas (t)					
	Viela	Gads				
		2018.	2017.	2016.	2015.	2014.
SIA „BETULA PREMIUM”	PM izkļiedētās	23,9	28,87	29,2	26,8	26,45
	PM ₁₀	21	13,29	10,2	9,38	9,26
	PM _{2,5}	18	7,98	6,13	5,63	5,56
	Oglekļa oksīds	56,51	96,7	102	93,86	92,6
	Slāpekļa dioksīds	20,7	46,46	51,2	46,98	46,37
SIA „Baltic	PM ₁₀	3,8	4,36	4,03	5,05	4,37

Block”	C _{kop.}	16,74	datu nav	datu nav	datu nav	datu nav
	GOS	21,6	18,32	20,43	17,4	71,24
	PM _{2,5}	0,907	2,89	2,68	datu nav	datu nav
	formaldehīds	0,66	6,13	6,58	datu nav	datu nav

Lokālpilnvarotāja teritorijā plānots izveidot atklātās uzglabāšanas laukumu, kas iekļausies industriālajā zonā. Industriālajā zonā, ārpus lokālpilnvarotāja teritorijas, plānots nojaukt vecās ēkas, to vietā izveidojot teritoriju ar 1 vai vairākām ēkām un atklātās uzglabāšanas laukumu. Šobrīd nav zināms šīs teritorijas detālāks izmantojums un saimnieciskās darbības veids.

Kā būtisks faktors, kas var labvēlīgi iespaidot gaisa kvalitātes ietekmi uz iedzīvotājiem, jāmin valdošo rietumu vēju virziens, kas nodrošina piesārņojošo vielu izplatību prom no ciema dzīvojamās apbūves.

Bet, lai objektīvi izvērtētu Rūpnieciskā zonā plānoto ražotņu ietekmi uz atmosfēras gaisa kvalitāti lokālpilnvarotāja teritorijā un tai pieguļošajās teritorijās, nepieciešams veikt piesārņojošo vielu izkliedes aprēķinus.

Mobilo avotu emisijas lokālpilnvarotāja teritorijā un tai pieguļošajās teritorijās veido tranzīta un vietējais autotransports, kas veic pasažieru un kravu pārvadājumus. Nozīmīgākais mobilo avotu izmešu apjoms ir P37 un P81 tuvumā. Tā kā satiksmes intensitātes monitorings Latvijā tiek veikts tikai uz valsts galvenajiem autoceļiem, nav precīzu datu par satiksmes intensitāti pie Sauleskalna. Tomēr, ņemot vērā salīdzinoši zemo transportlīdzekļu intensitāti ciemā, var pieņemt, ka to radītais piesārņojums būtiski neietekmē gaisa kvalitāti lokālpilnvarotāja teritorijā un tai pieguļošajās teritorijās.

Industriālā parka ieceres īstenošanas ietvaros ir jāizvērtē nepieciešamība veikt mobilo emisijas avotu radītā gaisa piesārņojuma aprēķinus. Kopumā gaisa kvalitāte vērtējama kā apmierinoša un nav vērojamas tendences tai pasliktināties pēc lokālpilnvarotājā paredzētās darbības īstenošanas un industriālās zonas izveidošanas.

4.2.2. Trokšņu līmenis

Transporta un ražošanas radītie trokšņa avoti ir valsts reģionālo autoceļu P37 Pļaviņas-Madona-Gulbene un Sauleskalna iela un tiešā ražošanas uzņēmumu tuvumā, piemēram, pie kokapstrādes uzņēmumiem. Trokšņa līmeņu mērījumi ciema teritorijā netiek veikti. Tomēr pieejamā informācija ļauj secināt, ka trokšņu līmenis kopumā nepārsniedz MK 07.01.2014. noteikumos Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (ar grozījumiem līdz 22.09.2015.) noteiktos robežlielumus [30].

Troksnis ir gaisa vidē nevēlams, traucējošs skaņu kopums, kas starp daudzām vides dabisko un antropogēno faktoru traucējošām ietekmēm ir uzskatāms par vienu no būtiskākajiem (rada ne tikai diskomfortu, bet ietekmē dzirdi un akustisko saziņu).

Trokšņa rādītājus, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes, prasības un termiņus trokšņa kartēšanai, kā arī rīcības plāna trokšņa samazināšanai un trokšņa stratēģisko karšu izstrādei, vides trokšņa radīto kaitīgo seku novērtēšanas metodes Latvijā nosaka 2014. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk - Ministru kabineta noteikumi Nr.16), ar kuriem pārņemtas Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 25.jūnija Direktīva 2002/49/EK par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību prasības.

Trokšņa līmeņu mērījumi Sauleskalna ciema teritorijā netiek veikti, tomēr var secināt, ka augstāks trokšņu piesārņojuma līmenis var būt tiešā ražotņu tuvumā (tātad arī lokāplānojuma teritorijā), pie kokapstrādes uzņēmumiem, tranzītielu tiešā tuvumā.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumi Nr.16 2. pielikumā noteikto klasifikāciju šīs teritorijas pēc teritorijas lietošanas funkcijas atbilst pirmajai klasei [30]. Šie MK noteikumi nosaka maksimāli pieļaujamās trokšņa normatīvus dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijās (skatīt 6. tabulā).

6.tabula. Trokšņa robežlielumi

Teritorijas lietošanas funkcija	Trokšņa robežlielumi ²		
	L _{diena} (dB(A))	L _{vakars} (dB(A))	L _{nakts} (dB(A))
Individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorija	55	50	45
Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija	55	50	45
Publiskās apbūves teritorija (sabiedrisko un pārvaldes objektu teritorija, tai skaitā kultūras iestāžu, izglītības un zinātnes iestāžu, valsts un pašvaldību pārvaldes iestāžu un viesnīcu teritorija) (ar dzīvojamo apbūvi)	60	55	55
Jauktas apbūves teritorija, tai skaitā tirdzniecības un pakalpojumu būvju teritorija (ar dzīvojamo apbūvi)	65	60	55
Klusie rajoni apdzīvotās vietās	50	45	40

Trokšņa avota radīta vides trokšņa izplatība vidē ir atkarīga no dažādiem aspektiem – trokšņa veida, attāluma, barjerām u.tml.

Galvenie vides trokšņa avoti lokāplānojuma teritorijā un tai pieguļošajās teritorijās ir:

- uzņēmumu ārpuselpu stacionārie trokšņa avoti, piemēram, ventilatori,
- uzņēmumu iekštelpu stacionāri trokšņa avoti caur atvērtiem logiem un durvīm vai citām atverēm uz āru,
- ārpuselpu mobilie trokšņa avoti uzņēmumu teritorijās - materiālu pārvietošana un pārkraušana, iebraucošā un izbraucošā transporta radītais troksnis,
- autotransports.

Nozīmīgākie ārpuselpu trokšņu avoti var būt ventilācijas sistēmu darbība. Saskaņā ar dažādu ventilācijas iekārtu ražotāju datiem, iekārtu radītais troksnis var būt 50 - 70 dB (A). Minētā vērtība tiek sasniegta pie trokšņa emisijas avota (t.i., darba vidē, uz kuru neattiecas Ministru kabineta noteikumu Nr.16 prasības). Lielākā daļa no lokāplāna teritorijas apkārtne esošajiem rūpniecības uzņēmumiem un to iekārtas, kuru darbība var radīt trokšņa emisiju, izvietoti angāros, ēkās. Saskaņā ar literatūras avotos pieejamo informāciju sienu skaņas izolācijas koeficients vieglmetāla materiāla sienai ir 36 dB(A) (saskaņā ar www.suttonstudio.net/files/acoustics-2.pdf resursā sniegtajiem datiem). Līdz ar to, ņemot vērā

nelabvēlīgāko situāciju - lielāko ražotāju sniegto trokšņa līmeni, pat uzņēmuma teritorijā vides trokšņa līmenis nav paredzams lielāks par 34 dB(A).

Savukārt troksni radošās iekārtas atrodas telpās un to skaņu slāpē ēku sienas. Ražošanas iekārtu paredzamais trokšņa līmenis tiek vērtēts kā maznozīmīgs.

Transportlīdzekļi uzņēmumu iekšējās teritorijās pārvietojas ar samazinātu ātrumu (~10 km/h), kas samazina arī trokšņa traucējumu. Tādējādi uzskatāms, ka uzņēmuma transporta radītais troksnis nepārsniegs pieļaujamās robežvērtības.

Izejmateriālu piegāde, kā arī gatavās produkcijas nosūtīšana un pārkraušana vakara un nakts stundās nav paredzama.

Lokālpilnvarotības teritorija ar plānoto darbību nav uzskatāma par būtisku trokšņa avotu rūpnieciskās apbūves teritorijā, lai tiktu pārsniegts pieļaujamais trokšņa robežlīmenis.

Transporta satiksmes radītajam troksnim var būt būtiska ietekme. Lokālpilnvarotības teritorijai tuvumā esošās ielas – Sauleskalna un Kārļa iela nav uzskatāmas par teritorijām ar intensīvas autosatiksmes radītu troksni. Novada pašvaldība īsteno projektu Nr. 5.6.2.0/16/i/011 „Ielu pārbūve un lietus ūdeņu novades sistēmas izbūve industriālā teritorijā Sauleskalnā, Madonas novadā”, kura ietvaros paredzēts veikt Kārļa un Sauleskalna ielas, kas ir piekļuves ielas degradētajai teritorijai, pārbūvi (0,748 km), veicot sagatavošanas darbus, zemes klātnes izbūves darbus, segas izbūvi, labiekārtošanu, lietus ūdens kanalizācijas izbūvi, aizsargsienas izbūvi un apgaismojuma izbūvi projektā paredzētajās vietās. Paredzēta arī skaņas samazinošu aizsargsienu Sauleskalna ielā starp SIA "Baltic Block" ražotni un Sauleskalna ielu. Aizsargsienas izbūve mazinās ražotnes radīto troksni un gaisa piesārņojumu ar koka putekļu skaidām, blakus esošo dzīvojamo māju iedzīvotājiem. Ir izstrādāts skaņas samazinošās sienas tehniskais risinājums.

Šobrīd netiek prognozēts būtisks autotransporta kustības intensitātes pieaugums lokālpilnvarotības teritorijā. Sakarā ar plānotās ieceres (industriālā parka) darbības uzsākšanu neliels izejmateriālu un gatavās produkcijas transporta vienību skaita pieaugums var būt vērojams. Taču šo transporta plūsmas pieaugumu pilnībā spēš akumulēt jau esošās ielas un piebraucamie ceļi. Nebūs nepieciešams palielināt transporta plūsmu gar dzīvojamo māju teritoriju, kas izvietota virzienā uz R.

Nepieciešamības gadījumā var tikt veikti trokšņa mērījumi un robežlīmeņu pārsniegumu gadījumā veikti trokšņa līmeņa samazināšanas pasākumi – izveidotas trokšņa aizsargbarjeras, pastiprināta ēku ārējo trokšņa slāpēšanas spēja, ierīkotas telpu iekšējās ventilācijas sistēmas, samazinot nepieciešamību atvērt ēku logus un durvis vēdināšanas nolūkos, izveidotas dabīgas troksni absorbējošas barjeras – koku joslas vai tml.

4.2.3. Virszemes ūdens kvalitāte

Sauleskalna ciemam raksturīgs viļņains reljefs ar nelielām absolūtā un relatīvā augstuma atšķirībām. Tomēr kopumā vērojama zemes virsmas augstuma atzīmju samazināšanās virzienā no ziemeļrietumiem uz dienvidaustrumiem uz Aronas upes ieleju

Lokālpilnvarotības teritorijā ir ierīkota lokālu, dziļu grāvju sistēma, kur uzkrājas nokrišņu ūdeņi. Grāvji pārsvarā sausi un aizauguši. Blakus lokālpilnvarotības teritorijai pie R robežas ir izveidots ugunsdzēsības dīķis.

Saskaņā ar novada teritorijas plānojumu lokālpilnvarotības teritorijai nepastāv plūdu riska iespējamība [5].

Bērzaunes pagastā un Sauleskalna ciemā nav lielu rūpniecības uzņēmumu, kas var būtiski ietekmēt vides kvalitāti. Lielākie ir kokrūpniecības uzņēmumi „Latvāņi” (Bērzaunes ciema R

pierobežā) un „Baltic Block” (Sauleskalnā). Kā potenciālie virszemes un pazemes ūdens piesārņojuma avoti ciemā var tikt uzskatīti tādi riska objekti kā Sauleskalna ciema bioloģiskās NAI, degvielas uzpildes stacija.

Bērzaunes pagasta teritorijā ir reģistrēta (2011.g.) 1 potenciāli piesārņota vieta – bijusī KS „Gaiziņš” kokzāģētava [16]. Tur nav konstatēta piesārņojuma noplūde virszemes vai pazemes ūdeņos.

Sauleskalna centralizētās bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (NAI) atrodas ciema D malā, aptuveni 0,7 km attālumā uz D no lokālplānojuma teritorijas. Sadržīves notekūdeņu attīrīšanai izmanto iekārtas BIO DRY-BB-120 ar jaudu līdz 120 m³ /dnn jeb 43 800 m³ gadā. Faktiskais attīrīto notekūdeņu apjoms 23,7 tūkst.m³/gadā (2018.g.) [27]. Darbojas kopš 2007.gada. NAI ietilpst sūknētava, mehāniskā attīrīšana, bioloģiskā attīrīšana, dūņu atūdeņošana [28]. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas sastāv no aerācijas tvertnes, diviem dīķiem, pēc kuriem notekūdeņi ieplūst meliorācijas grāvī un tālāk pēc 3,5 km ieplūst Aronas upē. Ir iekārtota notekūdeņu no asenizācijas transporta pieņemšanas vieta, kas pievestos notekūdeņus ar sūkņu palīdzību pārsūknē aerotankā un attīra tos. NAI darbības stāvoklis ir apmierinošs.

Dūņu lauki, kas ir izveidoti blakus attīrīšanas ietaišu bioloģiskajiem dīķiem, ar atstrādātajām dūņām tiek pildīti pie aerotanku tīrīšanas. Uz dūņu laukiem vidēji gadā tiek novadīti ~ 2,0 tonnas notekūdeņu dūņu kompostēšanai [27, 28].

Ciemā darbojas lietus ūdens savākšanas sistēma. Ielu tīklu kopgarums 2,16 km. Centralizētās notekūdeņu kanalizācijas sistēmas, kas izbūvēta 1984.gadā, kolektoru tīklu kopgarums veido 4,94 km. notekūdeņi tiek novadīti uz bioloģiskajām NAI, no kurām attīrītos notekūdeņus izlaiž grāvī, kas pēc ~3,5 km ietek Aronas upē. Attīrīto notekūdeņu kvalitāte atbilst LV normatīvo dokumentu prasībām un nepārsniedz piesārņojošo vielu limitējošās koncentrācijas notekūdeņos. NAI avārijas situācijas gadījumā netiktu ietekmēta lokālplānojuma teritorija, jo tā atrodas pietiekami tālu un reljefā augstākā vietā nekā NAI.

Kopumā NAI attīrīto un vidē novadīto notekūdeņu kvalitāte atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām (7.tabula).

7.tabula. Notekūdeņu kvalitāte pēc attīrīšanas NAI, 2018.g. [27**Error! Reference source not found.**]

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	BSP ₅	ḲSP	Suspendētās vielas	N _{kop.}	P _{kop.}
	mg/l				
Normatīvais lielums*	25	125	<35	15	2
Normatīvais lielums**	<2		<25		
Sauleskalna NAI	6,6-13	44-64	5,8-30	8,7-48	1,38-7

*22.01.2002. MK noteikumi Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" (ar grozījumiem līdz 19.02.2013.)

NAI attīrītie notekūdeņi izplūst Aronas upē, kas ir lašveidīgo zivju ūdeņi. **Saskaņā ar MK 12.03.2002.noteikumiem Nr.118 [31], attīrīto notekūdeņu kvalitāte neatbilst uzņemošās upes Aronas kvalitātes normām.

Tā kā ciemā atsevišķas privātmājas nav pieslēgtas centralizētajam notekūdeņu kanalizācijas tīklam, pastāv varbūtība, ka daļa sadzīves kanalizācijas no privātmājām nokļūst gruntī un gruntsūdeņos izvedamo kanalizācijas aku sliktās hidroizolācijas dēļ.

Sauleskalnā rūpniecības teritorijā esošajā SIA „Baltic Block”, kas atrodas ciema A malā, lietusūdeņus no teritorijas savāc un novada meliorācijas grāvī, bet sadzīves kanalizācijas notekūdeņus novada pašvaldības centralizētajā kanalizācijas sistēmā [28].

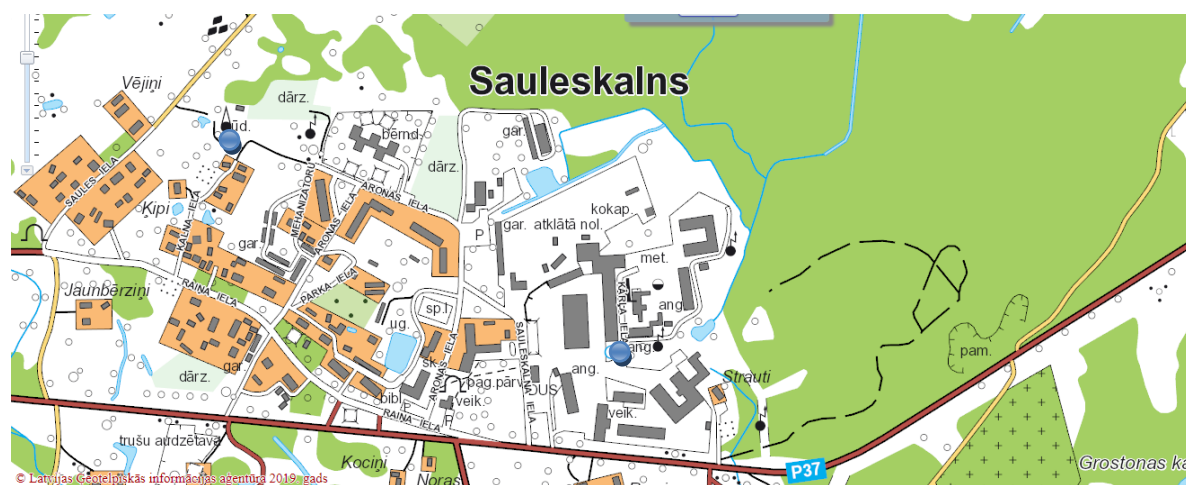
Sauleskalnā un arī visā novada teritorijā neatrodas Veselības inspekcijas peldvietu ūdens kvalitātes sistēmā iekļautas peldvietas.

4.2.4. Pazemes ūdens kvalitāte

Madonas novads, tai skaitā, Bērzaunes pagasts ir bagāts ar pazemes ūdens resursiem. Vairākās vietās tā teritorijā virszemē izplūst pazemes ūdeņi avotu veidā arī netālu no Sauleskalna - pie Aronas pilskalna, ko vietējie iedzīvotāji labprāt izmanto kā dzeramo ūdeni.

Ciema teritorijā ūdensapgādē izmanto augšdevona Daugavas (D_{3dg}) un Pļaviņu (D_{3pl}) pazemes ūdens horizontus, bet atsevišķu privātmāju ūdensapgādē - seklos kvartāra pazemes ūdens horizontus. Kopumā ūdensapgādē izmantojamo artēzisko pazemes ūdeņu kvalitāte ir laba, izņemot dabiski paaugstināto dzelzs jonu saturu.

Sauleskalna ciema teritorijā pazemes ūdens krājumi ir pietiekoši. Dzeramā ūdens ieguvei ciemata vajadzībām izmanto artēzisko pazemes ūdeni (8.tabula) Centralizēto ūdensapgādi nodrošina SIA „Bērzaunes komunālais dienests”, kas apsaimnieko 3 artēziskos urbumus, 2 no tiem netiek izmantoti (17.att.). Tā kā neizmantoti urbumi var kļūt par potenciālu pazemes ūdens piesārņojuma avotu, nepieciešams to īpašniekiem vai apsaimniekotājiem kopā ar atbildīgām valsts institūcijām izvērtēt labāko to apsaimniekošanas risinājumu. Ciemā atsevišķām privātmājām nav pieslēgumi centralizētai ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmai. Tur saimnieciski dzeramā ūdens apgādei izmanto pazemes ūdeni ar grodu akām, iedzītām spicēm vai sekliem urbumiem, vai izmanto citus risinājumus [28].



17.att. Artēzisko urbumu izvietojums Sauleskalnā

Centralizētai ūdens ieguvei izmanto 1 artēzisko urbumu, kas atrodas Aronas ielā, 1,75 km attālumā uz R no lokālpilnošanas teritorijas [28]. Ūdens ieguves urbuma dziļums ir 120 m no z.v. Vidēji diennaktī tiek iegūts līdz 55 m³/dnn ūdens no ekspluatētā augšdevona Pļaviņu-Daugavas pazemes ūdens horizonta D_{3pl-dg} , bet gadā (2018.) tika iegūts 29,622 tūkst. m³ ūdens. Ūdens zudumi veidoja ~6 tūkst.m³/gadā [27]. Dzeramā ūdens kvalitātes nodrošināšanai tiek izmantota ūdens atdzelžošanas atdzelžošanas stacijā (maksimālā jauda 15m³/h) [28]. Centralizētās ūdensapgādes tīkla kopgarums ciemā ir 5,24 km.

8.tabula. Artēziskie urbumi

LVĢMC DB „Urbumi” Nr.	Adrese	Urbš. gads	Dziļums, m	Ūdens horizonts (ģeol.inde kss)	Debits, l/s	Urbuma statuss
21872	Ūdenstornis	2007	120	D ₃ pl-dg	3,0	izmanto
6671	Sauleskalns	1973	50,193	D ₃ pl	2,8	rezervē
nezināms	Sauleskalns2	1973	101	D ₃ pl	2,5	rezervē

Artēziskie urbumi aprīkoti ar ūdensskaitītājiem.

Pazemes ūdens horizontu aizsargātība ir atkarīga no tos pārklājošo iežu biezuma un to ūdenscaurlaidības spējām, kā arī no gruntsūdeņu un artēzisko ūdeņu līmeņu attiecībām. *D₃pl-dg* pazemes ūdens horizonts ir labi aizsargāts no virszemes piesārņojuma.

Sauleskalna ciemā saimnieciskā darbība nav izraisījusi būtisku pazemes ūdens piesārņojumu. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām gruntsūdens monitorings var tikt veikts degvielas uzpildes stacijai. Gruntsūdens monitoringa datus iesniedz Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centram un Valsts vides dienesta Madonas reģionālajai vides pārvaldei.

Bērzaunes pagasta teritorijā uz 2019. gada 15. oktobri bija reģistrēta viena potenciāli piesārņota teritorija ar vēsturisku piesārņojumu [16].

4.2.5. Atkritumi

Bērzaunes pagastā, tāpat kā visā Madonas novada teritorijā tiek nodrošināta centralizēta sadzīves atkritumu savākšana. Atkritumu apsaimniekošanu Madonas novadā tiek organizēta saskaņā ar Vidusdaugavas reģiona atkritumu apsaimniekošanas plānu 2015.-2021. gadam un Madonas novada pašvaldības 28.04.2011. saistošajiem noteikumiem Nr.4 „Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Madonas novadā” (ar grozījumiem 20.08.2013.).

Madonas novads ir iesaistīts Vidusdaugavas sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionā un sadzīves atkritumus nogādā uz poligonu “Dziļā Vāda” Mežāres pagastā. Sadzīves atkritumu šķirošana novada teritorijā tiek ieviesta pakāpeniski kopš 2012.gada rudens. Madonā, Augu ielā 29 ir izveidota Madonas atkritumu pārkraušanas-šķirošanas stacija un tās darbībai SIA „Vidusdaugavas SPAAO” ir izdota B kategorijas piesārņojošas darbības atļauja. Ir izveidots arī bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukums „Lindes”, Aronas pagastā.

SIA „Madonas namsaimnieks” ir izsniegta B kategorijas piesārņojošas darbības atļauja bīstamo atkritumu uzglabāšanas vietai Augu ielā 29, Madonā sekojošiem bīstamo atkritumu veidiem (VVD Madonas RVP informācija):

- a) elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi (klase 200123, 200133, 200134, 200135, 200136) - 20 tonnas gadā,
- b) luminiscentās dzīvsudraba spuldzes (kods 200121)– 2 tonnas gadā ,
- c) azbestu saturoši būvmateriāli (kods 170505) – 30 tonnas gadā.

Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums SIA „Madonas namsaimnieks” ir noslēdzis līgumu ar organizāciju ”Latvijas zaļais punkts” par lietoto elektropreču savākšanu un īslaicīgu uzglabāšanu. Jau pašlaik ir izveidoti vairāki dalītās atkritumu savākšanas laukumi ar atsevišķiem konteineriem papīram, iepakojumiem (PET, stikls, polietilēns). SIA „Madonas namsaimnieks” teritorijā Augu ielā 29 iespējams nodot bez papildus samaksas nederīgus elektro- un elektroniskos sadzīves priekšmetus.

Saskaņā ar LVĢMC apkopotajiem statistikas datiem, novada teritorijā 2018.gadā radītas 64,884 t bīstamo un 18408,657 t sadzīves atkritumu, savāktas 406,9 t bīstamo un 17419,509 t sadzīves atkritumu [27].

Madonas novada teritorijā ir noteiktas divas atkritumu apsaimniekošanas zonas: 1.zona (ietilpst Madonas pilsēta un 11 pagasti) un 2.zona (Bērzaunes pagasts, Kalsnavas pagasts, Mārcienas pagasts). Atkritumu savākšanu un izvešanu Bērzaunes pagastā veic SIA "Bērzaunes komunālais uzņēmums". Galvenais atkritumu veids, kas tiek radīts Sauleskalna ciema teritorijā, ir sadzīves atkritumi.

Notekūdeņu atkritumi no ciema sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtām (smiltis, lupatas), kas tiek uztverti notekūdeņu spiediena dzēšanas kamerā, tiek savākti un uzkrāti metāla konteinerā un pēc tam izvesti uz sadzīves atkritumu poligonu saskaņā ar noslēgto līgumu. Vidēji gadā uz poligonu tiek izvesti līdz 3 m³ šādu atkritumu [28].

~2010.gadā tika slēgta pagastā pastāvošā atkritumu izgāztuve "Sūņi". Slēgtās un rekultivētās atkritumu izgāztuves teritorija atrodas ~4,5 km attālumā uz DDR no Sauleskalna ciema robežas un lokālpilnvarotības teritorijas. Saskaņā ar piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu valsts datubāzi (datubāzes uzturētājs SIA „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”) minētā teritorija ir potenciāls gruntsūdens piesārņotājs. 2002. gada 3. janvāra MK noteikumi Nr.15 "Noteikumi par prasībām atkritumu poligonu ierīkošanai, kā arī atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanai, slēgšanai un rekultivācijai" paredz slēgto izgāztuvju rekultivāciju saskaņā ar izstrādātu rekultivācijas projektu. Noteikumi nosaka, ka 30 gadus pēc izgāztuves slēgšanas ir jāveic gruntsūdens monitorings. Secināms, nav pamata uzskatīt, ka iespējama gruntsūdens piesārņojums no izgāztuves var ietekmēt lokālpilnvarotības teritoriju.

Lokālpilnvarotības teritorija rietumu daļā SIVN izstrādes laikā ir piegrūžota ar dažādiem sadzīves atkritumiem (18.att.).



18.att. Lokālpilnvarotības teritorija (foto: L.Lieplapa)

Lokālpilnvarotības teritorijai piegulošajā kokrūpniecības uzņēmumā SIA „Baltic Block” saskaņā ar B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju tiek radīti šādi atkritumi [28]:

- 1) ražotnē un ārpus ražošanas telpām/laukumos savāktie koksnes atkritumi (salauztas paletes, iepakojamais materiāls, koksnes atkritumi, mizas, koka skaidas, putekļi), kas tiks nodoti SIA „Betula Premium” sadedzināšanai (~300 t/gadā).
- 2) Metāla daļas, kas atdalītas no pārstrādājamās koksnes, kas tiks nodotas licencētai firmai pārstrādei (~1,5 t/gadā).

- 3) Līmes-skaidu atkritumi (nešķiroti sadzīves atkritumi) tiks nodoti centralizētā sadzīves atkritumu savākšanas sistēmā apglabāšanai poligonā (5,5 t/gadā).
- 4) Izlietotais iepakojums – polietilēna plēves (~150 kg/gadā), neilona (150 kg/gadā) un papīra maisi (~150 kg/gadā) tiks nodotas licencētai firmai utilizācijai.
- 5) Smiltis, kas atdalītas no atvestās koksnes, tiks nodotas centralizētā sadzīves atkritumu savākšanas sistēmā apglabāšanai poligonā (~12 t/gadā).
- 6) Fluorescentās spuldzes un luminiscentās lampas (~50 kg/gadā) tiks nodotas licencētai firmai utilizācijai.
- 7) Biroja un sadzīves atkritumi tiks nodoti centralizētā sadzīves atkritumu savākšanas sistēmā apglabāšanai poligonā (<40 t/gadā).

LVĢMC valsts statistikas pārskatā „Nr.3-Pārskats par atkritumiem” par novadā radītajiem atkritumiem apkopoti tikai uzņēmumu iesniegtie pārskati. Uzņēmumu skaits un pārskatos uzrādītais bīstamo atkritumu apjoms ir neliels. Madonā neatrodas tādi uzņēmumi vai organizācijas, kuru darbības rezultātā rastos ievērojams bīstamo atkritumu daudzums.

4.2.6. Tehnogēnā un ekoloģiskā riska objekti un teritorijas

Saskaņā ar Valsts civilās aizsardzības plānu [32] Sauleskalnā un Bērzaunes pagastā riska objektu nav. Tuvākie ir Madonā - reģionālas nozīmes paaugstinātas bīstamības objekts R5834 - naftas bāze Saules ielā 62 (SIA „Baltijas Naftas Grupa”). Uz šo objektu attiecas MK 01.03.2016. noteikumi Nr.131 „Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” - kārtība, kādā novērtējams risks, kas saistīts ar bīstamajām ķīmiskajām vielām un riska samazināšanas pasākumiem [33]. Saskaņā ar minēto noteikumu prasībām uzņēmumā ir izstrādāta “Rūpniecisko avāriju novēršanas programma”, kurā ir informācija par uzņēmuma riska novērtējumu, avārijgatavību un citiem drošības pasākumiem. Otrs objekts (B drošuma klases hidroelektrostaciju būve) ir Aiviekstes HES Kalsnavas pagastā un 2 mazie HES Ļaudonā. Plūdu apdraudētas vietas ir Aiviekstes upe, Lubāna ezera polderis. Šie visi objekti atrodas daudzu km attālumā un neietekmē lokālplānojuma teritoriju.

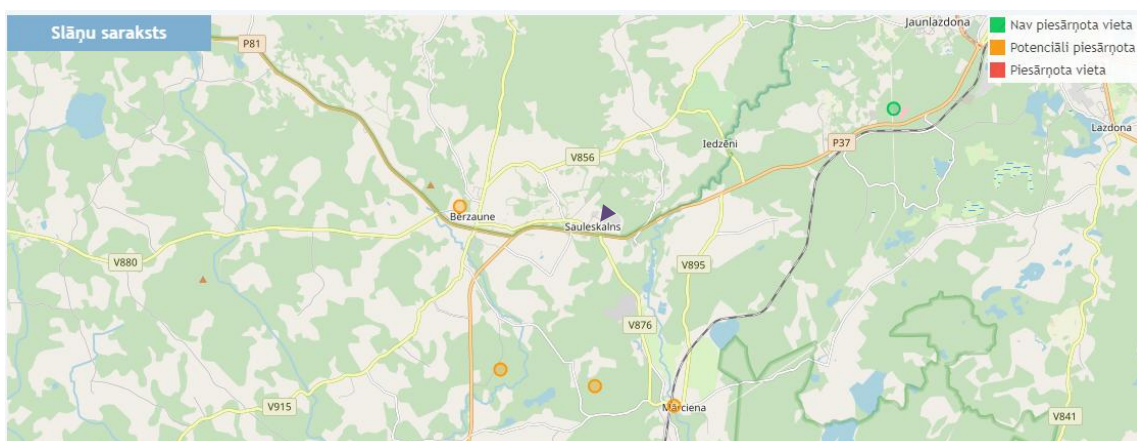
Bērzaunes pagasta Sauleskalnā, ciema centrālajā daļā pie P37 autoceļa un pie plānotā industriālā parka teritorijas atrodas „Ziemeļu nafta” degvielas uzpildes stacija - rūpnieciska riska objekts. Tā atrodas ~0,3 km uz D no lokālplānojuma teritorijas. DUS drošības aizsargjosla neatrodas izpētes teritorijas tiešā tuvumā. Nav paredzams, ka vides piesārņojums no šī objekta varētu radīt riskus izpētes teritorijas vides kvalitātei, jo valdošo vēju virziens ir ZR un R un teritorijas atrodas relatīvi attālu viena no otras.

Blakus lokālplānojuma teritorijai atrodas kompozīta koka kluču ražotne (SIA „Baltic Block”). Šis ir paaugstinātas ugunsbīstamības objekts, kur jāievēro stingri ugunsdrošības pasākumi. Ražotnes ugunsdrošībai ieraktas 50-100 t ūdens cisternas, pie teritorijas robežas izrakts ugunsdzēsības dīķis un izmantojami tuvumā esošie ciema ūdensvada hidranti.

Pie nosacītiem riska objektiem var attiecināt valsts autoceļu P37 Pļaviņas-Madona, jo autoceļš tiek izmantots arī bīstamo kravu pārvadājumiem.

Lokālplānojuma teritorijā Vides pārskata projekta izstrādes laikā netika konstatēti esoši būtiski vides piesārņojuma vai vides kvalitāti apdraudoši riska objekti, kā arī ķīmisku/bīstamu vielu klātbūtne gruntī. Tomēr šajā teritorijā nelegāli ilgtermiņā ir bijuši izmesti dažādi sadzīves atkritumi, tai skaitā, autoriepas u.c., kas neizslēdz iespēju lokālam grunts piesārņojumam. Saimnieciski neizmantotas, pamestas teritorijas, kā arī grausti tiek uzskatīti par vidi degradējošiem. Lokālplānojuma teritorija atbilst degradētas teritorijas statusam, jo tā ir aizaugusi ar krūmājiem, ar izmainītu reljefu un piesārņota ar atkritumiem.

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datubāzē ir reģistrēta 1 potenciāli piesārņota vieta Bērzaunes pagastā – bijusī KS „Gaiziņš” kokzāģētava (19.att.), kas atrodas ~ 3,14 km uz R no lokālplānojuma teritorijas un neietekmē to.



19.att. Potenciāli piesārņotas vietas lokālplānojuma apkārtnē [16]

Valsts vides dienesta statistiskā atskaitē par avārijām un avāriju situācijām 2018.gadā Madonas novada teritorijā ir uzrādīti 3 gadījumi, kas saistītas ar vides piesārņošanu – naftas produktu noplūdes no transportlīdzekļiem [34]. Nav datu par šādu avāriju gadījumiem Bērzaunes pagasta teritorijā.

Gaisu piesārņojošo vielu emisiju avots ir valsts reģionālais autoceļš P37, koģenerācijas stacija un SIA „Baltic Block” ražotne.

Madonas novads ietilpst teritorijā ar zemu ģeoloģisko risku. Kā ģeoloģiskā riska teritorijas tiek noteiktas:

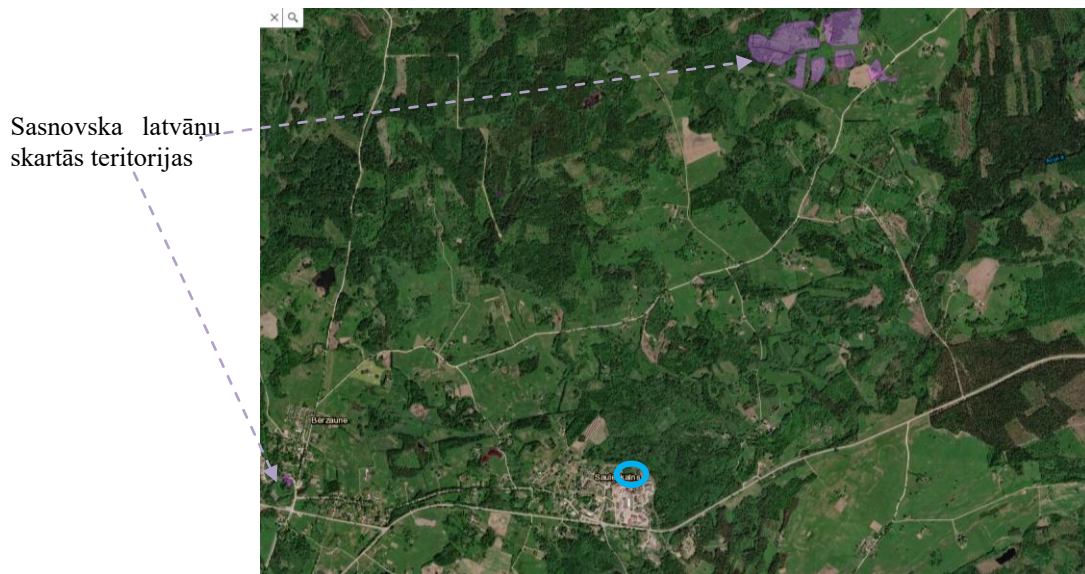
- potenciālās karsta un sufozijas attīstības teritorijas;
- upju ieleju erozijas un akumulācijas posmi;
- ūdenskrātuvju krastu pārveidošanās posmi;
- seismiskā riska zonas;
- intensīvas pārpurvošanās teritorijas.

Ģeoloģiskā riska faktori ir upju ielejās iespējamie erozijas procesi, kurus ietekmē mazo HES darbība (20.att.). Nereti novērojami arī pārpurvošanās procesi. Tomēr lokālplānojuma teritorijā un tās tuvumā ģeoloģiskie riski nav identificēti.



20.att. Ģeoloģiskā riska teritorijas [36]

Novada teritorijā ir konstatēta invazīvo augu sugas Sasnovska latvānis *Heracleum sosnowskyi Manden* izplatība vairākos pagastos, arī Bērzaunes pagastā atsevišķos zemes gabalos [35]. Lokālplānojuma teritorijai tuvākā ar šiem augiem klātā teritorija atrodas uz R no Sauleskalna pie autoceļa Bērzaune-Vestiena, un uz Z no lokālplānojuma teritorijas zemes gabalos uz robežas ar Aronas pagastu (21.att.).



21.att. Latvāņu sastopamība novadā [35]

4.2.7. Ainaiskā kvalitāte

Lokālplānojuma teritorija atrodas Sauleskalna ciema ziemeļaustrumu malā, robežojas ar esošo rūpniecības zonu un mežu. Tā ir degradēta teritorija ar sliktu ainavisko kvalitāti. Teritorijā ierīkoti dziļi, savstarpēji savienoti grāvji, zemes virskārta izrakņāta, piegružota ar dažāda veida atkritumiem. Visu teritoriju klāj apaugums – krūmājs (22., 23.att.).

Sabiedrībai skats uz lokālplānojuma teritoriju paveras no 2 punktiem – daudzdzīvokļu dzīvojamām mājām, kas atrodas ~200 m attālumā R virzienā (skat. 24.att.) un no autogarāžām (25.att.). Priekšskatu no dzīvojamo māju puses Aronas ielā veido stāvlaukums un neliels, nožogots cita ražošanas objekta laukums. Starp šo laukumu un lokālplānojuma teritoriju atrodas iedzīvotāju garāžas (2 rindas), tādēļ tiešskatā lokālplānojuma teritorija nav redzama. Savukārt no garāžām to atdala grants seguma ceļš. Objektu šobrīd aizklāj koku/krūmu apaugums.



22., 23.att. Lokālplānojuma teritorija (foto: L.Lieplapa)



24.att. Skats no dzīvojamām mājām Aronas ielā uz lokālplānojuma teritoriju

25.att. Skats no autogarāžām

Lokālplānojuma teritoriju pie D robežas ieskauj funkcionējošs ražošanas objekts, kas veido 25opēju rūpniecisku ainavu ar augstiem objektiem (skursteņiem, krautnēm utml.) (26.att.). Šo rūpniecisko teritoriju gar ciema ārējo robežu ieskauj mežs, bet no dzīvojamo māju puses atdala vienstāvu ēkas aizmugures siena un zaļā zona ar Sauleskalna ielu.

Uz lokālplānojuma teritoriju šobrīd var nokļūt pa grants ceļu, kas ir labā stāvoklī (27.att.). Gar ceļu stiepjas gaisvadu elektrolīnija, kas lokālplānojumu šķērso ZA virzienā.



26.att. Skats uz blakus teritorijām

27.att. Piebraucamais ceļš uz lokālplānojuma teritoriju

Apaugums ar krūmiem un kokiem ir izveidojies arī ap lokālplānojuma teritoriju un pilnībā klāj tās Z-R daļu, kas vizuāli rada pamestas teritorijas iespaidu.

5. AIZSARGJOSLAS UN DARBĪBAS IEROBEŽOJUMI TAJĀS

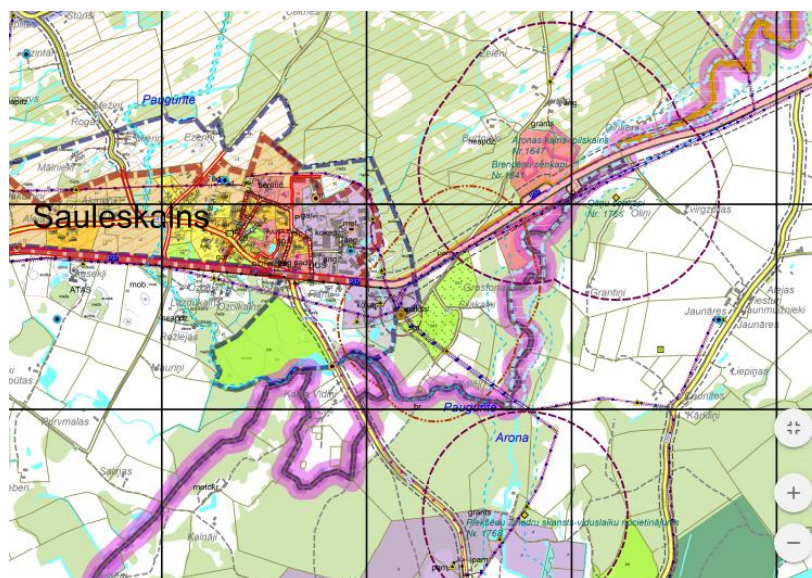
Aizsargjoslu veidus, funkcijas, izveidošanas principus, uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtību, kā arī saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās nosaka LV Aizsargjoslu likums (pieņemts 1997. gada 5. februārī) [37]. Vispārīgos aprobežojumus aizsargjoslās nosaka LV likumi un Ministru kabineta noteikumi, tos var noteikt arī ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem. Tiek izdalītas:

- vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas,
- ekspluatācijas aizsargjoslas,
- sanitārās aizsargjoslas,
- drošības aizsargjoslas.

Lokālplānojuma teritorijā atrodas vai tā robežojas ar sekojošiem infrastruktūras vai dabas objektiem noteiktām aizsargjoslām:

- ekspluatācijas aizsargjosla gaisvadu elektrolīnijai;
- ekspluatācijas aizsargjoslas gar meliorācijas grāvjiem.

Vērtējot Lokālplānojuma teritorijas vietu plašākā mērogā, ir identificētas vairāku citu objektu aizsargjoslas, kas tieši neskar lokālplānojuma teritoriju, bet atrodas tās tuvākajā apkārtnē (28.att.).



Aptņēmumi		Pārrotas (atpaušas) izmantošanas veids:
<ul style="list-style-type: none"> ● 1000 džera pērkšanas vieta ■ dzimu pērkšanas vieta ● atpūtas vieta ● dzimu nāvēns ● moliņu sakaru tums ■ notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ● perspektīvas upesrēķināšanas depo ● gāzes tārnu grupu stacijas ▲ 110 kV apakšstacija ▲ 330 kV transformatoru punkts 	<ul style="list-style-type: none"> ■ aizsargājama koka (sīdaka) ● patv. nozīmes dabas, kultūrvēsturisko objektu un tert. valsts acs. esoša kultūras pieminekļa teritorija ■ aizsargājama akņa ● patv. noz. dabas, kultūrvēsturisko objektu un tert. aizsardzības zona ■ aizsargojama (aizsardzības) zona ap kultūras pieminekļiem ■ aizsargojama ap atkritumu ogļbedrēm ■ aizsargojama ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām ■ aizsargojama ap kapelēm ■ viszemes dzīvnieku aizsargojama ■ aizsargojama ap OUS, OUS un depozīta krātuviem ■ drošības aizsargojama ap Madonas raugas tās ■ aizsargojama gar elektroskaņiem ■ aizsargojama ap civiās aviācijas drošības paredzētajiem navig. līn. līdžiem ■ aizsargojama ap valsts noc. monitoringa punktiem un postejiem (met. stacija) ■ ekspluatācijas aizsargojama gar autoceļiem ■ drošības aizsargojama gar dzīvniekiem ■ ekspluatācijas aizsargojama gar dzīvniekiem ■ melnā aizsargojama ap Madonas pilsētu ■ 110kV elektrolīnija ■ 20kV vidsprieguma elektrolīnija ■ 20kV vidsprieguma elektrokabeļi ■ elektronisko sakaru tīkla ■ sakārdā tīkls 	<ul style="list-style-type: none"> C - JAUKTAS CENTRĀ APBŪVES TERITORIJAS (tikal Madonas pilsētā) P - DABAS APSTĀDŪJUMU TERITORIJAS DA1 - DABAS APSTĀDŪJUMU TERITORIJAS - kapsētu TERITORIJAS DA2 - DAUDZSTĀVU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJAS DA4 - MAZSTĀVU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJAS DzS1 - SAVRUPMĀJU APBŪVES TERITORIJAS (pilsētā) DzS2 - SAVRUPMĀJU APBŪVES TERITORIJAS (ciemos) DzS3 - SAVRUPMĀJU APBŪVES TERITORIJAS (esošajās mazdzirņu teritorijās) L1 - LAUKU ZEMES L2 - LAUKU ZEMES M1 - VALSTS MEŽU TERITORIJAS M2 - PĀRĒJĀS MEŽU TERITORIJAS P - PUBLISKĀS APBŪVES TERITORIJAS R - RĪFNICĪBAS APBŪVES TERITORIJAS TA - TEHNISKĀS APBŪVES TERITORIJAS TR - TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRAS TERITORIJAS Ū - ŪDEŅU TERITORIJAS

28.att. Objektu aizsargjoslas izpētes teritorijā un tās apkārtnē [5]

5.1. VIDES UN DABAS RESURSU AIZSARDZĪBAS AIZSARGJOSLAS

Virszemes ūdensobjektiem

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu un vispārīgiem teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumiem novadā esošajiem virszemes ūdens objektiem noteiktas vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas lauku apvidos (neatkarīgi no zemes kategorijas un īpašuma) [37]. Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslas tiek noteiktas, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūdināmajās zonās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu. Sauleskalnam un lokālplānojuma teritorijai tuvākajiem virszemes ūdens objektiem noteiktas šādas aizsargjoslas, iekļaujot applūstošo teritoriju:

- Aronas upei (garums 44km) – 100 m plata josla katrā krastā,
- pārējām mazākām ūdenstečēm (Paugurītei u.c.) aizsargjoslas platums ir ne mazāks par 10 m.

Minimālie virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu platumi tiek noteikti ūdenstilpei vai ūdenstecei ar izteiktu periodiski applūstošu palieni - ne mazāk kā visas palienes platumā līdz ūdens līmenim neatkarīgi no iepriekš minētajiem minimālajiem aizsargjoslu platumiem.

Aizsargjoslās nav pieļaujama aršana, pesticīdu un minerālmēslu glabāšana un lietošana, degvielas, eļļošanas materiālu glabātavu izvietošana. Aizliegts veikt 50 m platā joslā kailcirtes, izņemot koku ciršanu ārkārtas sekū likvidēšanai un vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu sekū likvidēšanai, kā arī palieņu pļavu atjaunošanai un apsaimniekošanai. Ja aizsargjosla ir šaurāka par 50 m, kailcirte aizliegta visā aizsargjoslas platumā. Aizliegts celt ēkas un būves teritorijās ar appludinājuma varbūtību vismaz reizi desmit gados, izņemot īslaicīgas lietošanas būves, mazēkas lauku apvidū un šim nolūkam īpaši paredzētās aizsargbūves vai teritorijas uzbēršanu.

Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas neskar lokālplānojuma teritoriju.

Kultūras pieminekļiem

Aizsargjoslas tiek noteiktas, lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību un saglabāšanu, kā arī samazinātu dažāda veida negatīvu ietekmi uz nekustamiem kultūras pieminekļiem [34]. Lokālplānojuma teritorijai tuvākie aizsargājami kultūras pieminekļi ir Aronas pilskalns un Brencēnu senkapi, kas atrodas uz A ~ km attālumā To aizsargjosla ir 500 m [5].

Ūdens ņemšanas vietām

Aizsargjoslas nosaka, lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz iegūstamo ūdens resursu kvalitāti visā ūdensgūtnes ekspluatācijas laikā (ne mazāk kā uz 25 gadiem) [37].

Ap ūdens ņemšanas vietām nosaka:

- stingra režīma,
- bakterioloģisko un
- ķīmisko aizsargjoslu.

Aizsargjoslas ap centralizētās ūdens ņemšanas vietām aprēķina, ņemot vērā ūdens ņemšanas vietas dabiskos apstākļus un prognozējamo ūdens patēriņu. Sauleskalnā centralizētās ūdensapgādes urbūmiem (3 urbūmi, no tiem 2 rezervē). Artēziskam urbūmam nosakāma vismaz 10 m stingra režīma aizsargjosla. Novada teritorijas plānojumā noteikts, ka ap akām, urbūmiem un avotiem, kurus saimniecībā vai dzeramā ūdens ieguvei izmanto savām vajadzībām individuālie ūdens lietotāji (fiziskās personas), aizsargjoslas netiek noteiktas, ja ir veikta labiekārtošana un novērsta notekūdeņu infiltrācija un ūdens piesārņošana [5].

5.2. EKSPLUATĀCIJAS AIZSARGJOSLAS

Autoceļiem un ielām

Aizsargjoslas gar ielām un autoceļiem tiek noteiktas, lai samazinātu to negatīvo ietekmi uz vidi, nodrošinātu transporta maģistrāļu ekspluatāciju un drošību, kā arī izveidotu no apbūves brīvu joslu, kas nepieciešama ielu un autoceļu pārbūvei.

Lai nodrošinātu autoceļa pārredzamību un transportlīdzekļu satiksmes drošību, aizsargjoslās gar autoceļiem aizliegts [37]:

- ✓ ceļu zemes nodalījuma joslā ieaudzēt mežu, kā arī izvietot kokmateriālu krautuves, ja nav saņemts autoceļa īpašnieka rakstveida saskaņojums kokmateriālu izvietošanai,
- ✓ bez autoceļa īpašnieka atļaujas veikt jebkurus būvniecības un derīgo izrakteņu ieguves darbus, kā arī grunts rakšanas un pārvietošanas darbus, izņemot lauksaimniecības vajadzībām nepieciešamos darbus.

Elektrotīkliem

Aizsargjoslas gar visu veidu un jebkuras piederības elektriskajiem tīkliem, to iekārtām un būvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu elektrisko tīklu, to iekārtu un būvju ekspluatāciju un drošību [37].

Lokālpilnojumā teritoriju A daļā šķērso 20 kV vidēja sprieguma gaisvadu elektrolīnija, bet uz D no teritorijas atrodas 20/0,4 kV transformators, kam noteikta ekspluatācijas aizsargjosla. Ekspluatācijas aizsargjoslas platumu nosaka LV Aizsargjoslu likums ar izrietošajiem LV MK noteikumiem:

- ✓ gaisvadu līnijai 20 kV - aizsargjoslas platums ciema teritorijā ir 2,5 m no līnijas ass;
- ✓ ap elektrisko tīklu sadales iekārtām, fīderu punktiem un transformatoru apakšstacijām — zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 1 metra attālumā ārpus šo iekārtu nožogojuma vai to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas.

Aizsargjoslās gar elektriskajiem tīkliem tiek noteikti šādi aprobežojumi [37]:

- ✓ aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas elektrisko tīklu objektiem;
- ✓ aizliegts aizsargjoslās gar gaisa vadu līnijām ierīkot sabiedriskā transporta pieturas, mašīnu un mehānismu stāvvietas, kā arī veikt jebkādas pasākumus, kas saistīti ar cilvēku pulcēšanos;
- ✓ aizliegts celt, kapitāli remontēt, pārbūvēt vai nojaukt jebkuras ēkas un būves bez attiecīgo komunikāciju īpašnieka atļaujas;
- ✓ aizliegts veikt jebkāda veida derīgo izrakteņu iegūšanas, iekraušanas un izkraušanas, gultnes padziļināšanas, zemes smelšanas, spridzināšanas un meliorācijas darbus,
- ✓ aizliegts braukt ar mašīnām un mehānismiem, kā arī strādāt ar lauksaimniecības tehniku, kuras augstums, mērot no ceļa (zemes) virsmas, pārsniedz 4,5 metrus;
- ✓ aizliegts veikt zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, bet aramzemēs - dziļāk par 0,45 metriem, kā arī veikt grunts planēšanu ar tehniku;
- ✓ aizliegts ar jebkādam darbībām traucēt energoapgādes uzņēmuma darbiniekus, kuri aizsargjoslā veic ekspluatācijas, remonta, pārbūves, avāriju novēršanas vai to seku likvidācijas darbus šajā likumā noteiktajā kārtībā;

- ✓ aizliegts audzēt kokus un krūmus visā aizsargjoslas platumā. Ārpus meža zemēm zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs aizsargjoslā var audzēt kokus un krūmus, ja par to noslēgta rakstveida vienošanās ar elektrisko tīklu īpašnieku.

Meliorācijas būvēm un ierīcēm

Valsts un koplietošanas meliorācijas būvēm noteiktas sekojošas aizsargjoslas [38]:

- gar ūdensnotekām lauksaimniecībā izmantojamās zemēs – abās pusēs 10,0 m attālumā no ūdensnotekas kroles;
- gar ūdensnotekām meža zemēs – atbērtnes pusē 8,0-10,0 m attālumā no ūdensnotekas kroles;
- liela diametra kolektoram (30 centimetru vai lielākam) aizsargjoslas robežu nosaka 8 m attālumā uz katru pusi no kolektora ass līnijas.

Lokālpilnojumā teritorijā ir ierīkoti 3 savstarpēji savienoti grāvji, kas nav meliorācijas sistēmu kadastrā.

Ūdensvadiem un kanalizācijas tīkliem

Ekspluatācijas aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem tiek noteiktas, lai nodrošinātu ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatāciju un drošību [37]. Aizsargjoslām gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem ir šāds platums:

- ✓ gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem, ja tie atrodas līdz 2 metru dziļumam - 3 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas;
- ✓ gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem, ja tie atrodas dziļāk par 2 metriem - 5 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas;
- ✓ gar pašteces kanalizācijas vadiem - 3 metri katrā pusē no cauruļvada ārējās malas.

Lokālpilnojumā teritorijā nav izvietoti ūdensvada un kanalizācijas tīkli, un ārpus tās esošo tīklu aizsargjosla neskar izpētes teritoriju.

5.3. SANITĀRĀS AIZSARGJOSLAS

Sanitārās aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības [34]. To galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtām

Aizsargjoslu ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām nosaka, lai nodrošinātu tām piegulošo teritoriju aizsardzību no iespējamās vai esošās negatīvās ietekmes.

Madonas novada teritorijas plānojumā 2013.-2025. gadam Sauleskalna ciema bioloģiskajām NAI BIO120 noteikta aizsargjosla 200 m rādiusā no objekta ārējās malas jeb robežas [5]. Aizsargjosla neskar lokālpilnojumā teritoriju.

Aprobežojumi noteikti Aizsargjoslu likuma 55. pantā “Aprobežojumi aizsargjoslās ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm un notekūdeņu attīrīšanas iekārtām” [37].

Kapsētai

Aizsargjoslas ap kapsētām tiek noteiktas, lai nepieļautu tām piegulošo teritoriju sanitāro apstākļu pasliktināšanos. Grostonas kapsētai, kas atrodas ~660 m attālumā uz DA no lokālpilnojumā teritorijas, aizsargjoslas platums ir 300 m no kapsētas teritorijas robežas ārējās malas. Aizsargjosla neskar lokālpilnojumā teritoriju.

Lai nodrošinātu vides un cilvēka sanitāro aizsardzību, aizsargjoslas teritorijā aizliegts ierīkot jaunas dzeramā ūdens ņemšanas vietas, izņemot gadījumus, ja ir veikti iespējamās dzeramā ūdens ņemšanas vietas bakterioloģiskās aizsargjoslas aprēķini un konstatēts, ka iespējams nodrošināt kvalitatīvu dzeramo ūdeni

5.4. DROŠĪBAS AIZSARGJOSLAS AP PAAUGSTINĀTA RISKA OBJEKTIEM

Drošības aizsargjoslu galvenais uzdevums ir nodrošināt vides un cilvēku drošību šo objektu ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā, kā arī pašu objektu un to tuvumā esošo objektu drošību [37].

Drošības aizsargjosla ap degvielas uzpildes staciju Sauleskalna ciemā noteikta 25 m no tvertnēm un degvielas/gāzes uzpildes iekārtām [5]. Tuvākās DUS, kas atrodas ~300 m attālumā uz D, drošības aizsargjosla neskar lokālplānojuma teritoriju..

Vietējas nozīmes paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas ir mežu un purvu teritorijas uz sausām minerālaugsnēm - plānojot apbūvi un veicot saimniecisko darbību, ugunsnedrošo teritoriju un sprādzienbīstamo objektu tuvumā jāievēro ugunsdrošības normas un Aizsargjoslu likuma prasības.

6. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS VAR IETEKMĒT PLĀNOŠANAS DOKUMENTS

Sauleskalna ciems un lokālplānojuma teritorija atrodas ĪADT aizsargājamā ainavu apvidus „Vestiena” (AAA) D malā, kas ir arī *Natura 2000* teritorija. Novada teritorijā esošo dabas vērtību aizsardzību regulē Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana, kā arī citas starptautiskās saistības. Vides stāvokļa apraksts ĪADT sniegts šī Vides pārskata projekta 4.1.8.sadaļā.

Sauleskalnā atrodas 2 valsts nozīmes aizsargājami koki, kas iekļauti ĪADT sarakstā. Īpaši aizsargājami koki uzskaitīti arī ārpus ciema teritorijas robežām. Attālums no lokālplānojuma teritorijas līdz tuvākajiem dižkokiem ir ~180 m R un 500 m DR virzienā.

Plānošanas dokumenta īstenošanai nav paredzama negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Piesardzības ieteikumi, kas ievērojami, īstenojot lokālplānojumu un paredzēto darbību:

1) Jāievēro ĪADT aizsargājamais ainavu apvidus „Vestiena” izstrādātajā dabas aizsardzības plānā noteiktie teritorijas apsaimniekošanas pasākumi.

2) Saimnieciskā darbība ir pieļaujama atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos un attiecīgajos dabas aizsardzības plānos noteikto kārtību un ierobežojumus.

Lokālplānojuma teritoriju ZA daļā šķērso 20 kV vidēja sprieguma gaisvadu līnija līdz transformatoram, kuras aizsargjosla skar lokālplānojuma teritoriju.

Vērtējot pieejamo informāciju par vides kvalitāti no piesardzības apsvērumiem, izriet, ka emisijas gaisā no esošiem ražošanas uzņēmumiem un plānotajām darbībām lokālplānojuma teritorijā (atklātās uzglabāšanas laukums) ne tiešā, ne netiešā veidā neapdraudēs ĪADT aizsargājamo ainavu apvidu „Vestiena”.

Secināms, ka lokālplānojuma izstrāde un paredzētā darbība teritorijā neietekmēs dabas aizsardzības (ĪADT) un jutīgās dabas teritorijas – nekustamā īpašuma teritorijas attīstība nesaistīsies ar šāda veida problēmām.

Plānotā darbība neietekmēs piegulošās teritorijas – mežu teritorijas (M) un rūpnieciskās apbūves teritoriju (R) un nemainīs šo teritoriju vides kvalitāti, bet ir sagaidāma esošās degradētās teritorijas revitalizācija. Lokālplānojumā ietverti transporta plūsmas risinājumi uz lokālplānojuma, t.sk., industriālā parka teritoriju. Viens no risinājumiem ir pa Sauleskalna ielu gar Publiskās apbūves (P) un Mazstāvu dzīvojamās apbūves (DMz) teritorijām. Tajā gadījumā transports radīs papildus slodzi (emisijas gaisā, troksni, satiksmes drošības riskus) šajās teritorijās. Otrs risinājums – gar DUS pa Kārļa ielu uz industriālā parka teritoriju, kas neradīs papildus ietekmi iedzīvotājiem.

7. ALTERNATĪVĀS IZVĒLES **PAMATOJUMS UN IZVĒRTĒJUMS**

Lokālplānojuma teritorijā ar šo plānojumu tiek mainīts esošais atļautais funkcionālais zonējums „Lauku zemes” (L) uz „Rūpnieciskās apbūves teritorija”(R). Tajā plānotā darbība noteikta atklātās uzglabāšanas laukuma izbūve, kas saistīta ar industriālo zonu. Tā tiktu sakārtota degradēta teritorija un Sauleskalnā izveidota industriālā zona – kas sekojoši sekmētu teritorijas ekonomisko izaugsmi un iedzīvotāju labklājību.

Veicot lokālplānojuma stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu un izstrādājot Vides pārskata projektu, tika izvērtēti arī 2 alternatīvi varianti:

1. „Nulles alternatīva” jeb nedarīt neko, t.i., atstāt lokālplānojuma teritoriju esošajā stāvoklī. (neattīstīt un nesakārtot degradētu teritoriju).
2. 1. alternatīva – neīstenot plānoto darbību, t.i., lokālplānojums netiek izstrādāts, un tiek saglabāts esošais plānotais (atļautais) zemes izmantošanas veids – Lauku zemes (L).

„Nulles” alternatīva nav uzskatāma par optimālu, jo:

1. Tiks kavēta jaunu ražošanas uzņēmumu izveide ciemā, tātad - kavēta ekonomiskā izaugsme.
2. Esošā degradētā lokālplānojuma teritorija netiks sakopta. Teritorija turpinās aizaugt ar krūmājiem.

1. alternatīva – lokālplānojumā attīstīt saimniecisko darbību atbilstoši Lauku zemēs (L) atļautajai izmantošanai un papildus izmantošanai (skat. lokālplānojuma Paskaidrojuma rakstu). Ir atļauts samērā plašs iespējamo darbību spektrs, kas var radīt arī būtisku negatīvu ietekmi uz atsevišķiem vides faktoriem un iedzīvotāju dzīves kvalitāti (piem., lopkopības fermas, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi, kokapstrādes uzņēmumi, autoservisus, DUS, derīgo izrakteņu ieguve).

Lokālplānojums ir izstrādāts, ievērojot gan normatīvo aktu prasības, gan starptautiskos un nacionālos vides aizsardzības mērķus. Līdz ar to tajā paredzēto darbību īstenošana ir uzskatāma par piemērotu scenāriju lokālplānojuma teritorijas attīstībai pie nosacījuma, ka tiek realizēti šī Vides pārskata projekta 10. nodaļā aprakstītie risinājumi iespējamo ietekmju uz vidi samazināšanai.

8. IESPĒJAMĀS IZMAINĀS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTS NETIKTU ĪSTENOTS

Teritorijas lokālpārplānojums ir ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kas balstīts uz vietējo pašvaldību attīstības stratēģiju [39]. Tas ir pakārtots un izriet no vietējās pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijas, ilgtspējīgas attīstības programmas un teritorijas plānojuma, šajā gadījumā - no Madonas novada ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentiem.

Lokālpārplānojums teritorijai paredzēts izmainīt nekustamā zemes īpašuma zemes izmantošanas mērķi no Lauku zemes (L) uz Rūpniecības apbūves teritoriju (R), kur plānotā paredzētā darbība ir atklātās uzglabāšanas laukuma izbūve. Saskaņā ar Madonas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.-2038. gadam ir noteikts stratēģiskais mērķis – SM1 – „Gudra, spēcīga un pastāvīga ekonomika”, ITP1 – „Kopsadarbības, inovatīvas un koefektīvas uzņēmējdarbības attīstība”. Madonas novada Attīstības programmā 2013.-2020.gadiem, detalizējot šo minēto stratēģisko mērķi un ilgtermiņa prioritāti, ir noteikta vidēja termiņa prioritāte septiņiem gadiem: VTP1 „Konkurētspējīgas un daudzveidīgas uzņēmējdarbības attīstība”, kam noteikts Rīcības virziens RV.1.1. „Uzņēmumu konkurētspējas veicināšana un saražotā produkcijas un pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību īpatsvara paaugstināšanu”. Plānotā laukuma izveide industriālā parkā veicinās šo mērķu sasniegšanu un atbilst noteiktajam rīcības virzienam.

Neizstrādājot lokālpārplānojumu nekustamiem īpašumiem ar plānotajām izmaiņām zemes atļautajā izmantošanā, bet, saglabājot „nulles” scenāriju, t.i., teritorija kopumā paliktu esošajā izmantošanas stadijā – degradēta ar krūmājiem aizaugusi teritorija. Turpretim, īstenojot esošo funkcionālo zonējumu Lauku zemes (L), ir sagaidāma teritorijas sakārtošana, industriālās zonas attīstības ierobežošana, bet būtu iespējama cita ar lauksaimniecību saistītas saimnieciskās darbības attīstība atbilstoši teritorijas plānojumam.

Plānotā atklātās uzglabāšanas laukuma izbūve neradīs jaunu slodzi dabas videi un uzņēmējdarbības videi, nebūs nepieciešami būtiski papildus resursi infrastruktūras izveidei (ir pieslēguma izveides iespējas pie centralizētās ūdensvada un kanalizācijas sistēmas, elektrotīkliem) un objekta pieejamības nodrošināšanai (ir piebraucamais ceļš no Sauleskalna ielas). Blakus atrodas kokapstrādes uzņēmumi un pakalpojumu sniegšanas uzņēmumi.

Kopumā var secināt, ka lokālpārplānojuma neieviešanas gadījumā ir sagaidāma drīzāk negatīva (jo teritorija jau ilgstoši ir pamesta) ietekme uz ainavu, pašvaldības ekonomisko un sociālo attīstību, bet nav prognozējama būtiska esošās vides kvalitātes pasliktināšanās šajā teritorijā.

9. AR LOKĀLPLĀNOJUMU SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS, TĀ ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDĪ

Sauleskalna ciema vidi kopumā var raksturot kā nosacīti ekoloģiski tīru. Ciema teritorijā dominē punktveida un izkliedētā piesārņojuma avoti, kas galvenokārt rada ietekmi uz virszemes ūdens kvalitāti un gaisa kvalitāti. Rūpnieciskā zona ir atdalīta no pārējās ciema teritorijas. Kopumā ciemā netiek pārsniegti piesārņojošo vielu normatīvie robežlielumi.

Lokālpilnojumā teritorija atrodas ārpus ciema robežas un pieguļ rūpniecības zonas Z malai – pie ražošanas uzņēmumiem. Teritorijā pēdējos gadus nenotiek saimnieciskā darbība, tā aizaug ar krūmāju. Reljefs ir cilvēka darbības izmainīts – nelīdzens, izrakņāts, piesārņots ar atkritumiem. Z un A malas robežojas ar meža zemēm. Teritoriju ZA šķērso gaisvadu elektroliņija. Tuvākās dzīvojamās mājas atrodas Aronas ielā ~200 m attālumā uz rietumiem no plānojuma teritorijas, bet blakus īpašumā atrodas iedzīvotāju auto garāžas. Uz lokālpilnojumā teritoriju ved grants seguma ceļš (labā tehniskā stāvoklī).

Lokālpilnojumā teritorijā atbilstoši tā mērķim tiek mainīta plānotā (atļautā) izmantošana no Lauku zemes teritorijas (L) uz Rūpniecības apbūves teritoriju (R).

Lokālpilnojumā teritorijā plānotā darbība ir atklātās uzglabāšanas laukuma izveide, iekļaujoties industriālajā zonā ar līdzvērtīgiem apbūves parametriem perpektīvē. Teritorija šobrīd vizuāli ir nepievilcīga, vietām piesārņota ar atkritumiem, un to nepieciešams sakopt. Nav konstatētas pazīmes iespējamam gruntsūdeņu piesārņojuma. Teritoriju gar robežu ieskauj krūmi, veidojot pamestu, aizaugošu ainavu. Esošie vides apstākļi neierobežo paredzētās darbības attīstīšanu šajā teritorijā.

Lokālpilnojumā teritorijā nav apbūves. Savukārt industriālajā zonā plānots nojaukt atsevišķas vecas ēkas un uzbūvēt 1 vai vairākas ēkas un laukumu.

Industriālajā zonā ūdensapgādei un kanalizācijas novadīšanai paredzēts pieslēgums pie pašvaldības centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, bet lokālpilnojumā teritorijai šādi inženiertīkli nav paredzēti (pieslēgums nav ekonomiski pamatojams) un nav nepieciešami. Jebkuru inženierkomunikāciju tīklu un būvju izbūve veicama atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai. Lietusūdeņu savākšanas sistēmas risinājumi teritorijā tiks izvērtēti projektēšanas laikā.

Lokālpilnojumā teritorijai nav plānota jaunu piebraucamo ceļu izbūvēšana – tiks izmantots esošais piebraucamais ceļš vai ceļš caur industriālo zonu. Lai mazinātu iespējamā trokšņa ietekmi no industriālās zonas un, t.sk., lokālpilnojumā teritorijas uz tuvākajām esošām dzīvojamām mājām, plānots izveidot gar Sauleskalna ielu troksni slāpējošu barjeru (stādījumus vai mākslīgu sienu no speciāla materiāla).

Iespējamās vides problēmas – slodze uz apkārtējo vidi, kas saistāmas ar paredzēto darbību, būs sekojošas:

- ✓ emisijas gaisā un troksnis no industriālās zonas kopumā,
- ✓ transporta kustība, kas saistīta ar emisijām gaisā un troksni,
- ✓ notekūdeņi (nokrišņu un sadzīves notekūdeņi),
- ✓ atkritumu apsaimniekošana,
- ✓ ugunsdrošība,
- ✓ izmaiņas ainavā un iespējamā ietekme uz AAA „Vestiena”.

Lokālpārplānojums daļēji sniedz tehnoloģiskus risinājumus minētajām iespējamām vides problēmām saistībā ar plānoto funkcionālās zonas maiņu – rūpniecības apbūves izveidi ar atbilstošu infrastruktūru:

- ✓ Troksnis no autotransporta – ir paredzēti 2 piebraukšanas risinājumi lokālpārplānojuma teritorijai, līdz ar to transporta plūsmu var sadalīt, lai netraucētu satiksmes drošībai pie dzīvojamās apbūves un lai nepārsniegtu trokšņa maksimāli pieļaujamās normas. Prettrokšņu sienu gar Sauleskalna ielu mazinās iespējamo ietekmi uz iedzīvotājiem (pašvaldība īsteno struktūrfondu projektu).
- ✓ Troksnis, saistīts ar objekta funkciju veikšanu – aizsargstādījumi vai prettrokšņa barjeras (sienas) samazinās troksni un mazinās diskomfortu privātmājas iedzīvotājiem (pašvaldības īstenots struktūrfondu projekts ceļu sakārtošanai).
- ✓ Troksnis, saistīts ar infrastruktūras un būvju būvniecību/rekonstrukciju – plānots nojaukt daļu esošo būvju, rekonstruēt esošās un būvēt jaunas ēkas, komunālās infrastruktūras rekonstrukcija/ izbūve lokālpārplānojuma teritorijā.
- ✓ Smakas, kas var rasties no izejvielu izmantošanas perspektīvajos ražošanas uzņēmumos – izmantot izejvielas ar mazāk gaistošu organisko savienojumu saturu, pēc nepieciešamības aprīkot ventilācijas sistēmas ar gaisa attīrīšanas filtriem, ja tādi iespējami.
- ✓ Ūdens resursu apsaimniekošanas un kvalitātes jautājumi – tiks veidots pieslēgums pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas industriālajā zonā, bet lokālpārplānojuma teritorijā, ja būs nepieciešams, meklēs risinājumus lokālai ūdensapgādei un notekūdeņu, tai skaitā, lietus notekūdeņu apsaimniekošanas sistēmai.
- ✓ Virszemes un gruntsūdeņu piesārņojums ar notekūdeņiem – sadzīves notekūdeņu un lietus ūdeņu savākšana un novadīšana ciema centralizētā kanalizācijas sistēmā, veidojot jaunu pieslēgumu vai ierīkojot lokālas attīrīšanas iekārtas.
- ✓ Teritorija tiks sakārtota un uzlabosies vizuālais skats uz to, salīdzinot ar šībrīža ainavisko kvalitāti teritorijā.
- ✓ Jāparedz ugunsdrošības pasākumi un pieejamība ūdenim (hidranti, atklātas ūdenstilpnes).
- ✓ Atkritumu apsaimniekošana, tai skaitā, bīstamo atkritumu, notiks atbilstoši Madonas novada saistošiem noteikumiem un pastāvošai likumdošanai.

Papildus uzmanība tālākā projekta ieceres attīstībā jāpievērš arī bīstamo vielu drošai uzglabāšanai un apsaimniekošanas veidiem, kas nerada nozīmīgu risku un avārijas situāciju veidošanos.

Būtiskās ietekmes sagaidāmas un vērtētas lokālpārplānojuma teritorijas atļautās izmantošanas izmaiņām, kas var būtiski ietekmēt vidi:

- 1) teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas veida izmaiņas: no esošā – *Lauku zemes (L)* uz *Rūpniecības apbūves teritoriju (R)*,
- 2) paredzētās darbības-atklātas uzglabāšanas laukuma izveide:
 - ✓ atklātas uzglabāšanas laukuma izveide un ekspluatācija,
 - ✓ ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pieslēgums pie centralizētajiem tīkliem,
 - ✓ lietusūdeņu savākšanas un attīrīšana,
 - ✓ transporta kustība,
 - ✓ pieslēgums elektrotīkliem.

3) lokālpārplānojuma teritorijas funkcionālā zonējuma (R) izmantošanas veidi:

- ✓ Galvenie izmantošanas veidi:
 - energoapgādes uzņēmumu apbūve,
 - noliktavu apbūve,
 - transporta apkalpojošā infrastruktūra,
 - inženiertehniskā infrastruktūra,
 - atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve,
 - lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve,
 - smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve,
 - vieglās rūpniecības uzņēmumu apbūve.
- ✓ Papildizmantošanas veidi:
 - aizsardzības un drošības iestāžu apbūve,
 - tirdzniecības un /vai pakalpojumu objektu apbūve,
 - biroja ēku apbūve.
- ✓ Apbūves parametri: minimālā platība 1200 m², apbūves maksimālais augstums 16 m, stāvu skaits līdz 4 stāviem, minimālais brīvās zaļās teritorijas rādītājs 15%.

Teritorijai ir sekojoši apgrūtinājumi: atrodas AAA „Vestiena” teritorijā un to šķērso gaisvadu 20kV elektrolīnija ar aizsargjoslu.

Lokālpārplānojuma teritorijas sagatavošanai ir sekojoši ieteikumi ar mērķi mazināt iespējamo ietekmi uz vidi un iedzīvotāju dzīvesvidi:

- ✓ Lai mainītu atļauto zemes izmantošanas veidu, ir jāveic teritorijas sagatavošana: apauguma novākšana, atkritumu novākšana, zemes virsmas planēšana, ja nepieciešams – vājo grunšu (kūdras u.c.) izņemšana.
- ✓ Lai veiktu šīs teritorijas apbūvi, būs nepieciešama augsnes slāņa noņemšana un dabiskās, vājās gruntis nomainīt ar uzbērtu, ūdeni labi filtrējošu materiālu. Tādā veidā tiks stiprināta pamatne atbilstoši būvniecības prasībām un sekmēta dabiskā notece no teritorijas.
- ✓ Lai pasargātu piegulošās dabiskās teritorijas un gruntsūdeņus no piesārņojuma, ieteicama jaunās ražošanas teritorijas pārklāšana ar ūdeni necaurlaidīgu segumu, kā arī nokrišņu ūdeņu savākšanu no laukuma un to attīrīšanu. Ķīmisku, ūdenī šķīstošu vielu glabāšana ieteicama slēgtās telpās ne atklātā uzglabāšanā uz laukuma, ievērojot drošības pasākumus.
- ✓ Plānojot jaunās apbūves izvietojumu, ieteicams saglabāt esošo apaugumu vai veidot koku aizsargstādījumus gar teritorijas rietumu robežu.

Šos nosacījumus ieteicams ņemt vērā arī 1.alternatīvas gadījumā. Vērtējot paredzētās darbības „nulles” alternatīvu, nepieciešams veikt teritorijas sanācību – atkritumu savākšanu un ieviest adekvātus pasākumus nelegālu atkritumu izmešanas novēršanai.

Tālāk sniegts plānotās darbības un tās alternatīvu ietekmes uz vidi vērtējums.

Tiešās ietekmes uz vidi

Negatīvās ietekmes:

- *nebūtiska, ilgtermiņa* ietekme uz gaisa kvalitāti būs no transporta kustības, atklātās uzglabāšanas laukuma izbūves un ekspluatācijas. Ietekmi iespējams mazināt, organizējot galveno transporta plūsmu caur industriālo zonu, izveidojot aizsargstādījumu joslu gar lokālpilnošanas teritoriju, sausā laikā izvērtēt iespēju laistīt laukumu, lai novērstu putekļu daļiņu emisiju. 1.alternatīvas gadījumā ietekme būs līdzīga vai mazāka, „nulles” alternatīvā-tās nebūs.
- *nebūtiska, iltermiņa* ietekme uz gaisa kvalitāti var būt no iespējamām emisijām (tai skaitā, smakām) no perspektīvām ražošanas ēkām, summējoties ar emisijām no jau esošajiem uzņēmumiem. Ietekmi iespējams mazināt, izmantojot gaisa attīrīšanas sistēmas un filtrus, kā arī ar koku stādījumu ierīkošanu gar lokālpilnošanas teritorijas R robežu, pie dzīvojamās apbūves un bērnu dārza. Ietekme uz gaisa kvalitāti mazināsies, izmantojot siltumenerģiju no esošās koģenerācijas stacijas. Jaunu ražošanas uzņēmumu darbībai industriālajā zonā būs nepieciešams saņemt atbilstošas kategorijas atļaujas piesārņojošas darbības veikšanai, līdz ar to būs jāievieš tādi tehnoloģiskie risinājumi, lai emisijas, tai skaitā, summārās no apkārt esošajiem emisiju avotiem nepārsniegtu normatīvos rādītājus un neradītu diskomfortu dzīvojamo māju iedzīvotājiem un sabiedriskajām iestādēm. 1.alternatīvas gadījumā ietekme būs līdzīga vai mazāka, „nulles” alternatīvā-tās nebūs.
- salīdzinoši *būtiska, ilgtermiņa* ietekme uz blakus esošo dzīvojamo māju apbūves teritoriju būs no transporta kustības radītā trokšņa. Ietekmi iespējams mazināt ar apstādījumu vai prettrokšņa sienas ierīkošanu gar robežu ar privātmāju, izplānojot transporta infrastruktūru tā, lai minēto ietekmi samazinātu līdz minimumam vai novērstu pilnībā ciktāl iespējams no satiksmes drošības viedokļa. Lokālpilnojumā ir paredzēti 2 piebraukšanas risinājumi lokālpilnošanas teritorijai, līdz ar to transporta plūsmu var sadalīt, lai netraucētu satiksmes drošībai pie dzīvojamās apbūves un lai nepārsniegtu trokšņa maksimāli pieļaujamās normas. Prettrokšņu siena gar Sauleskalna ielu mazinās iespējamo ietekmi uz iedzīvotājiem (pašvaldība īsteno struktūrfondu projektu). 1.alternatīvas gadījumā ietekme būs līdzīga vai mazāka, „nulles” alternatīvā-tās nebūs.
- *nebūtiska* ietekme uz gruntsūdeņiem var rasties, nokrišņu ūdeņiem notekot no asfaltētiem laukumiem un ēku jumtiem un tiem infiltējoties gruntī. Iespējams risinājums šīs ietekmes mazināšanai vai novēršanai ir lokāla lietus ūdeņu savākšanas sistēmas izveide. 1.alternatīvas gadījumā ietekme uz gruntsūdens kvalitāti var būt lielākā iespējamību amplitūdā atkarībā no paredzētās darbības veida un izmantotiem materiāliem ražošanā. „Nulles” alternatīvā negatīva ietekme iespējama teritorijas piesārņojuma ar atkritumiem rezultātā.
- *būtiska* ietekme uz gruntsūdens kvalitāti varētu rasties ražošanā izmantoto ķīmisko vielu un bīstamo atkritumu avārijas noplūdes rezultātā, ja vielas nonāktu gruntī (visos 3 lokālpilnošanas teritorijas izmantošanas gadījumos).. Iespējams risinājums šīs ietekmes mazināšanai vai novēršanai preventīvi pasākumi avārijas noplūdes riska novēršanai un rīcības plāns seku likvidēšanai.

Pozitīvās ietekmes:

- Tiešu, pozitīvu ietekmi ilgtermiņā radīs ainaviskais ieguvums – sakārtota degradēta teritorija, salīdzinot ar pašreizējo situāciju lokālpilnošanas teritorijā. Lokālpilnošanas teritorija atrodas ĪADT AAA „Vestiena”. Ieteiktais pilnošanas risinājums nepasliktinātu esošo AAA kvalitāti un nebūtu pretrunā ar ĪADT izveidošanas mērķiem, jo degradēta teritorija neatbilst kvalitatīvas ainavas kritērijiem. Tāpat lokālpilnošanas

teritorijā un tās apkārtnē nav konstatēti aizsargājami biotopi, dzīvotnes vai sugu atradnes. Rūpnieciskā ainava sakļausies ar esošo ražošanas teritoriju.

- Sociālekonomiskie ieguvumi, risinot ekonomisko attīstību un nodarbinātības jautājumus, sniegs pozitīvu, būtisku un tiešu ietekmi ilgtermiņā uz ciema un apkārtējo teritoriju sociāli ekonomisko attīstību.

Netiešās ietekmes veidojas mijiedarbības rezultātā starp vidi un tiešajām ietekmēm. Tādas nav identificētas.

Summārās ietekmes

- Uz gaisa kvalitāti – kopējais summārais emisiju daudzums no lokālpilnojumā teritorijā plānotās darbības, blakus esošajiem ražošanas un pakalpojumu sniegšanas uzņēmumiem, kā arī no transporta, perspektīvā var palielināties uz jaunu ražošanas uzņēmumu rēķina, bet nepārsniedzot maksimāli pieļaujamās koncentrācijas. Tam par pamatojumu kalpo mūsdienīgie tehnoloģiskie risinājumi. Arī 1.alternatīvas gadījumā summārā ietekme var palielināties, bet tā nemainīsies „nulles” alternatīvā.
- Troksnis – attīstoties rūpnieciskās apbūves vai lauku zemju apbūves teritorijai (1.alternatīva), var pieaugt kopējā transporta intensitāte, salīdzinot ar esošo situāciju („nulles” alternatīvu). To var samazināt, novirzot galveno plūsmu pa ražošanas zonu. Autotransporta kustība teritorijā būtiski neskars dzīvojamo māju iedzīvotājus un sabiedriskās teritorijas, nepieciešamības gadījumā nepieciešami troksni samazinoši pasākumi.
- Ainaviskā kvalitāte – uzlabosies lokālpilnojumā ieceres īstenošanas gadījumā un 1.alternatīvā, bet nemainīsies vai pasliktināsies „nulles” alternatīvas gadījumā.

Kopumā var uzskatīt, ka lokālpilnojums un paredzētās darbības īstenošana neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz vides kvalitāti un ĪADT AAA „Vestiena”, salīdzinot ar šī brīža stāvokli, bet atsevišķās jomās pat uzlabos to - uzlabosies teritorijas ainaviskā vērtība, tiks revitalizēta degradētā teritorija, sakārtota ciemam piegulošā teritorija.

Īstenojot lokālpilnojumā teritorijā paredzēto darbību, tā nenonāks pretrunā ar vides aizsardzības un dabas aizsardzības prasībām, kā arī ar novada sociāli ekonomiskās attīstības mērķiem.

Saskaņā ar LV likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikuma 10.punkta 1.apakšpunktā noteiktām darbībām (rūpniecisko teritoriju ierīkošana, ja to platība ir 2,5 ha un vairāk) industriālajā zonā paredzētajām darbībām var tikt veikts ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums.

10. RISINĀJUMI BŪTISKĀKO IETEKMJU NOVĒRŠANAI UN SAMAZINĀŠANAI

Plānošanas dokumentā ietvertie risinājumi neradīs būtiskas negatīvas ietekmes uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Risinājumi iespējamo būtisko negatīvo ietekmju mazināšanai no paredzētās darbības:

- Ietekmi uz gaisa kvalitāti un trokšņa ietekmes no industriālās zonas teritorijas un no transporta var samazināt vai novērst, ierīkojot aizsargstādījumus vai prettrokšņa sienu gar robežu dzīvojamo māju pusē, kā arī stacionāros emisijas avotus aprīkot ar gaisa attīrīšanas filtriem, izmantot mūsdienīgus tehnoloģiskus risinājumus zemāku emisiju sasniegšanai.
- Apkārtējo dzīvojamo objektu aizsardzībai no trokšņa, nodrošināt MK 07.01.2014. noteikumu Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” prasību izpildi, trokšņa robežlielumu ievērošanu.
- Transporta plūsma uz lokālplānojuma teritoriju tiks organizēta pa esošo ceļu no Aronas ielas vai pa Kārļa ielu. Ieteicams galveno plūsmu novirzīt pa industriālo zonu no satiksmes drošības un iedzīvotāju labsajūtas viedokļa.
- Lai nepasliktinātu dzīves vides kvalitāti blakus esošo dzīvojamo māju iedzīvotājiem, ieteicams rast abpusēji pieņemamus kompromisus plānotās darbības tehniskiem risinājumiem.
- Jaunajā industriālās zonas teritorijā paredzēt dzeramā ūdens kvalitāti atbilstoši MK 29.04.2003. noteikumos Nr. 235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” noteiktajām prasībām.
- Ūdensvada un kanalizācijas cauruļvadu izvietojumu un minimālos attālumus starp dažādām inženierkomunikācijām un līdz būvēm projektēt atbilstoši MK 30.09.2014. noteikumu Nr.574 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 008-14 „Inženiertīklu izvietojums” un MK 30.06.2015. noteikumiem Nr.326 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-15 „Ūdensapgādes būves”” prasībām.
- Plānojot lokālo lietus notekūdeņu savākšanas sistēmu, ievērot MK 30.06.2015. noteikumus Nr.327 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 223-15 „Kanalizācijas būves””.
- Veikt atbildīgu atkritumu apsaimniekošanu un to nodošanu licencētam uzņēmumam pārstrādei vai utilizācijai.

Kopumā lokālplānojums nekustamajam īpašumam nav pretrunā ar dabas un vides aizsardzības normatīviem, un tā mērķi sasaucas ar nacionālajiem un starptautiskajiem dabas aizsardzības un vides aizsardzības mērķiem. Plānošanas dokumentā ietvertie risinājumi būtiski neietekmēs *Natura 2000* teritoriju, un tie neradīs būtiskas negatīvas ietekmes uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Lokālplānojuma ieviešanas rezultātā iespējamo ietekmju uz vidi un to būtiskuma novērtējuma apkopojums sniegts 9.tabulā.

Lai arī lokālplānojuma teritorijas tiešā tuvumā un tās tuvākajā apkārtnē neatrodas neapsaimniekotī pazemes ūdens ieguves urbūmi, pašvaldībai nepieciešams pievērst papildus uzmanību neizmantotiem un neapsaimniekotiem ūdens apgādes urbūmiem, kas ir potenciāli bīstami pazemes ūdens piesārņošanas avoti, un to turpmākai apsaimniekošanas kārtībai.

9.tabula. Lokālpilnvarotības ieviešanas rezultātā iespējamo ietekmju uz vidi un to būtiskuma novērtējuma apkopojums

Ietekme	Lokālpilnvarotības iecere	„nulles” alternatīva	1.alternatīva	Pasākumi ietekmes mazināšanai
uz gaisa kvalitāti	-, Tieša/netieša, nebūtiska	+, tieša, nebūtiska, ilgtermiņa	+/-, atkarībā no plānotās darbības	cietais segums pievedceļiem, laukumiem; atkritumi tiek glabāti konteineros
uz virszemes ūdens kvalitāti	0	-, tieša, būtiska, ilgtermiņa	-/0 netieša, ilgtermiņa*	Ietekme atkarīga no plānotās saimnieciskās darbības
uz grunts kvalitāti	-/0,tieša, būtiska, paliekoša	-, tieša, būtiska, ilgtermiņa	-/0 netieša, ilgtermiņa	Vājas grunts norakšana un nomainīšana ar grunti ar labām fizikālām īpašībām
uz gruntsūdens kvalitāti	0/-, tieša, nebūtiska, īstermiņa	-, tieša, būtiska, ilgtermiņa	-/0 netieša, ilgtermiņa	Lokāla notekūdeņu, t.sk., lietussūdeņu savākšanas sistēma, pieslēgums pie ciema centralizētajiem kanalizācijas tīkliem vai lokālas sistēmas izveide
uz ĪADT	0	0	0	Negatīva būtiska ietekme nav sagaidāma
troksnis	-/0 tieša, nebūtiska, ilgtermiņa transporta intensitātes pieauguma rezultātā	0	-/0 tieša, nebūtiska, ilgtermiņa atkarībā no darbības veida	Apstādījumu vai prettrokšņa barjeras ierīkošana, cietais segums pievedceļiem, stāvlaukumiem
uz ainavu	+, tieša, būtiska, paliekoša	0/+būtiska, tieša, ilgtermiņa (+, ja izveidojas mežs)	+, tieša, būtiska, paliekoša	Nav nepieciešami

„-”, negatīva ietekme; „+” pozitīva ietekme; „0” nav ietekmes.

Salīdzinot alternatīvas pēc ietekmes uz vidi būtiskuma (10.tabula), lokālpilnvarotībā paredzētā darbība ir labākais risinājums, salīdzinājumā ar „nulles” alternatīvu un 1.alternatīvu. Alternatīvas vērtētas 3 baļļu sistēmā pēc ietekmes lieluma. Visas ietekmes ir ilgtermiņa. Salīdzinājumam izmantotie skaitliskie lielumi: „-”, negatīva ietekme; „+” pozitīva ietekme; „0” nav ietekmes, „1” maza ietekme, „2” vidēja ietekme, „3” liela ietekme”.

10.tabula. Lokālpilnvarotībā paredzētās darbības un tās alternatīvu iespējamo ietekmju uz vidi nozīmīguma salīdzinājums

Ietekme	Lokālpilnvarotības iecer	„nulles” alternatīva	1.alternatīva	Paskaidrojums
uz gaisa kvalitāti	Nebūtiska,	Nebūtiska,	-1	Stacionārie emisijas

	-1	+1		avoti aprīkoti ar gaisa filtriem, nepārsniegs maksimāli pieļaujamās piesārņojošo vielu koncentrācijas. Atkritumu glabāšana slēgtos konteineros.
uz virszemes ūdens kvalitāti	0	-2	0	
uz grunts/gruntsūdens kvalitāti	0	būtiska, -2	-1	Avārijas noplūdes gadījumā; esošais piesārņojums ar atkritumiem
uz ĪADT	0	0	0	Ietekmes nebūs
troksnis	-1	0	-1	No autotransporta; ja lauksaimnieciskā ražošana-no citiem avotiem
uz ainavu	Būtiska, +1	Būtiska, +1	Būtiska, +1	
uz tuvumā dzīvojošo iedzīvotāju dzīves kvalitāti*	nebūtiska, -1	Būtiska, -1	Būtiska, -1	Ja izveido ražošanas laukumu -troksnis no transporta var radīt diskomfortu, ja neveido ražotni - ainava degradējas.
Summārā ietekme	-2	-3	-3	

11. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS MEHĀNISMI

Saskaņā ar LV 1993.gada 3.marta likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (ar grozījumiem līdz 19.12.2013.), ja paredzēto darbību rezultātā tieši tiek ietekmētas ES prioritārās sugas un biotopi, tad nepieciešams izstrādāt kompensēšanas pasākumus, kurus jāsasakaņo ar Eiropas Komisiju [2]. Ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju, tad iespējami šādi kompensējošie pasākumi:

- ✓ Biotopa izveidošana no jauna kādā jaunā vai paplašinātā teritorijā, ko paredzēts iekļaut NATURA 2000 tīklā;
- ✓ Biotopa stāvokļa uzlabošana attiecīgās teritorijas daļā vai citā NATURA 2000 teritorijā, proporcionāli projekta radītajiem zaudējumiem;
- ✓ Jaunas teritorijas ierosināšana saskaņā ar Sugu un biotopu direktīvu (92/43/EEK).

Kopumā vērtējot, lokālplānojums neparedz darbības, kuru rezultātā var rasties tieša negatīva ietekme uz aizsargājamiem biotopiem un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Lokālplānojums ir izstrādāts, ņemot vērā vides aizsardzības normatīvo aktu, starptautiskos, nacionālos un reģionālos vides aizsardzības mērķus, kā arī prasības, ko nosaka atbildīgās vides institūcijas. Līdz ar to dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi nav nepieciešami.

Par dabai vai dabas objektiem nodarīto kaitējumu, par piesārņojošo darbību nosacījumu neievērošanu un normatīvu pārsniegšanu, kā arī par piesārņojošo vielu, produktu izplūdi avārijas gadījumos fiziskās un juridiskās personas nes atbildību saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu.

12. IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Pārrobežu ietekmes iespējamība ir nosakāma teorētiski, ja tiek noteikta valsts vai reģiona kopējā ietekme uz vidi, piemēram, kopējais slāpekļa un fosfora piesārņojums, atmosfērā nonākušo sēra savienojumu daudzums utt. Ņemot vērā lokālplānojuma teritorijas novietojumu un teritorijā plānotās darbības, uzskatāms, ka pārrobežu ietekme no lokālplānojuma teritorijas uz kaimiņu valstīm nav sagaidāma.

Lokālplānojumā paredzētās rīcības neradīs pārrobežu ietekmi.

13. PASĀKUMI MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

SIVN monitoringa ir sistemātisks vides kvalitātes un tās izmaiņu tendenču novērtējums. Tā mērķis ir novērtēt konkrēta plānošanas dokumenta realizācijas ietekmi uz vidi, kā arī plāna izpildi saistībā ar stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatā definētiem vides mērķiem vai uzdevumiem. SIVN monitoringa dod iespēju aktualizēt plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskās vides ietekmes un salīdzināt tās ar prognozētajām, kā arī nodrošina savlaicīgu problēmu identifikāciju.

Lokālplānojuma īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”[6]. Kā nosaka šie MK noteikumi, “vides monitoringa ir sistemātiski vides stāvokļa novērojumi (mērījumi, aprēķini), kas nepieciešami vides stāvokļa novērtējumam, vides aizsardzības pasākumu plānošanai un to efektivitātes kontrolei”. Saskaņā ar LV 2006. gada 15. novembra likumu „Vides aizsardzības likums” vides monitoringa organizē un veic valsts un pašvaldību iestādes un komersanti saskaņā ar vides normatīvo aktu prasībām [7]. LV MK 17.02.2009. MK noteikumi Nr.158 "Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringa un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai" nosaka monitoringa veikšanas organizēšanas mehānismu [40].

Pievēršot īpašu uzmanību vides pārskatā norādītajām iespējamajām ietekmēm, ja Vides pārraudzības valsts birojs norādīs - līdz noteiktajam termiņam tiks sagatavots ziņojums par novērotajām tiešajām un netiešajām Teritorijas plānojuma īstenošanas ietekmēm uz vidi. Ziņojuma sagatavošanu nepieciešams balstīt uz savāktu vides informāciju un vides monitoringa. Monitoringa veic, izmantojot valsts statistikas datu bāzes, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par pārskata teritoriju. Lai izvērtētu valsts vides monitoringa datus un iegūtos rezultātus, kā arī noteiktu nepieciešamos monitoringa novērojumus, pašvaldībai ieteicams sadarboties arī ar VVD Madonas reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi, Valsts mežu dienestu, LVĢMC, kā arī izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo materiālu par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu), kas pieejams Biroja mājaslapā <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings>.

Īstenojot lokālplānojumu un paredzēto darbību, ieteicams monitoringam pakļaut šādus vides aspektus, t.sk., sasaistē ar tuvumā esošajiem uzņēmumiem Sauleskalnā (koka palešu bloku ražotni, koģenerācijas staciju u.c.):

- Gaisa kvalitāte - ievērot gaisa kvalitātes normatīvus; limitētās un faktiskās emisijas no rūpniecības u.c. uzņēmumu emisiju avotiem (Valsts statistikas pārskats “Nr.2-Gaiss”, LVGMC dati):
 - formaldehīdam atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajiem lielumiem - nav pieļaujama cilvēku veselības aizsardzības robežlielumu (30 minūtes – 0,1 mg/m³) pārsniegšana.
 - daļiņām PM₁₀: diennakts - 50 µg/m³ (nedrīkst pārsniegt > 35 reizes kalendārā gadā) un kalendāra gada - 40 µg/m³;
 - daļiņām PM_{2,5}: kalendāra gada - 25 µg/m³ (sākot ar 2015.g.) un kalendāra gada - 20 µg/m³ (sākot ar 2020.g.).
 - Saņemot pamatotas sūdzības par gaisa kvalitāti, veikt gaisa monitoringu ar mērierīcēm, kas nodrošina nepieciešamo procesa parametru, apstākļu un koncentrāciju noteikšanu.
- Smakas - nav pieļaujama smaku izplatīšanās ārpus piesārņojošas darbības iekārtu teritorijas; smakas mērķlielumu 8 ouE/m³ nedrīkst pārsniegt vairāk par septiņām dnn/gadā.
- Virszemes un gruntsūdeņu kvalitāte - virszemes ūdeņos novadīto notekūdeņu daudzums, paliekošais piesārņojums (Valsts statistikas pārskats “Nr.2-Ūdens”), ūdensobjektu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte (LVGMC dati).
- Atkritumu apsaimniekošana – sadzīves un bīstamo atkritumu uzskaitē un noslēgtas vienošanās ar licencētiem atkritumu savākšanas vai pārstrādes uzņēmumiem (Valsts statistikas pārskats “Nr.3 – Atkritumi”).
- Apkārtējo dzīvojamo objektu aizsardzībai no trokšņa nodrošināt MK 07.01.2014. noteikumu Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” prasību izpildi, trokšņa robežlielumu ievērošanu, ja nepieciešams, nodrošinot trokšņa mērījumus un monitoringu [30].
- Aizsargājamās dabas teritorijas - īpaši aizsargājamo biotopu platības un kvalitāte, īpaši aizsargājamo sugu atradņu skaits un stāvoklis (DAP, sadarbībā ar sugu un biotopu ekspertiem).

Izstrādājot plānojuma īstenošanas monitoringa ziņojumu, jāizmanto atbilstoši indikatori ietekmju novērtēšanai. Monitoringa uzdevums ir konstatēt plānošanas dokumenta īstenošanas rezultātā radušās tiešās un netiešās ietekmes uz vidi un nepieciešamības gadījumā koriģēt TIAN nosacījumus.

Vides pārraudzības valsts birojs ir izstrādājis metodiskās vadlīnijas plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa veikšanai, kā arī vienotu iesniedzamā monitoringa pārskata formu [41].

KOPSAVILKUMS

Vides pārskata izstrādes mērķis ir novērtēt attīstības plānošanas dokumenta iespējamo ietekmi uz vidi, noteikt būtisko negatīvo ietekmju mazināšanas pasākumus.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra (SIVN) veikta saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) 2019.gada 01.oktobra lēmumu Nr.4-02/51 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”. Vides pārskata projekts ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros (SIVN) lokālpilānojumam „Lokālpilānojums nekustamā īpašuma "Strauti", Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 70460090007 daļā, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu”.

Lokālpilānojuma mērķis:

grozīt Madonas novada teritorijas plānojumu, lai radītu priekšnoteikumus teritorijas ilgspējīgai attīstībai, sekmējot rūpnieciskās apbūves teritoriju attīstību atbilstoši Madonas novada pašvaldības ilgspējīgas attīstības stratēģijai 2013.-2038. gadam. Sekojoši esošās atļautās teritorijas izmantošanas – *Lauku zemes (L)* vietā nosakot funkcionālo zonu *Rūpniecības apbūves teritorija (R)*, lai izveidotu industriālo zonu Sauleskalnā.

Lokālpilānojuma izstrāde nepieciešama, lai veiktu teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zonējuma maiņu, precizētu aizsargjoslas un citus apgrūtinājumus, kā arī teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumus, ciktāl lokālpilānojums nebūs pretrunā ar novada attīstības stratēģijas mērķiem un attīstības programmas prioritātēm.

Lokālpilānojums ir ilgtermiņa plānošanas dokuments, kurā noteikti teritorijas apbūves un izmantošanas noteikumi. Vides pārskats ir plānošanas dokumenta sastāvdaļa.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ietver vides pārskata projekta sagatavošanu, apspriešanu, sabiedrības iesaistīšanu vides pārskata apspriešanā un konsultāciju veikšanu, vides pārskata gala redakcijas sagatavošanu un VPVB atzinuma saņemšanu.

Lokālpilānojumā ietvertais teritorijas attīstības priekšlikums (noteikt funkcionālo zonu *Rūpniecības apbūves teritorija (R)*) neparedz alternatīvas, tādēļ izstrādājot Vides pārskatu, lokālpilānojuma priekšlikumam ir izvēlētas 2 alternatīvas:

„Nulles alternatīva” - nedarīt neko, t.i., atstāt lokālpilānojuma teritoriju esošajā stāvoklī (neattīstīt un nesakārtot degradētu teritoriju).

1. alternatīva – neīstenot plānoto darbību, t.i., lokālpilānojumu neizstrādā, un tiek saglabāts esošais plānotais (atļautais) zemes izmantošanas veids – *Lauku zemes (L)*.

„Nulles” alternatīva nav uzskatāma par labāko, jo tiks kavēta jaunu ražošanas uzņēmumu izveide ciemā, tātad - kavēta ekonomiskā izaugsme, kā arī esošā degradētā lokālpilānojuma teritorija netiks sakopta. Teritorija turpinās aizaugt ar krūmājiem.

1. alternatīva – lokālpilānojumā attīstīt saimniecisko darbību atbilstoši *Lauku zemēs (L)* atļautajai izmantošanai un papildus izmantošanai. Ir atļauts samērā plašs iespējamo darbību spektrs, kas var radīt arī būtisku negatīvu ietekmi uz atsevišķiem vides faktoriem un iedzīvotāju dzīves kvalitāti (piem., lopkopības fermas, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi, kokapstrādes uzņēmumi, autoserviss, DUS, derīgo izrakteņu ieguve u.c.).

Lokālpilānojums ir izstrādāts, ievērojot gan normatīvo aktu prasības, gan starptautiskos un nacionālos vides aizsardzības mērķus. Līdz ar to tajā paredzēto darbību īstenošana ir uzskatāma par piemērotu scenāriju lokālpilānojuma teritorijas attīstībai pie nosacījuma, ka tiek ņemti vērā šajā Vides pārskatā ieteiktie risinājumi iespējamo ietekmju uz vidi samazināšanai.

Lokālpilnojumā teritorijā plānotā darbība ir atklātās uzglabāšanas laukuma izveide, iekļaujoties industriālajā zonā ar līdzvērtīgiem apbūves parametriem perspektīvā. Teritorija šobrīd vizuāli ir nepievilcīga, vietām piesārņota ar atkritumiem, un to nepieciešams sakopt. Nav konstatētas pazīmes iespējamam gruntsūdeņu piesārņojuma. Teritoriju gar robežu ieskauj krūmi, veidojot pamestu, aizaugošu ainavu. Esošie vides apstākļi neierobežo paredzētās darbības attīstīšanu šajā teritorijā.

Lokālpilnojumā teritorijā nav apbūves. Savukārt industriālajā zonā plānots nojaukt atsevišķas vecas ēkas un uzbūvēt 1 vai vairākas ēkas un laukumu.

Industriālajā zonā ūdensapgādei un kanalizācijas novadīšanai paredzēts pieslēgums pie pašvaldības centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, bet lokālpilnojumā teritorijai šādi inženiertīkli nav paredzēti (pieslēgums nav ekonomiski pamatojams) un nav pagaidām nepieciešami. Jebkuru inženierkomunikāciju tīklu un būvju izbūve veicama atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai. Lietusūdeņu savākšanas sistēmas risinājumi teritorijā izvērtējami projektēšanas laikā.

Lokālpilnojumā teritorijai nav plānota jaunu piebraucamo ceļu izbūvēšana – tiks izmantots esošais piebraucamais ceļš vai ceļš caur industriālo zonu. Lai mazinātu iespējamā trokšņa ietekmi no industriālās zonas un, t.sk., lokālpilnojumā teritorijas uz tuvākajām esošām dzīvojamām mājām, plānots izveidot gar Sauleskalna ielu troksni slāpējošu barjeru.

Iespējamās vides problēmas – slodze uz apkārtējo vidi, kas saistāmas ar paredzēto darbību, būs sekojošas: emisijas gaisā un troksnis no industriālās zonas kopumā, transporta kustība (emisijas gaisā, troksnis, satiksmes drošība), notekūdeņu un atkritumu apsaimniekošana, ugunsdrošība, izmaiņas ainavā un iespējamā ietekme uz AAA „Vestiena”.

Teritorijai ir sekojoši aprūtinājumi: atrodas AAA „Vestiena” teritorijā un to šķērso gaisvadu 20kV elektrolīnija ar aizsargjoslu.

Ar lokālpilnojumā priekšlikumu un tā alternatīvām saistīto negatīvo ietekmju mazināšanai (emisiju gaisā, trokšņa, grunts un gruntsūdens kvalitātes, ainavas un atkritumu apsaimniekošanas) ir izvērtēti iespējamie risinājumi, kurus ieviešot negatīvās ietekmes tiks novērstas vai būs nebūtiskas (arī summārās ietekmes). Risinājumu ieviešana uzlabos arī iedzīvotāju dzīvesvidi.

Kopumā var uzskatīt, ka lokālpilnojums un paredzētās darbības īstenošana neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz vides kvalitāti un ĪADT AAA „Vestiena”, salīdzinot ar šī brīža stāvokli. Līdz ar to dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi nav nepieciešami. Atsevišķās jomās lokālpilnojums atrisinās esošās problēmas - uzlabosies teritorijas ainaviskā vērtība, tiks revitalizēta degradētā teritorija, sakārtota ciemam piegulošā teritorija.

Lokālpilnojuma redakcijas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana norisināsies no 2019.gada 13.novembra līdz ..decembrim. Paziņojumi par VP projekta sabiedrisko apspriešanu publicēti laikrakstā „Stars”, novada informatīvajā izdevumā „Madonas novada vēstnesis”, Madonas novada pašvaldības mājaslapā www.madona.lv, VPVB mājaslapā www.vpvb.gov.lv. Sabiedrība ar Vides pārskata projektu un lokālpilnojumu var iepazīties Madonas novada pašvaldībā, Saieta laukumā 1, Madonā. Rakstiskus priekšlikumus var iesniegt Madonas novada pašvaldībā vai sūtīt pa pastu Madonas novada pašvaldībai (Saieta laukums 1, Madona, Madonas novads, LV4801), sūtīt elektroniski uz adresi dome@madona.lv vai iesniedzot Latvijas ģeotelpiskās informācijas portāla www.geolatvia.lv sadaļā „Teritorijas attīstības plānošana”.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notiks 2019.gadanovembrī plkst..... Sauleskalna kultūras namā, Bērzaunes pagastā.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS UN LITERATŪRAS AVOTI

1. Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", 14.10.1998., ar grozījumiem līdz 17.05.2018.
2. Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām", 02.03.1993., ar grozījumiem līdz 19.12.2013.
3. Lokālplānojums zemes vienībās ar kadastra Nr.70010011570 „Strauti” Bērzaunes pagastā, Madonas novadā, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu. Redakcija.
4. Valsts Zemes dienesta datu publicēšanas portāls www.kadastrs.lv.
5. Madonas novada teritorijas plānojums 2013.-2025. gadam. Madona, 2013.
6. MK 23.03.2004. noteikumi Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, ar grozījumiem līdz 06.12.2016.
7. Likums „Vides aizsardzības likums”, 02.11.2006., ar grozījumiem līdz 01.11.2018.
8. Konvencija par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību, Helsinku konvencija, 1974., 1992. Helsinki.
9. Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību, Bernes konvencija, 1979. Berne.
10. Konvencijas par starptautiskās nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi, Ramsāres konvencija. 1971.
11. Konvencija par bioloģisko daudzveidību, Riodežaneiro konvencija. 1992. Riodežaneiro.
12. Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, UNESCO konvencija, 1972. Parīze.
13. Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam. VARAM, Rīga, 2014.
14. Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Rīga, 1999.
15. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Rīga, 2007.
16. Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. www.meteo.lv.
17. Iedzīvotāju reģistra statistika. Latvijas iedzīvotāju skaits pašvaldībās. www.pmlp.gov.lv.
18. Klimatiskie dati. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. www.meteo.lv.
19. Meliorācijas digitālais kadastrs. VSIA „Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi”. www.melioracija.lv.
20. Dabas aizsardzības pārvaldes interneta mājaslapa – www.daba.gov.lv.
21. Valsts ģeodēziskā tīkla datubāze, www.geodezija.lgia.gov.lv.
22. Derīgo izrakteņu atradņu reģistrs. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. www.meteo.lv.
23. Informācija par ūdenstecēm. www.upes.lv.
24. Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam. LVĢMC, Rīga, 2015.

25. MK 16.03.2010. noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, ar grozījumiem līdz 06.03.2018.
26. Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi Bērzaunes pagastā. Pagasta interneta mājaslapa berzaune.lv.
27. Valsts statistiskie pārskati „Nr.2-Gaiss”, „Nr.2-Ūdens” un „Nr.3–Atkritumi. Pārskats par atkritumiem”. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs. www.meteo.lv.
28. A un B atļaujas piesārņojošo darbību veikšanai – www.vvd.gov.lv.
29. MK noteikumi Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”, 03.11.2009., ar grozījumiem līdz 21.02.2017.
30. MK 07.01.2014. noteikumu Nr.16 „Troksņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”, ar grozījumiem līdz 07.08.2018.
31. MK 12.03.2002. noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, ar grozījumiem līdz 15.09.2015.
32. Valsts civilās aizsardzības plāns. LV MK rīkojums Nr.369 „Par Valsts civilās aizsardzības plānu”, 09.08.2011.; ar grozījumiem līdz 14.09.2016.
33. LV MK noteikumi Nr.131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi”, 01.03. 2016.
34. Statistiskā atskaite par avārijām un avāriju situācijām 2018.gadā.Valsts vides dienests - <http://www.vvd.gov.lv>.
35. Latvāņu izplatība. www.vaad.gov.lv.
36. Vides pārskats Ķekavas novada teritorijas plānojumam. SIA „METRUM, Rīga, 2018.
37. Likums “Aizsargjoslu likums”, 05.02.1997., ar grozījumiem līdz 19.05.2016.
38. MK 02.05.2012. noteikumi Nr.306 „Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanas metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs”.
39. Madonas novada attīstības stratēģija 2013.-2038. gadam. Madona, 2013.
40. MK 17.02.2009. noteikumi Nr.158 „Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai”, ar grozījumiem līdz 05.01.2010.
41. Metodiskās vadlīnijas un monitoringa pārskata forma pieejama Vides pārraudzības valsts biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings.

1.pielikums.

**Vides pārraudzības valsts biroja 2019. gada 01.oktobra lēmums Nr.4-02/51
„Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”**



Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tāLV. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

01.10.2019

Lēmums Nr. 4-02/51

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Madonas novada pašvaldība, adrese: Saieta laukums 1, Madona, Madonas novads, LV-4801,

e-pasts: dome@madona.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Lokālpārplānojums nekustamā īpašuma "Strauti", Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007 daļai, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu (turpmāk – Lokālpārplānojums).

Izvērtētā dokumentācija:

Madonas novada pašvaldības (turpmāk – Izstrādātāja) 2019. gada 1. jūlija vēstule "Par stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību" un tai pievienotais iesniegums "Par plānošanas dokumenta Lokālpārplānojums nekustamā īpašuma "Strauti", Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu, izstrādes uzsākšanu" (turpmāk – Iesniegums), Izstrādātājas 2019. gada 3. septembra vēstule Nr. MNP/2.1.3.1/19/2478 "Par papildus informācijas sniegšanu", Madonas novada domes 2019. gada 16. aprīļa lēmums Nr. 146 (prot. Nr. 6, 11. p.) "Par Lokālpārplānojumu nekustamā īpašumā "Strauti", Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu" un apstiprinātais Darba uzdevums Nr. LP-2019-08 "Par Lokālpārplānojuma nekustamā īpašumā "Strauti", Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu, izstrādi", Madonas novada domes 2019. gada 31. jūlija lēmums Nr. 317 (prot. Nr. 13, 10. p.) "Par grozījumiem lokālpārplānojuma darba uzdevumā Nr. LP-2019-08 lokālpārplānojuma izstrādei nekustamajā īpašumā "Strauti", Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu" (turpmāk – Lēmums) un apstiprinātais Darba uzdevums Nr. LP-2019-08 "Par Lokālpārplānojuma nekustamā īpašumā "Strauti", Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu, izstrādei", (turpmāk – Darba uzdevums), Esošās un plānotās situācijas apraksts par Rūpnieciskās apbūves teritoriju, kura robežojas ar Lokālpārplānojuma teritoriju, nekustamo

īpašumu "Strauti" Bērzaunes pagasts, Madonas novads, Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālā administrācija (turpmāk – DAP administrācija) 2019. gada 17. jūnija vēstule Nr. 4.8/3605/2019/N "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējumu piemērošanu", Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Madonas RVP) vēstule Nr. 6.5.-07/1164 "Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu lokālplānojumam", Veselības inspekcijas vēstule Nr. 4.6.3.-1./14398,14383 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību lokālplānojumam nekustamā īpašuma "Strauti" daļai, Bērzaunes pagastā, Madonas novadā".

Izstrādātājas viedoklis:

Lokālplānojumam nav nepieciešams piemērot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), jo ar plāošanas dokumentu netiek veidota jauna rūpnieciskās apbūves teritorija, bet tiek paplašināta esošā rūpnieciskās apbūves teritorija. Ar Lokālplānojuma īstenošanu netiek plānota ražošanas attīstība, bet ir paredzēts izbūvēt atklātus uzglabāšanas laukumus. Plānošanas dokumenta īstenošana neradīs būtisku ietekmi uz vidi, tostarp uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (turpmāk – Likums) 23. viens prim panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tāda plānošanas dokumenta sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, - turpmāk – Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs prim panta 1) punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2019. gada 1. jūlijā Birojs ir saņēmis Lokālplānojuma Izstrādātājas 2019. gada 1. jūlija vēstuli "Par stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību" un Iesniegumu, ar kuru Izstrādātāja informē, ka Madonas novada dome 2019. gada 16. aprīlī ir pieņēmusi lēmumu Nr. 146 (prot. Nr. 6, 11. p.) "Par Lokālplānojumu nekustamā īpašumā "Strauti", Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu" par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu un lūdz Biroju pieņemt lēmumu par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. 2019. gada 3. septembrī Izstrādātāja iesniegusi vēstuli Nr. MNP/2.1.3.1/19/2478 "Par papildus informācijas sniegšanu" ar klāt pievienotu Lēmumu un Darba uzdevumu. Atbilstoši Iesniegumam, Lēmumam un Darba uzdevumam:
 - 2.1. Lokālplānojums tiek izstrādāts atbilstoši Madonas novada ilgtermiņai attīstības stratēģijai 2013.-2038. gadam (turpmāk – Stratēģija), Madonas novada teritorijas plānojumam 2013.-2025. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) un Madonas novada attīstības programmai 2013.-2020. gadam ar mērķi mainīt Teritorijas plānojumā esošo funkcionālo zonējumu, lai projekta ietvaros izveidotu industriālo zonu Sauleskalna ciemā, paplašinot jau esošo ražošanas teritoriju.
 - 2.2. Lokālplānojuma teritorija ir Madonas novada nekustamā īpašuma "Strauti" zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007 (turpmāk – Īpašums) daļa. Īpašuma kopējā platība ir 31,06 ha. Projekta "Industriālās zonas, biznesa attīstības centra un uzņēmējdarbības infrastruktūras izveide Madonas novadā" ietvaros plānots veikt

Madonas ciemā esošās tipogrāfijas ēkas un garāžas ēkas pārbūvi par Madonas biznesa attīstības centru, kā arī izveidot industriālo zonu Madonas novada Bērzaunes pagasta Sauleskalnā. Projekta ieviešanas teritorijā ir iekļauta Lokālplānojuma teritorija. Īpašumā “*Strauti*” paredzēts nojaukt fiziski un morāli nolietoto ēkas Kārļa ielā 7 un Kārļa ielā 7A, tā vietā ir plānots izveidot teritoriju ar vienu vai vairākām ēkām un atklātās uzglabāšanas laukumu. Kopējā projekta platība ir 7,2 ha, t.sk. apbūvei paredzētā platība ir ~ 4 ha un atklātās uzglabāšanas laukuma izveidei ~ 3,2 ha;

- 2.3. Atbilstoši spēkā esošajam Madonas novada teritorijas plānojumam (turpmāk – Teritorijas plānojums) Īpašumam noteiktais funkcionālais zonējums ir “*Rūpnieciskās apbūves teritorija*” (R) un “*Lauku zemes*” (L), kas ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem;
 - 2.4. Lokālplānojuma izstrādes mērķis – mainīt Īpašumam Teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu “*Lauku zemes*” (L) un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus (turpmāk – TIAN), paredzot funkcionālā zonējuma “*Rūpnieciskās apbūves teritorija*” (R) paplašināšanu;
 - 2.5. Atbilstoši Iesniegumā norādītajam plānotās darbības neatbilst Likuma 1. vai 2. pielikumā minētajām darbībām;
 - 2.6. Lokālplānojuma teritorija atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*) – aizsargājamo ainavu apvidū “*Vestiēna*”.
3. Darba uzdevumā Lokālplānojuma izstrādē izvirzīti šādi uzdevumi:
 - 3.1. Pamatot izmaiņas Teritorijas plānojumā un nekustamā īpašuma “*Strauti*”, Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007 esošā funkcionālā zonējuma maiņu uz *Rūpnieciskās apbūves teritoriju* (R);
 - 3.2. Izvērtēt Lokālplānojuma teritorijā plānotās funkcionālās zonas ietekmi uz blakus esošo zemesgabalu pašreizējo un atļauto izmantošanu un attīstības iespējām;
 - 3.3. Izstrādāt perspektīvos transporta kustības risinājumus, ņemot vērā plānojamās darbības raksturu un apjomu;
 - 3.4. Paredzēt inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājumu atbilstoši teritorijas perspektīvajai attīstībai;
 - 3.5. Projekta sastāvā izstrādāt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus lokālplānojumā ietvertajai teritorijai, noteikt apbūves parametrus, precizēt funkcionālās zonas galvenos izmantošanas veidus un atļautās papildizmantošanas;
 - 3.6. Atbilstoši mēroga noteiktībai precizēt apgrūtinātās teritorijas un objektus, kuriem noteiktas aizsargjoslas.
 4. Iesniegumam pievienots iesaistīto valsts institūciju viedoklis par Lokālplānojuma izstrādi:
 - 4.1. VVD Madonas RVP vēstule Nr. 6.5.-07/1164 “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu lokālplānojumam*”, kurā VVD Madonas RVP, vadoties no Likuma 23. divi prim noteiktajiem kritērijiem, uzskata, ka Lokālplānojums atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam ir nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu. VVD Madonas RVP sniegusi pamatojumu Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamībai, norādot: “*ar plānošanas dokumenta īstenošanu Lokālplānojuma teritorijā ir plānots izveidot industriālo zonu, tādējādi paplašinot jau esošo ražošanas teritoriju līdz 7.2 ha, apbūvei paredzot apmēram 4 ha platību esošā Rūpnieciskās apbūves (R) teritorijā un atklātās uzglabāšanas laukumam paredzot apmēram 3.2 ha, no kuriem 2.2 ha ir esošā*

Rūpnieciskās apbūves (R) teritorija un 1 ha Lauku zemes (L) teritorija. Lokālpilnojumam teritorijā paredzēts veikt darbības, kas atbilst Novērtējuma likuma 2. pielikuma 10. punkta 1. apakšpunkta darbībām: Rūpniecības teritoriju ierīkošana, ja to platība ir 2,5 ha un vairāk. Tā kā zonējums tiek mainīts 1 ha lauku zemes teritorijas (atbilstoši Valsts zemes dienesta datu publicēšanas un e-pakalpojumu portālā www.kadastrs.lv pieejamai informācijai aptuveni 1,24 ha), tad uz šo konkrēto gadījumu attiecināms Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3) b) apakšpunkts, kurš noteic: “Sākotnējais izvērtējums nepieciešams izmaiņām esošajās darbībās, ja izmaiņu rezultātā tiks sasniegtas vai pārsniegtas šā likuma 2. pielikumā minētās robežvērtības un izmaiņu apjoms ir 25 procenti no minētās robežvērtības un vairāk.” Līdz ar to Lokālpilnojumam teritorija atbilst Novērtējuma likuma 2. pielikuma 10. punkta 1. apakšpunkta kritērijiem.” Tāpat VVD Madonas RVP vēstulē atzīmējusi, ka ar plānošanas dokumenta īstenošanu ir plānots paplašināt jau esošo ražošanas teritoriju, kur jau šobrīd “tiek veikta palešu klucīšu ražošana, sasniedzot apjomu 144 000 m³ gadā jeb 295 t/dnn. Tā kā klucīšu ražošanas tehnoloģija ir pielīdzināma skaidu saplākšņa ražošanai, tad arī šī veiktā piesārņojošā darbība atbilst Novērtējuma likuma 2. pielikuma 8. punkta 4. apakšpunkta kritērijiem - skaidu plākšņu un finiera ražošana, ja ražošanas jauda ir 20 tonnu produkcijas diennaktī. Palielinot ražošanas teritoriju, ir iespējama jau esošās ražotnes jaudas palielināšana, kas nozīmē esošās antropogēnās slodzes pieaugumu un var būt saistīta ar trokšņu līmeņa palielināšanos un gaisa kvalitātes pasliktināšanos. Tas var atstāt negatīvu ietekmi uz tuvējo dzīvojamo teritoriju un netālu esošo bērņudārzu”. VVD Madonas RVP vērsusi uzmanību tam, ka visa Īpašuma teritorija atrodas aizsargājamo ainavu apvidū “Vestiņa”, kā arī tā neietilpst Sauleskalna ciemata teritorijā. Līdz ar to uz Lokālpilnojumam teritoriju attiecināms Likuma 4. panta trešās daļas 2) apakšpunktā norādītais par plānošanas dokumentiem, kuriem veic Stratēģisko novērtējumu, t.i., plānošanas dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000), izņemot plānošanas dokumentus, kuri nosaka dabas aizsardzības un apsaimniekošanas prasības un pasākumus attiecībā uz šīm teritorijām;

- 4.2. Veselības inspekcijas vēstule Nr. 4.6.3.-1./14398,14383 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību lokālpilnojumam nekustamā īpašuma “Strauti” daļai, Bērzaunes pagastā, Madonas novadā”, kurā Veselības inspekcija uzskata par iespējamu nepiemērot Stratēģisko novērtējumu;
- 4.3. DAP administrācijas 2019. gada 17. jūnija vēstule Nr. 4.8/3605/2019/N “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējumu piemērošanu”, kurā atzīmēts, ka Lokālpilnojumam teritorija atrodas īpaši aizsargājamā dabas (Natura 2000) teritorijā – aizsargājamā ainavu apvidū “Vestiņa”, tomēr Lokālpilnojumam platība ir neliela un atbilstoši dabas aizsardzības plānam atrodas urbanizācijas ietekmes areālā, kā arī robežojas ar esošu Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R) ciemā un Mežu teritoriju (M), tādējādi DAP administrācijas ieskatā plānošanas dokumenta īstenošanas ietekme uz aizsargājamo ainavu apvidu “Vestiņa” ir nenozīmīga, līdz ar to nav nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.
5. Novērtējis Izstrādātājas Iesniegumu un tam pievienoto dokumentu sniegto informāciju un pamatnosacījumus teritorijas funkcionālā zonējuma maiņai, kā arī, vadoties no Likuma 23. divi prim pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka Lokālpilnojumam atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams:
 - 5.1. Likuma 23. divi prim pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi prim panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību

un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi prim panta 1. punkta a), b), c), d) apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi prim panta 2) punkts noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c.. Likuma 23. divi prim panta 3) un 4) punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekme uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem. Savukārt Likuma 4. panta trešajā daļā noteikts, ka Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem, kuri ir saistīti ar teritorijas plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai. Lokālpilānojums ir plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība un saistīts ar teritoriju plānošanu un izmantošanu;

- 5.2. Saskaņā ar spēkā esošo Teritorijas plānojumu Īpašumam noteiktais funkcionālais zonējums ir “Rūpnieciskās apbūves teritorija” (R) un “Lauku zemes” (L). Ar Lokālpilānojumu ir paredzēts mainīt teritorijas plānoto izmantošanu (funkcionālo zonējumu) no “Lauku zemes” (L) uz “Rūpnieciskās apbūves teritoriju” (R) (funkcionālais zonējums, kur pieļaujamas rūpnieciskās ražošanas darbības), paredzot apbūvei ~ 4 ha un atklātās uzglabāšanas laukuma izveidei ~ 3,2 ha. Izvērtējot Iesniegumu un tam pievienotos materiālus, secināms, ka pašreizējie plānotie Lokālpilānojuma risinājumi ietver Likuma 2. pielikuma 10. punkta 1) apakšpunktā minēto darbību “rūpniecisko teritoriju ierīkošana, ja to platība ir 2,5 ha un vairāk”. Tādējādi tiek paredzētas izmaiņas teritorijas līdžšinējā izmantošanā, kas ir saistītas ar potenciāli būtiskām vides stāvokli ietekmējošām izmaiņām salīdzinājumā ar iepriekš Teritorijas plānojumā noteikto plānoto (atļauto) izmantošanu;
- 5.3. Atbilstoši VVD Madonas RVP sniegtajai informācijai esošajā “Rūpnieciskās apbūves teritorijā” (R) tiek veikta palešu klucīšu ražošana, sasniedzot apjomu 144 000 m³ gadā jeb 295 t/dnn, kas atbilst Likuma 2. pielikuma 8. punkta 4. apakšpunktā minētās darbības kritērijiem - skaidu plākšņu un finiera ražošana, ja ražošanas jauda ir 20 tonnu produkcijas diennaktī. Palielinot “Rūpnieciskās apbūves teritoriju” (R) platību, ir iespējama jau esošās ražotnes jaudas palielināšana, tādējādi var pieaugt esošā antropogēnā slodze, palielināties trokšņu līmenis un pasliktināties gaisa kvalitāte, kas kopumā var atstāt negatīvu ietekmi uz tuvējo dzīvojamās apbūves teritoriju;
- 5.4. Birojs konstatē, ka visa Īpašuma teritorija, tostarp Lokālpilānojuma teritorija, kur paredzēts mainīt funkcionālo zonējumu no “Lauku zemes” (L) uz “Rūpnieciskās apbūves teritoriju” (R), neatrodas Sauleskalna ciemata teritorijā, bet atrodas aizsargājamo ainavu apvidū “Vestiēna”, tādējādi Lokālpilānojumā paredzētajām darbībām būs ietekme uz īpaši aizsargājamo dabas (Natura 2000) teritoriju. Birojs ņem vērā, ka DAP administrācijas ieskatā ietekme varētu būt maznozīmīga, tomēr savstarpēju ietekmju summēšanos (ar esošajām darbībām) un antropogēnās slodzes palielināšanos izslēgt nav iespējams. Ievērojot minēto, Lokālpilānojums atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 2) apakšpunktā noteiktajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic Stratēģisko novērtējumu.
6. Ņemot vērā šī Biroja lēmuma 5. punkta apakšpunktos minēto, Lokālpilānojums ietver priekšnoteikumus zonējuma “Rūpnieciskās apbūves teritorija” (R) izveidei platībā, kur kopējās “Rūpnieciskās apbūves teritorija” (R) platība ir lielāka par Likuma 2. pielikuma 10. punkta 1) apakšpunktā minētās darbības robežlielumu (2,5 ha), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem potenciāli var būt būtiska ietekme uz vidi. Tāpat esošajā “Rūpnieciskās apbūves teritorijā” (R) tiek veikta darbība, kas atbilst Likuma 2. pielikuma 8. punkta 4. apakšpunktā minētajiem kritērijiem. Vienlaikus, ņemot vērā plānoto rūpnieciskas

ražošanas teritorijas izveidi īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, kā arī darbības vietu, kas robežojas ar blakus esošo rūpnieciskās apbūves teritoriju, raksturīgās ietekmes un vides problēmas, kas saistītas ar plānotajām aktivitātēm, t.sk. gaisa piesārņojuma un trokšņa jomā u.c., iespējamās ietekmes ilgumu un biežumu, kā arī ietekmju savstarpējo mijiedarbību, ko nosaka Likuma 23. divi prim panta 1) punkta a) un d) kritēriji, 2) punkta a), b) un e) kritēriji un 4) punkta a) kritēriji, Birojs piekrīt VVD Madonas RVP paustajam viedoklim un uzskata par nepieciešamu veikt Stratēģisko novērtējumu. Līdz ar to Birojs uzskata, ka iespējamās ietekmes uz vidi novērtēšanai un priekšlikumu izstrādei nelabvēlīgas ietekmes savlaicīgai novēršanai un samazināšanai ir veicams Stratēģiskais novērtējums. Viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1) punkts).

7. Tādējādi Birojs secina, ka Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā daļa, 23. divi prim panta 1) punkta a) un d) kritēriji, 2) punkta a), b) un e) kritēriji un 4) punkta a) kritēriji) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Veicot Stratēģisko novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt iespējamās būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību u.c., nepieciešamības gadījumā sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23. pieci prim pantā noteiktajam, t. sk., sagatavojot plānošanas dokumenta Vides pārskata projektu, jāņem vērā Likuma 23. pieci prim panta pirmajā daļā noteiktais, ka Vides pārskata projektā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma 3. panta 1) punkts, 4. panta trešā daļa, 23. viens prim pants, 23. divi prim pants, 23. trīs prim pants, 23. pieci prim pants, 2. pielikuma 10. punkta 1) apakšpunkts un 8. punkta 4) apakšpunkts;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 *“Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”* 5., 6., 7. punkts;
- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 *“Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”*;
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 *“Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”*.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietvertu faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs ir konstatējis, ka Lokālplānojums atbilst Likuma 4. panta trešā daļā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4. panta trešā daļa, 2. pielikuma 2. pielikuma 10. punkta 1) apakšpunkts un 8. punkta 4) apakšpunkts), citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23. divi prim pantā noteiktos kritērijus (23. divi prim panta 1) punkta a) un d) apakšpunkts, 2) punkta a), b), e) apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1) punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams Lokālplānojumam nekustamā īpašuma “*Strauti*”, Bērzaunes pagasts, Madonas novads, zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 7046 009 0007 daļai, kas groza Madonas novada teritorijas plānojumu.

Biroja direktora p.i.

Direktora vietniece, Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (paraksts*)
I.Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu